

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Aastaraamat 2013

Alcohol market, consumption
and harms in Estonia
Yearbook 2013

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT
ESTONIAN INSTITUTE OF ECONOMIC RESEARCH

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Eesti Konjunkturiinstituut

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Aastaraamat 2013

**Alcohol market, consumption
and harms in Estonia**

Yearbook 2013

Tallinn 2013

Koostajad: Elmar Orro, Kiira Martens, Lia Lepane, Marje Josing, Mati Reiman
Eesti Konjunkturiinstituut

Trükkis on valminud Tervise Arengu Instituudi tellimusel 2013. a

Materjali reprodutseerimine levitamise eesmärgil ei ole lubatud
ilma Tervise Arengu Instituudi nõusolekuta.

Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel tuleb viidata allikale.

Trükkinud: Atlex AS

ISSN 2228-0057

Tasuta jagamiseks

Eessõna

Alkoholi aastaraamat 2013 on järjekorras viies põhjalik ülevaade alkoholiturust, tarbimisest ja probleemidest Eestis. Eesti Konjunktuuriinstituut on teinud alkoholituru, -tarbimise ja -poliitika alaseid uuringuid ning ülevaateid 1990. aastast alates. Aastaraamatusse koondatuna ilmusid andmed 2008., 2010., 2011. ja 2012. aastal ning käesolevast aastaraamatust leiata andmed viimase 12 aasta trendidest.

Eesti elanikud tarbisid 2012. aastal inimese kohta arvestatuna 77,4 liitrit õlut, 10,5 liitrit veini, 10,3 liitrit kangeid ja 17,5 liitrit lahjasid alkohoolseid jooke. Absoluutalkoholi arvestuses annab see kokku 10,4 liitrit alkoholi elaniku kohta ja kui arvestada ainult täiskasvanud elanikke, siis oli tarbimine 12,3 liitrit absoluutalkoholi inimese kohta.

Eesti elanike alkoholitarbimine on põhjanaabritest suurem. Majanduskriisi tingimustes langes alkoholi tarbimine nii Eestis kui Põhjamaades ja majanduse taastudes on tarbimine Eestis jälle natuke kasvanud, kuid Soomes langenud. Soomes tarbiti 2012. aastal 9,6 liitrit ja Rootsis 7,7 liitrit absoluutalkoholi iga elaniku kohta. Tingituna väiksemast tarbimisest on ka alkoholist tingitud kahjud Põhjamaades väiksemad kui Eestis.

Soome alkoholipoliitika on tunduvalt rangem kui Eestis (oluliselt kõrgem aktsiis, kange alkoholi piiratud müügi kohtade arv jne.), mis on ühelt poolt ohjanud kodumaist tarbimist, kuid samas soodustanud soome turistide suuremaid ostusid naaberriikidest (eelkõige muidugi Eestist). Kui Eesti võidab majanduslikult turistide alkoholiostudest, siis Soome jaoks on turistide piiritagused odavad alkoholiostud maksulaekumist kahandav, tarbimist kasvatav ja elanike tervist kahjustav probleem. See on ilmikas näide sellest, et tänapäeval aina avatuma turu tingimustes on raske teha alkoholipoliitikat ühe riigi piires ja siin vajaksime rohkem rahvusvahelist koostööd ja kokkuleppeid. Kahjuks on need väga rasked tekkima, sest alkoholitootjate ja -müüjate huvigruppide mõju on maailmas tugev.

Rahvusvahelised uuringud kinnitavad, et alkoholi liigtarbimisega seostuvad kahjud ühiskonnale on palju suuremad kui selle tootmisest ja müügist laekuvad maksutulud. Lisaks otsestele tervisekahjustele toob alkoholi liigtarbimine madalama tööviljakuse, suurema töötuse, perevägivalla, kuritegevuse kasvu. Saadud maksutulu kaob kahjukulude kasvu tulemusel.

Rahvusvahelised uuringud näitavad, et alkoholitarbimise vähendamiseks ei ole ühte lihtsat teed – kasutama peab mitmeid erinevaid meetmeid koos (kõrgem hind, kättesaadavuse piiramine, reklaami piiramine, suurem kontroll liikluses, selgitustöö jne). Sotsiaalministeeriumis on valmimas nn. alkoholi roheline raamat, mis peaks aitama kaasa riikliku alkoholipoliitika paremale kavandamisele.

Eesti rahvusvahelise konkurentsivõime üks olulisi probleeme on, et arenenud riikidega võrreldes on meie eluiga lühem ja tervis kehvem. Selle probleemi juured on tihedalt seotud liigse alkoholi tarbimisega ja suitsetamisega. Riik saab siin oma poliitikatega küll seada liigtarbimise teele teatud tõkkeid, kuid otsustava tähtsusega on kodanike enda hoiakud, väärtushinnangud ja tarbimise teadlik vähendamine.

Marje Josing

Eesti Konjunktuuriinstituudi direktor

Sisukord

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis	15
1. Alkoholi turg	27
1.1. Tootmine	27
1.2. Väliskaubandus	29
1.3. Müük siseturul	32
1.4. Jaehinnad	34
2. Riiklik alkoholituru korraldus	38
3. Tarbimine	44
3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine	44
3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis	55
3.3. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele	57
4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale	62
5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse	74
6. Põhjamaade alkoholi statistika ja võrdlus Eestiga	77

Contents

Alcohol market, consumption and harms in Estonia	21
1. Alcohol market	27
1.1. Production	27
1.2. Foreign trade	29
1.3. Sales in the domestic market	32
1.4. Retail prices	34
2. National alcohol market organisation	38
3. Consumption	44
3.1. Consumption of legal and illegal alcohol	44
3.2. Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia	55
3.3. Inhabitants' estimations of alcohol consumption	57
4. Negative consequences for society related to alcohol consumption	62
5. Inhabitants' attitudes towards national alcohol policy	74
6. Alcohol statistics in Nordic countries and comparison with Estonia	77

Tabelid - Tables

1. Alkoholi turg

Alcohol market

1.1. Tootmine

Production

Tabel 1. Alkoholsete jookide tootmine 2001–2012	27
<i>Production of alcoholic beverages 2001–2012</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	

1.2. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 2. Alkoholsete jookide rahaline eksport 2001–2012	29
<i>Financial export of alcoholic beverages 2001–2012</i>	
miljon € - <i>million €</i>	
Tabel 3. Alkoholsete jookide koguseline eksport 2001–2012	29
<i>Export volume of alcoholic beverages 2001–2012</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	
Tabel 4. Alkoholsete jookide rahaline import 2001–2012	30
<i>Financial import of alcoholic beverages 2001–2012</i>	
miljon € - <i>million €</i>	
Tabel 5. Alkoholsete jookide koguseline import 2001–2012	30
<i>Import volume of alcoholic beverages 2001–2012</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	
Tabel 6. Alkoholsete jookide ekspordihinnad 2001–2012	31
<i>Export prices of alcoholic beverages 2001–2012</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	
Tabel 7. Alkoholsete jookide impordihinnad 2001–2012	31
<i>Import prices of alcoholic beverages 2001–2012</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	

1.3. Müük siseturul

Sales in the domestic market

Tabel 8. Alkoholsete jookide statistikas registreeritud müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 2001–2012	32
<i>Sales of alcoholic beverages in the domestic market registered in statistics (including purchases by tourists) 2001–2012</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	

1.4. Jaehinnad

Retail prices

Tabel 9. Purgiõlle keskmised jaehinnad kauplustes 2004–2012	34
<i>Average retail prices of canned beer in shops 2004–2012</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	
Tabel 10. Viina keskmised jaehinnad kauplustes 2004–2012	34
<i>Average retail prices of vodka 2004–2012</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	

Tabel 11. Kodumaiste alkoholsete jookide keskmised jaehinnad 2004–2012	35
<i>Average retail prices of alcohol produced in Estonia 2004–2012</i>	
€/pudel - €/bottle	
Tabel 12. Legalse ja illegalse alkoholi keskmised hinnad 2004–2012	35
<i>Average prices of legal and illegal alcohol 2004–2012</i>	
€/liiter - €/litre	

2. Riiklik alkoholituru korraldus

National alcohol market organisation

Tabel 13. Alkoholi aktsiisimäärad Eestis ja EL aktsiisi alammäärad	38
<i>Alcohol excise duty rates in Estonia and minimum EU excise levels</i>	
€	
Tabel 14. Riigieelarvesse laekunud alkoholiaktsiis 2001–2012	38
<i>Alcohol excise revenues received by the state budget 2001–2012</i>	
miljon € - million €	
Tabel 15. Alkoholi müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes	39
<i>Number of alcohol sales points by local municipalities</i>	
Tabel 16. Alkoholi müügikohtade arv 1000 elaniku kohta 2013	40
<i>Number of alcohol sales points per 1000 inhabitants 2013</i>	
Tabel 17. Alkoholi müügikohtade arv 10 km² kohta 2013	41
<i>Number of alcohol sales points per 10 km² 2013</i>	
Tabel 18. Lähima alkoholi müügikoha kaugus elukohast 2007–2012 (küsitluste tulemused)	43
<i>Distance to the closest alcohol sales point from the place of residence 2007–2012 (survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Legalse ja illegalse alkoholi tarbimine

Consumption of legal and illegal alcohol

Tabel 19. Alkoholi tarbimine 2001–2012	44
<i>Consumption of alcohol 2001–2012</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 20. Alkoholi tarbimine 2001–2012	44
<i>Consumption of alcohol 2001–2012</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol	
Tabel 21. Alkoholsete jookide tarbimine 2001–2012	46
<i>Consumption of alcoholic beverages 2001–2012</i>	
miljon liitrit - million litres	
Tabel 22. Alkoholsete jookide tarbimine 2001–2012	46
<i>Consumption of alcoholic beverages 2001–2012</i>	
liitrit elaniku kohta - litres per capita	
Tabel 23. Alkoholsete jookide tarbimine 2001–2012	47
<i>Consumption of alcoholic beverages 2001–2012</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over	
Tabel 24. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2001–2012	48
<i>Consumption of alcohol by beverage type 2001–2012</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	

Tabel 25. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2001–2012	48
<i>Consumption of alcohol by beverage type 2001–2012</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol</i>	
Tabel 26. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2012	50
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverage type in 2012</i>	
liitrit elaniku kohta - <i>litres per capita</i>	
Tabel 27. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2012	51
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverage type in 2012</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - <i>litres per capita aged 15 and over</i>	
Tabel 28. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2012	51
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverage type in 2012</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita in 100% alcohol</i>	
Tabel 29. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2012	52
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverage type in 2012</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol</i>	
Tabel 30. Legaalse ja illegaalse alkoholi vahel valiku tegemine 2001–2012 (küsitluste tulemused)	52
<i>Choice between legal and illegal alcohol 2001–2012 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - <i>% of adult alcohol consumers</i>	
Tabel 31. Illegaalse alkoholi ostmine 2001–2012 (küsitluste tulemused)	52
<i>Purchasing of illegal alcohol 2001–2012 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - <i>% of adult alcohol consumers</i>	
Tabel 32. Illegaalse alkoholi ostukohad 2001–2012 (küsitluste tulemused)	53
<i>Purchasing places of illegal alcohol 2001–2012 (survey results)</i>	
% illegaalse alkoholi ostjatest - <i>% of buyers of illegal alcohol</i>	
Tabel 33. Legaalse alkoholi eelistamise põhjused 2004–2012 (küsitluste tulemused)	53
<i>Reasons to prefer legal alcohol 2004–2012 (survey results)</i>	
% legaalse alkoholi eelistajatest, kelle jaoks põhjus on väga või mõnevõrra oluline	
<i>% of consumers who prefer legal alcohol and for whom the reason is very or somewhat important</i>	
Tabel 34. Illegaalse alkoholi kättesaadavuse muutumine 2001–2012 (küsitluste tulemused)	54
<i>Changes in availability of illegal alcohol 2001–2012 (survey results)</i>	
% illegaalse alkoholi ostjatest - <i>% of buyers of illegal alcohol</i>	
Tabel 35. Alkoholi illegaalse kaubanduse maht ja arvestuslik maksutulukaotus 2001–2012	54
<i>Volume of illegal alcohol trade and calculated loss of tax revenue 2001–2012</i>	

3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis

Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia

Tabel 36. Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2006–2012	55
<i>Quantities of alcoholic beverages exported by tourists 2006–2012</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	
Tabel 37. Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2006–2012	56
<i>Quantities of alcoholic beverages exported by tourists 2006–2012</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - <i>million litres in 100% alcohol</i>	
Tabel 38. Turistide poolt kaasaostetud alkoholi kogus ja tarbimine Eestis 2006–2012	56
<i>Quantities of alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia 2006–2012</i>	
100% alkoholis - <i>in 100% alcohol</i>	

3.3. Elanike hinnang alkoholi tarbimisele

Inhabitants' assessments of alcohol consumption

Tabel 39. Elanike hinnang isiklikule alkoholi tarbimisele 2006–2012 (küsitluste tulemused)	57
<i>Inhabitants' assessments of their own alcohol consumption 2006–2012 (survey results)</i>	
% vastanutest - <i>% of respondents</i>	

Tabel 40. Elanike alkoholsete jookide tarbimissagedused 2011–2012 (küsitluste tulemused)	58
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by inhabitants 2011–2012 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 41. Alkoholsete jookide tarbimissagedus soo ja vanuse järgi 2012 a. (küsitluse tulemused) .	59
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by gender and age 2012 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 42. Viimase seitsme päeva jooksul tarbitud absoluutse alkoholi kogused soo järgi 2012. a (küsitluse tulemused)	60
<i>Consumption of absolute alcohol during the past seven days by gender 2012 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Tabel 43. Tervist ohustava alkoholitarbimisega inimeste osakaal 2012. a (jaotus sotsiaal-demograafiliste gruppide järgi, küsitluse tulemused)	61
<i>Share of people with health-damaging alcohol consumption 2012 (distribution by socio-demographic groups, survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	

4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Negative consequences for the society related to alcohol consumption

Tabel 44. Mootorsõiduki juhtimine jooes seisundis ja sellega seotud liiklusõnnetused 2001–2012 ...	62
<i>Drunk driving and related traffic accidents 2001–2012</i>	
Tabel 45. Jooes mootorsõidukijuhi osalusel toimunud liiklusõnnetused 2001–2012	63
<i>Traffic accidents involving drunken motorvehicle drivers 2001–2012</i>	
Tabel 46. Liiklusõnnetustes hukkunute arv jooesastmete lõikes 2001 ja 2010–2012	64
<i>Number of persons killed in traffic accidents by degrees of intoxication 2001 and 2010–2012</i>	
Tabel 47. Liiklusõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja jooes isikute osakaal hukkunutest 2011–2012	65
<i>Number of persons killed in traffic accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2011–2012</i>	
Tabel 48. Alkoholiseaduse rikkumised 2003–2012	66
<i>Offences under Alcohol Act 2003–2012</i>	
Tabel 49. Alkoholiga seotud registreeritud kuritegude arv 2003–2012	66
<i>Number of alcohol-related registered crimes 2003–2012</i>	
Tabel 50. Tolli poolt kinni peetud alkohol 2003–2012	66
<i>Alcoholic beverages seized by customs 2003–2012</i>	
liitrit 100% alkoholis - litres in 100% alcohol	
Tabel 51. Haigestumus alkoholiga seotud haigustesse aastatel 2010–2012	67
<i>Alcohol-related diseases 2010–2012</i>	
eriarsti poole pöördunud isikute arv - patients treated by specialists	
Tabel 52. Ravikulud alkoholiga seotud haiguste lõikes 2008–2012	67
<i>Treatment costs by alcohol-related diseases 2008–2012</i>	
tuhat € - thousand €	
Tabel 53. Alkoholiga seotud haiguste ravikulude jaotus 2012	68
<i>Distribution of treatment costs of alcohol-related diseases 2012</i>	
tuhat € - thousand €	
Tabel 54. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad 2003–2012	69
<i>Deaths caused by alcohol related diseases 2003–2012</i>	
surnute arv - number of deaths	

Tabel 55. Alkoholiga seotud haiguste suremuskordajad 2003–2012	70
<i>Mortality rates of alcohol-related diseases 2003–2012</i>	
<i>surmade arv 100 000 elaniku kohta – number of deaths per 100 000 inhabitants</i>	
Tabel 56. Tuleõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2011–2012	71
<i>Number of persons killed in fire accidents by the level of intoxication 2011–2012</i>	
Tabel 57. Tuleõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2011–2012	71
<i>Number of persons killed in fire accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2011–2012</i>	
Tabel 58. Uppunute arv joobeastmete lõikes 2011–2012	72
<i>Number of drowned persons by the level of intoxication 2011–2012</i>	
Tabel 59. Uppunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal uppunutest 2011–2012	72
<i>Number of drowned persons by age and the proportion of victims under intoxication 2010–2012</i>	

5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse

Attitudes towards alcohol policy by inhabitants

Tabel 60. Elanike hinnang alkoholist tulenevate probleemide tõsidusele Eestis 2008–2012 (küsitluste tulemused)	74
<i>The seriousness of problems in Estonia related to the consumption of alcoholic beverages estimated by the inhabitants 2008–2012 (survey results)</i>	
<i>% vastanutest, kes arvas, et probleem on tõsine või väga tõsine</i>	
<i>% of respondents who considered the problem serious or very serious</i>	
Tabel 61. Hinnang, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika 2012. a (küsitluse tulemused)	75
<i>Assessment of what should be the Estonian national alcohol policy 2012 (survey results)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Tabel 62. Pingerida meetmetest, mida tuleks teha elanike alkoholitarbimise vähendamiseks 2012. a (küsitluse tulemused)	76
<i>List of measures to reduce alcohol consumption of Estonian inhabitants 2012 (survey results)</i>	
<i>% vastanutest, kelle hinnangul tuleks alkoholitarbimist vähendada</i>	
<i>% of respondents who favored reduction of alcohol consumption</i>	
Tabel 63. Pingerida institutsioonidest, kes peaksid astuma samme elanike alkoholitarbimise vähendamiseks 2012. a (küsitluse tulemused)	76
<i>List of institutions who should take steps to reduce alcohol consumption by Estonian inhabitants 2012 (survey results)</i>	
<i>% vastanutest, kelle hinnangul tuleks alkoholitarbimist vähendada</i>	
<i>% of respondents who favored reduction of alcohol consumption</i>	

6. Põhjamaade alkoholi statistika ja võrdlus Eestiga

Alcohol statistics in Nordic countries and comparison with Estonia

Tabel 64. Alkoholi tarbimine 2012. aastal	77
<i>Alcohol consumption in 2012</i>	
<i>liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol</i>	
Tabel 65. Riigi tulud alkoholsete jookide aktsiisilaekumistest	78
<i>State revenues from alcoholic beverages excise duties</i>	
Tabel 66. Kange alkoholi jaemüügikohtade arv	80
<i>Number of strong alcohol retail shops</i>	

Tabel 67. Alkoholsete jookide aktsiisi- ja käibemaks Euroopa riikides (seisuga 01.01.2012)	81
<i>Alcohol excise duties and value added-tax (VAT) in Europe (as of 01.01.2012)</i>	
€ liitri 100% alkoholi kohta - € per litre of 100% alcohol	
Tabel 68. Alkoholsete jookide müük 2012. aastal	83
<i>Annual sales of alcoholic beverages in 2012</i>	
liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - litres per inhabitant aged 15 years and over	
Tabel 69. Alkoholsete jookide müük 2012. aastal	84
<i>Annual sales of alcoholic beverages in 2012</i>	
liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis	
<i>litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol</i>	
Tabel 70. Reisidelt kaasa toodud alkoholised joogid	85
<i>Alcoholic beverages imported by travellers</i>	
100 % alkoholis - in 100% alcohol	
Tabel 71. Alkoholipoodide lahtiolekuajad	85
<i>Opening hours of the alcohol shops</i>	
Tabel 72. Vanusepiirangud alkoholsete jookide jaemüügil	86
<i>Age limits on sales of alcoholic beverages</i>	
Tabel 73. Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv	86
<i>Number of on-premise sales points that sell alcohol</i>	

Joonised - Figures

Joonis 1. Erinevate alkoholsete jookide osakaal tootmises 2001–2012, 100% alkoholis	28
<i>Share of different alcoholic beverages in production 2001–2012, in 100% alcohol</i>	
Joonis 2. Alkoholsete jookide tootmine 2001–2012, 100% alkoholis	28
<i>Production of alcoholic beverages in 2001–2012, in 100% alcohol</i>	
Joonis 3. Alkoholsete jookide jaekäive kehtivates hindades 2002–2012	32
<i>Retail sales of alcoholic beverages in current prices 2002–2012</i>	
Joonis 4. Legaalsete alkoholimüügi jagunemine Eesti elanike ja turistide vahel jookide lõikes 2012 .	33
<i>Distribution of legal alcohol sales between Estonian inhabitants and tourists by types of beverages 2012</i>	
%	
Joonis 5. Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks 1998–2012 (1997=1)	36
<i>Consumer price index of alcoholic beverages 1998–2012 (1997=1)</i>	
Joonis 6. Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeksi aastakasv 2001–2012	36
<i>Annual growth of consumer price index of alcoholic beverages 2001–2012</i>	
kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga, % - growth compared to the same period of the previous year, %	
Joonis 7. Õlle või viina kogused, mida tinglikult saaks osta keskmise netokuupalga eest 2002–2012 ...	37
<i>Quantities of beer or vodka one can possibly buy for average net monthly wage 2002–2012</i>	
keskmine kuupalk jagatud 1 liitri viina või õlle jaehinnaga	
<i>average monthly wage divided by retail price of 1 litre of beer or vodka</i>	
Joonis 8. Alkoholi jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta	42
<i>Number of alcohol retail sales points in counties per 1000 inhabitants</i>	
seisuga 10.06.2013 - as of 10.06.2013	
Joonis 9. Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta	42
<i>Number of restaurants, pubs, cafés etc. that sell alcohol in counties per 1000 inhabitants</i>	
seisuga 10.06.2013 - as of 10.06.2013	

Joonis 10. Alkoholi müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta	43
<i>Number of alcohol sales points in counties per 10 km²</i>	
seisuga 10.06.2013 - as of 10.06.2013	
Joonis 11. Alkoholi tarbimine 1985–2012	45
<i>Consumption of alcohol 1985–2012</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Joonis 12. Alkoholsete jookide tarbimine 2001–2012	47
<i>Consumption of alcoholic beverages 2001–2012</i>	
liitrit elaniku kohta - litres per capita	
Joonis 13. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2001–2012	49
<i>Consumption of alcohol by types of beverages 2001–2012</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Joonis 14. Alkoholi summaarne tarbimine jookide lõikes 2001–2012	50
<i>Sum of consumption of alcoholic beverages by types in 2001–2012</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Joonis 15. Alkoholi tarbimisharjumuste muutumine viimase aasta jooksul 2012. a (küsitluse tulemused)	57
<i>Changes in alcohol consumption patterns over the last year 2012 (survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Joonis 16. Alkoholi tarvitamise sagedus meestel ja naistel enese hinnangul 2011–2012 (küsitluse tulemused)	58
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by men and women, self-estimates 2011–2012 (survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Joonis 17. Alkoholi liigtarvitamise tõttu ravi saanud osakaal 2004-2012 (küsitluse tulemused)	60
<i>Share of respondents who were treated for alcohol abuse 2004-2012 (survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Joonis 18. Liiklusõnnetustes hukkunud kainete ja joores isikute arv 2001 ja 2010–2012	65
<i>Number of sober and intoxicated persons killed in traffic accidents in 2001 and 2010–2012</i>	
Joonis 19. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad 2001–2012	69
<i>Deaths caused by alcohol-related diseases 2001–2012</i>	
Joonis 20. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmade arv 100 000 elaniku kohta 2001–2012	70
<i>Deaths caused by alcohol-related diseases per 100 000 inhabitants 2001–2012</i>	
Joonis 21. Õnnetustes hukkunud kainete ja joores isikute arv 2012	73
<i>Number of sober and intoxicated persons killed in accidents in 2012</i>	
Joonis 22. Õnnetustes hukkunute jaotus joobeastmete lõikes 2012	73
<i>Distribution of persons killed in accidents by level of intoxication 2012</i>	
Joonis 23. Alkoholi tarbimine 2012. aastal	77
<i>Alcohol consumption in 2012</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Joonis 24. Alkoholsete jookide aktsiisilaekumine elaniku kohta	78
Revenues from alcoholic beverages excise duties per capita	
€	
Joonis 25. Alkoholsete jookide aktsiisitulude osakaal riigi kogutuludest	79
Share of alcoholic beverages excise revenues from the state's total revenue	
%	
Joonis 26. Kange alkoholi jaemüügikohtade arv 100 000 elaniku kohta	80
<i>Number of strong alcohol retail shops per 100 000 inhabitants</i>	
seisuga 1.01.2013 - as of 1.01.2013	

Joonis 27. Absoluutalkoholi tarbimine täiskasvanud (15+) elaniku kohta Euroopa riikides 2010. aastal	82
<i>Consumption of pure alcohol of adults (15+) per capita in European countries in 2010</i>	
liitrit - litres	
Joonis 28. Alkoholsete jookide müük 2012. aastal	83
<i>Annual sales of alcoholic beverages in 2012</i>	
liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta	
<i>litres per inhabitant aged 15 years and over</i>	
Joonis 29. Alkoholsete jookide müük 2012. aastal	86
<i>Annual sales of alcoholic beverages in 2012</i>	
liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis	
<i>litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol</i>	

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Tootmine ja väliskaubandus

Koguseliselt toodetakse Eestis kõige enam õlut, sellele järgnevad lahjad alkohoolsed joogid ja kanged alkohoolsed joogid¹. Lahjadest alkohoolsetest jookidest valmistati kõige enam siidrit ning teisi kääritatud jooke (69% lahjade alkohoolsete jookide toodangust), kangetest alkohoolsetest jookidest moodustas enamuse viin (72% kangete alkohoolsete jookide toodangust). 2012. aastal kasvas toodang kõikide joogiliikide osas: lahjasid alkohoolseid jooke toodeti 24,0%, õlut 5,8% ja kangeid alkohoolseid jooke toodeti 5,2% enam kui aasta varem. Lahjade alkohoolsete jookide hulgas vähenes jätkuvalt piiritusjookide baasil valmistatud toodang (-15,7%) ning kasvas kääritatud jookide põhjal valmistatud toodangu maht (+30,1%) (põhjuseks viimati nimetatud toodete soodsam aktsiisimaks). Kange õlle toodang kasvas 2012. aastal kiiremini kui lahja õlle toodang (vastavalt 20,7% ja 4,1%). Kokku toodeti Eestis 2012. aastal 191,5 miljonit liitrit alkoholi, millest õlu moodustas 74,9% (2011. a 76,6%), lahjad alkohoolsed joogid 15,7% (13,7%) ja kange alkohol 9,4% (9,7%). Võrreldes 2001. aastaga on õlle tootmine suurenenud 1,4 korda, kange alkoholi tootmine 1,6 korda ja lahja alkoholi tootmine 3,2 korda.

Alkohoolsete jookide ekspordikäibest moodustasid kõige suurema osa kanged alkohoolsed joogid (66,5%). Kangete alkohoolsete jookide rahaline eksport oli 2012. aastal kokku 136,4 mln eurot, mis on 25,2% rohkem kui aasta tagasi. Alkohoolsetest jookidest suurenes 2012. aastal kõige enam lahjade alkohoolsete jookide ekspordikäive (55,6%), sh kasvas siidrite rahaline eksport 2,3 korda. Õlle ekspordikäive kasvas aastaga 33,4%. Alkohoolsete jookide ekspordikäibest moodustas märkimisväärse osa kangete alkohoolsete jookide (peamiselt viski) ja viinamarjaveini reeksport. Alkohoolsete jookide mahuline eksport suurenes 2012. aastal 10,4% absoluutalkoholi arvestuses, sellest 60,5% moodustas kange alkohol. Märkimisväärne osa eksporditud alkoholist ei ole Eesti päritolu – nii moodustas Eestis toodetud kange alkoholi osakaal ekspordist 28% ja lahjade alkoholide osakaal 46%, viinamarjaveini puhul oli 100% tegemist reeksportiga. Eestis toodetud kangete alkohoolsete jookide eksport kasvas aastaga 14%.

Alkohoolsete jookide impordikäive suurenes 2012. aastal 15,8%. Ka impordikäibes omavad esikohta kanged alkohoolsed joogid (55% kogu impordikäibest). Kangete alkohoolsete jookide impordikäive suurenes aastaga 16,4%. Koguseliselt toodi kõige enam sisse lahjasid alkohoolseid

---

¹ Aastaraamatus on lähtutud "Alkoholiseaduse" paragrahvis 2 ning "Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse" paragrahvis 12 defineeritud mõistetest. Lühidalt:

Alkoholne jook on õlu etanoolisisaldusega üle 0,5 mahuprotsendi ja muu joomiseks mõeldud vedelik etanoolisisaldusega üle 1,2 mahuprotsendi.

Õlu on linnastest või linnastest ja linnastamata materjalist, humalatest ja veest pärmi abil kääritamise teel valmistatud jook, mis võib olla pastöriseeritud.

Vein on viinamarjadest toodetud ainult kääritamise teel saadud üle 1,2 mahuprotsendilise kuni 15 (kaasa arvatud) mahuprotsendilise etanoolisisaldusega toode.

Kääritatud jook on õllest ja veinist erinev üle 1,2 mahuprotsendilise kuni 10 (kaasa arvatud) mahuprotsendilise etanoolisisaldusega toode.

Vahetoode on eespool nimetatud toode, mille etanoolisisaldus on üle 1,2 mahuprotsendi kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti.

Kange alkoholne jook on alkoholne jook etanoolisisaldusega üle 22 mahuprotsendi.

Lahja alkoholne jook on alkoholne jook etanoolisisaldusega kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti.

Rektifitseeritud etanool e etüülalkohol kangusega üle 80%.

jooke ja õlut. Mahuline import kasvas 2012. aastal lahjadel alkoholsetel jookidel (+8,1%), õlledel (+6,4%), veinil (+1,7%) ja etüülalkoholil (+33,8%). Kangete alkoholsete jookide impordikogused vähenesid -2,6% ning vermuti impordikogused -1,6%.

Jaehinnad

2012. aastal kasvasid kõikide alkoholsete jookide hinnad. Kui eelnenud aastal muutus viina hind väga vähe (+0,9%), siis 2012. aastal kasvas viina keskmine hind teiste alkoholsete jookidega võrreldes kõige rohkem (+9,4%). Õlle keskmine jaehind suurenes aasta jooksul 6,6%, kodumaiste marjaveinide hinnad kasvasid 6,3%, džinnid ning liköörid kallinesid vastavalt 5,5% ja 5,2%. Kõige vähem muutus 2012. aastal siidri hind (+4,1%).

Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks kasvas ka 2012. aastal kiiremini kui üldine tarbijahinnaindeks. Alkoholsete jookide hinnad tõusid 2012. aastal keskmiselt 4,4%, kaupade ja teenuste hinnad suurenesid samal ajal 3,9%.

Alkoholiaktsiis ja selle osakaal riigieelarves

Alkoholiaktsiisi laekus 2012. aastal riigieelarvesse 195,28 miljonit eurot, ehk 9,4% rohkem kui 2011. aastal. Võrreldes 2001. aastaga on alkoholiaktsiisi laekumiste maht suurenenud 2,1 korda. Riigi maksulaekumistest moodustas alkoholiaktsiis 4,1% ja viimaste aastatega võrreldes on jäänud selle osakaal samaks. Eesti kuulub aktsiisimäära järgi suhteliselt kõrgelt alkoholi maksustanud riikide hulka, samas jäävad Eesti aktsiisimäärad lähinaabrite Soome ja Rootsi võrreldes tagasihoidlikuks.

Müük ja tarbimine

Alkoholsete jookide siseturu müük suurenes 2012. aastal kõikide alkoholsete jookide lõikes. Lahjadest alkoholsetest jookidest kasvas aastaga kõige enam siidri müügi maht (+15,9%), kokku suurenes lahjade alkoholsete jookide müük 6,7%. Viinamarjaveinide ja vermuti müük suurenes 7,6% ning kangeid alkoholsete jooke realiseeriti Eestis 2012. aastal 2,6% enam kui eelmisel aastal. Alkoholsetest jookidest kasvas kõige vähem õlle müügi maht (+2,4%).

Ühe Eesti elaniku kohta müüdi 2012. aastal legaalset alkoholi 14,6 liitrit (absoluutalkoholina). Müüdüd kogustest viisid turistid välja või tarbisid kohapeal 34% (5,0 liitrit elaniku kohta). Illegaalset alkoholi tarbiti Eestis elaniku kohta 0,8 liitrit.

Ühe Eesti elaniku kohta tarbiti 2012. aastal absoluutalkoholi 10,4 liitrit ja Eesti elanike alkoholitarbimine jäi võrreldes eelmise aasta korrigeeritud andmetega samaks. Alkoholsetest jookidest suurenes kõige rohkem viinamarjaveini ja vermuti tarbimine (+6,9%), vähesel määral kasvas aastaga ka lahjade alkoholsete jookide tarbimine (+1,0%). Kangete alkoholsete jookide tarbimine absoluutarvestuses jäi 2012. aastal eelnenud aasta tasemele (-0,2%), samas vähenes viina tarbimine 3,3%. Oluliselt ei muutunud aasta jooksul ka õlle tarbimine (-0,7%).

Illegaalne alkohol

Illegaalse alkoholi ostjaid jäi 2012. aastal vähemaks – salaalkoholi ostis möödunud aastal 6% alkoholi tarbijatest (2011. aastal 8%). Illegaalse alkoholi tarbimine on tihedalt seotud riigi majandusliku olukorraga. Kui majandusel läheb paremini, väheneb töötus ja suurenevad sissetulekud, siis suurenevad ka elanike tarbimisvõimalused ning väheneb vajadus hankida odavamalt salaalkoholi. 2012. aasta oli Eesti majandusele küllaltki edukas ning selle tulemusena langes ka illegaalse alkoholi tarbimine. Elanike hulgas läbiviidud küsitlusel selgus, et endiselt on salaalkoholi ostmisel peamiseks põhjuseks selle madalam hind võrreldes legaalse alkoholiga, samuti peeti salaalkoholi müüjaid usaldusväärseks². Odavat hinda pidas salaalkoholi ostmisel väga oluliseks ligi 90% illegaalse alkoholi ostjatest. Legaalse alkoholi ostjad ei ostanud illegaalset alkoholi sagedamini põhjusel, et salaalkohol võib olla tervisele ohtlik, samuti ollakse põhimõtteliselt salaalkoholi ostmise vastu.

Illegaalsest alkoholist ostetakse kõige enam salaviina, kuid 2012. aastal kasvas oluliselt salapiirituse ning puskari tarbimine. Illegaalse alkoholi osakaal kogu Eesti elanike poolt tarbitud viinast 2012. aastal vähenes, moodustades sellest 20-24%.

Illegaalse alkoholikaubanduse tõttu jääb riik igal aastal ilma arvestatavatest maksutuludest, mis peaksid laekuma alkoholiaktsiisi ja käibemaksuna. Eeldusel, et illegaalselt müüdud alkoholi asemel oleksid tarbijad ostanud sama palju legaalset alkoholi, võinuks riigieelarvesse laekuda 2012. aastal täiendavalt ligi 13,8 miljonit eurot (2011. aastal 15,3 miljonit eurot). Vaatamata salaalkoholi levikule on alkoholiaktsiisi laekumised igal aastal suurenenud. 2012. aastal laekus riigieelarvesse alkoholiaktsiisi 195,3 mln eurot, ehk 9% enam kui 2011. aastal.

Turistide ostud ja tarbimine

EKI hinnangul ostsid välituristid Eestist kaasa või tarbisid kohapeal absoluutalkoholina 6,4 miljonit liitrit alkoholi. Sellest kogusest moodustasid kaasaostud 5,3 miljonit liitrit ning kohapealne tarbimine 1,1 miljon liitrit. Antud ostukogused on EKI arutustes lahutatud Eesti siseturu müügimahust ja seega ei sisaldu Eestli elanike tarbimisnumbrites. Kõige rohkem osteti kaasa või tarbiti kohapeal õlut, kokku 29,9 miljonit liitrit (pudelil oleva kangusega). Võrreldes 2011. aastaga suurenes välituristidele müüdud õllekogused 17%. Lahjasid alkohoolseid jooke ostsid välituristid 20,6 miljonit liitrit (pudelil oleva kangusega, aastane kasv 13%), kangeid alkohoolseid jooke 7,2 miljonit liitrit (+8%) ja veine 4,8 miljonit liitrit (+13%).

Tarbimisharjumused

EKI poolt läbi viidud küsitluse põhjal tarbis 2012. aastal alkoholi enese hinnangul väga harva või üldse mitte 70% Eesti elanikest (eelnevatel aastatel on sarnaselt vastanute osakaal varieerunud samuti 70% ümber). Samas kasvas eelneva aastaga võrreldes 2012. aastal oluliselt nende inimeste osakaal, kes enda väitel alkoholi üldse ei tarbi (2011. ei tarbinud üldse alkoholi 13%, 2012. aastal 17% vastanutest). Alkohoolsetest jookidest tarbisid Eesti elanikud kõige sagedamini õlut, mida jõi vähemalt korra nädalas 18% täiskasvanud alkoholi tarbijatest. Sageli juuakse ka veini, vähemalt korra nädalas tarbis seda 8% alkoholitarbijatest ning vähemalt korra kuus 59% alkoholitarbijatest.

---

² Illegaalse alkoholitarbimine ja kaubandus Eestis 2012 (elanike hinnangute alusel). EKI 2013

Viina ning teisi kangeid alkohoolseid jooke tarvitas vähemalt korra kuus 34% alkoholitarbijatest, sealhulgas tarbis kangeid alkohoolseid jooke korra nädalas 5% alkoholitarbijatest. Võrreldes eelmise aastaga suurenes 2012. aastal vähemalt korra kuus lahjasid alkohoolseid jooke tarbinud inimeste osakaal.

Alkohoolsete jookide tarbimissagedused varieeruvad sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes. Näiteks tarbivad mehed viina ja õlut sagedamini kui naised, viimased omakorda edestavad veinitarbimise sageduses mehi. Vanusegruppide lõikes tarbisid õlut, veini ja viina kõige sagedamini 30-49 aastased elanikud (vähemalt kord nädalas või tihedamini tarbis õlut 22%, veini 10% ja viina 7% alkoholitarbijatest), siidrit jõid tihedamalt 18-29 aastased (vähemalt kord nädalas 3% alkoholitarbijatest), long-drinke 50-64 aastased (vähemalt kord nädalas 3% alkoholitarbijatest).

Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Alkoholi liigtarbimine kahjustab nii tarbijat ennast kui ka ühiskonda. Sagedane ja suurtes kogustes alkoholi tarbimine avaldab negatiivset mõju nii isiku tervisele kui ka tema sotsiaalsele käitumisele ning siit levivad probleemid ka ühiskonda (joobes olekust põhjustatud kuritegevus ja õnnetused, tervihoiukulude tõus jne.). Üheks laialt levinud probleemiks on mootorsõiduki juhtimine joobnud olekus. Kui politsei poolt registreeritud joobes sõidukijuhtimiste arv aastatel 2008-2010. oluliselt vähenes, siis 2011. ja 2012. aastal on ebakainelt sõidukit juhtinud inimeste arv taas suurenenud. Samas ei ole õnneks suurenenud joobes juhi osalusel toimunud liiklusõnnetuste arv, samuti ei ole taoliste õnnetuste tagajärjed olnud nii rasked kui mõned aastad tagasi. Ebakainete sõidukijuhtide osalusel toimus 2012. aastal kokku 172 liiklusõnnetust (2011. aastal 180 liiklusõnnetust), mille tulemusel hukkus 11 inimest (2011. aastal 14 inimest) ja sai vigastada 234 inimest (2011. aastal 257 inimest). Joobes juhtimisega seotud õnnetused moodustasid 2012. aastal 12% kõikidest liiklusõnnetustest (2011. aastal sama). Võrdlusena toimus 2007. aastal joobes juhi osalusel 552 liiklusõnnetust, milles hukkus 81 ning sai vigastada 807 inimest. Alkoholi joobes hukkunute osakaal kõigist liiklusõnnetustes hukkunutest 2012. aastal natuke kahanes (2012. aastal 13%, 2011. aastal 12%), alkoholi joobes toimunud liiklusõnnetustes vigastatute osakaal kõigist liiklusõnnetustes vigastatutest jäi samaks (14%).

Ka uppumiste ja tuleõnnetuste ohvrid on tihtipeale joobes inimesed. 2012. aastal oli tuleõnnetustes hukkunutest 73% alkoholi joobes, uppunutest oli joobes 45%. Tuleõnnetuste ja uppumiste ohvrite puhul on iseloomulik sealjuures raskes alkoholi joobes olek - nii oli tuleõnnetuses elu kaotanutest 63% ja uppunutest 67% raskes joobes.

Alkoholiga seotud kuritegevus 2012. aastal mõnevõrra langes. Languse taga on alaealistega seotud kuriteoliikide vähenemine nagu alkoholitarmutamisele kallutamise (2012. aastal 18 registreeritud juhtumit, 2011. aastal 23 registreeritud juhtumit) ning alaealistele alkoholi müümine või ostmine (2012. aastal 2 registreeritud juhtumit, 2011. aastal 4 registreeritud juhtumit). Samas on suurenenud alkoholi käitlemise korra rikkumiste arv (2012. aastal 43 registreeritud rikkumist, 2011. aastal 38 registreeritud rikkumist). Alkoholiga seotud kuritegude arv vähenes kokku 3% (68 registreeritud juhtumit 2012. aastal, 70 registreeritud juhtumit 2011. aastal). Alkoholiseaduse registreeritud rikkumisi oli 2012. aastal 13,9 tuhat (-27%), suurema osa nendest moodustasid alkohoolsete jookide tarbimine avalikus kohas ja alkoholi tarbimine või ostmine alaealiste poolt.

Alkoholiga otseselt seotud haiguste tõttu ravi vajanute arv on viimastel aastatel vähenenud. 2012. aastal pöördus otseselt alkoholiga seotud haiguste tõttu eriarstide poole 7,9 tuhat inimest, mis on ligikaudu 12% vähem kui 2011. aastal (2011. aastal oli eriarstide poole pöördunud 9 tuhat). Arsti juurde pöördunudel diagnoositi kõige enam alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäireid (62% alkoholiga otseselt seotud haigustest), maksa alkoholitõbe (11%) ning alkoholi toksilist toimet (10%). Ravivajajate vähenemise tõttu alanesid ka alkoholiga seotud haiguste ravikulud, mis moodustasid 2012. aastal 2,2 miljonit eurot (2011. aastal 2,3 miljonit eurot).

Alkoholiga seotud haigustest põhjustavad surmasid kõige enam maksa alkoholitõbi, alkoholimürgistused, alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired ning alkoholne kardiomüopaatia. Kõige enam nõuab ohvreid haigestumine maksa alkoholitõppe, mille tagajärjel suri 2012. aastal 95 meest ja 56 naist. Siiski on maksa alkoholitõppe surnud meeste arv ning ka suremuskordaja viimastel aastatel kahanenud. Nii suri maksa alkoholitõve tagajärjel 2012. aastal võrreldes 2011. aastaga ligikaudu 18% mehi vähem. Samas on viimastel aastatel oluliselt kasvanud meeste suremus alkoholimürgistuste tagajärjel – selletõttu kaotas 2012. aastal elu võrreldes 2011. aastaga 16% ning 2010. aastaga võrreldes 79% enam mehi. Kuigi naiste suremus maksa alkoholitõve tagajärjel ei ole nii kõrge kui meestel, kasvas 2012. aastal naiste suremus sellesse haigusesse võrreldes eelmise aastaga 14%. Ka naiste puhul on sarnaselt meestega aasta jooksul suurenenud suremus alkoholimürgistustesse (+15%).

Elanike suhtumine alkoholipoliitikasse

Elanike hinnangutel on alkoholi kuritarvitamisega seotud probleemidest kõige tõsisem alkoholijoobes sõiduki juhtimine – 2012. aastal hindas seda probleemi tõsiseks või väga tõsiseks 93% küsitlusele vastanutest. Laste ja noorte alkoholi tarbimist hindasid tõsiseks või väga tõsiseks 90% elanikest, alkoholist põhjustatud terviseprobleeme 89% elanikest, alkoholi tarbimisega kaasnenud kodust vägivalda ning avaliku korra rikkumisi 88% elanikest ning alkoholist põhjustatud isikuvastaste kuritegude toimepanemist 86% elanikest.

Elanikud pooldavad üldjuhul alkoholipoliitika riiklikku reguleerimist, sealjuures on aastaga kasvanud rangete piirangutega alkoholipoliitika pooldajate osakaal (2012. aastal pooldas rangeid piiranguid 46% vastajatest, 2011. aastal 43% vastajatest) ning vähenenud väheste piirangute pooldajate osakaal (2012. aastal 38%, 2011. aastal 42%). Rangemaid piiranguid pooldasid suhteliselt enam naised, vanemaealised, mitte-eestlased ning kõrgharidusega inimesed. Elanikel paluti järjestada ka meetmeid, mis aitaksid kõige paremini ühiskonnas alkoholitarbimist vähendada. Enim vastajaid pidas kindlaimaks abinõuks järelevalve suurendamist alkoholi müügiga seotud õigusrikkumiste üle, alkoholireklaami piiramist ja noortele suunatud alkoholivastase tegevuse tõhustamist. Samas leidis alkoholi tarbimise vähendamise meetmetest kõige vähem poolehoidu alkoholiaktsiisi suurendamine, mis tooks kaasa alkoholsete jookide kallinemine.

Alkohol on Eestis elanike hinnangul endisel suhteliselt lihtsasti kättesaadav. Küsitluse järgi kulus 2012. aastal 66%-l vastajatest lähima alkoholi müügikohani jõudmiseks kuni 10 minutit, kuid võrreldes 2011. aastaga on selliste vastajate osakaal mõnevõrra vähenenud (2011. aastal 71%). Samal ajal on kasvanud nende vastajate osakaal, kellele lähima alkoholi müügikoht jäi 30 minuti teekonna kaugusele või veelgi kaugemale. Lihtsam on alkoholi soetada linnades, kus alkoholipoed paiknevad tihedamalt — näiteks tegutseb Tallinnas 37 kauplust 10 km² kohta, Pärnus 35 kauplust 10 km² kohta, Tartus 32 kauplust 10 km² kohta jne. Maakondade kaetus alkoholi müüivate

kauplustega on märksa madalam, jäädes enamasti vahemikku 0,2 (Hiiu maakond) - 0,8 (Ida-Viru maakond) kauplust 10 km² kohta, vaid Harju maakonnas on Tallinna mõju tõttu alkoholikaupluste tihedus suurem (2 kauplust 10 km² kohta).

Registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv 1000 elaniku kohta on suurim Saaremaal, Valgemaal, Võrumaal (vastavalt 3,6; 3,4 ja 3,3 jaemüüjat), väikseim on see Tartumaal, Harjumaal ja Ida Virumaal (vastavalt 1,5; 1,5 ja 1,8 jaemüüjat). Alkoholi müüvaid toitlustusasutusi on 1000 elaniku kohta kõige enam Hiiumaal (5,7), Saaremaal (3,9) ja Läänemaal (3,8), kõige vähem on neid elanike suhtes Raplamaal (1,3), Jõgevamaal (1,4) ja Ida-Virumaal (1,4). Kuigi alkoholi müügikohtade (kauplused ja toitlustusasutused) arv aastaga praktiliselt ei muutunud (-0,3%), siis 2012. aasta rahvaloendusest tulenevalt korrigeeriti elanike arvu ja sellest tingituna kasvas arvestuslik alkoholi müügikohtade arv ühe elaniku kohta kogu Eestis ning pea-aegu kõikides maakondades.

Aastaraamatu kasutajal on hea teada, et EKI on elaniku kohta käiva tarbimise arvutamisel võtnud aluseks SA rahvaloenduse järgsed uued elanike andmed ja seoses rahvaarvu näitajate muutustega korrigeerinud ka 2011. aasta tarbiminumbreid. Samuti on arvutustes arvesse võetud riiklikus statistikas toimunud tootmis- ja väliskaubandusandmete korrigeerimisi.

Alcohol market, consumption and harms in Estonia

Production and foreign trade

In terms of quantity, beer accounted for the largest share of Estonia's alcohol production, followed by light and strong alcoholic beverages³. Ciders and other fermented beverages were mostly produced from light alcoholic beverages (69% of production of light alcoholic beverages), from strong alcoholic beverages vodka accounted for the largest share (72% of production of strong alcoholic beverages). The production of all types of alcoholic beverages increased in 2012 compared to the year ago: light alcoholic beverages by 24,0%, beer by 5,8% and strong alcoholic beverages by 5,2%. Among light alcoholic beverages the share of mixed spirit-based beverages production continued to decrease (-15,7%) and the production volume of fermentation-based beverages to increase (+30,1%). In total production of beer in 2012, the production of strong beers grew faster than the production of light beers (20,7% and 4,1% respectively). According to the Statistics Estonia rectified ethyl alcohol (ethanol) was not produced in Estonia in 2012. In 2012, the total alcohol production amounted to 191,5 million litres, of which 74,9% was beer (76,6% in 2011), light alcoholic beverages 15,7% (15,3%) and 9,4% strong alcohol (9,7%). The production of beer increased 1,4 times, strong alcohol 1,6 times and light alcohol 3,2 times compared to the 2001.

Strong alcoholic beverages provided the largest share of alcoholic beverages export turnover (66,5%). Strong alcoholic beverages exports in value terms was 136,4 million euros in 2012 which is 25,2% more than year ago. In 2012, the export turnover of light alcoholic beverages increased the most (55,6%), while ciders export turnover in value terms grew 2,3 times. Beer export turnover increased by 33,4%. Strong alcoholic beverages (mainly whiskey) and grape wine re-export accounted for significant part of the export turnover of alcoholic beverages. In 2012, the exports of alcoholic beverages in terms of quantity increased by 10,4%, of this 60,5% was strong alcohol. Significant part of exported alcohol was not produced in Estonia – so in exports, the share of strong alcohol produced in Estonia was 28% and the share of light alcohol 46%, grape wines were re-exported one hundred percent. The exports of strong alcoholic beverages produced in Estonia increased by 14% during the year.

The imports turnover of alcoholic beverages grew by 15,8% in 2012. Strong alcoholic beverages hold the first place in imports turnover (55% of total imports turnover). The imports turnover of strong alcoholic beverages increased by 16,4% during the year. In terms of quantity, light alcoholic

³ The concepts of alcoholic beverages used in the Yearbook are based on those defined in paragraph 2 of the Alcohol Act, and in paragraph 12 of the Alcohol, Tobacco, Fuel and Electricity Excise Tax Act. In short:

Alcoholic beverage is a beer with alc/vol over 0,5% and any other drinks intended for consumption with alc/vol over 1,2%.

Beer is a fermented alcoholic beverage brewed from malt or malt and other non-malted ingredients, hops, water and yeast, which could be pasteurized.

Wine is an alcoholic beverage produced only of grape juice by fermentation with alc/vol over 1,2% up to 15% (included).

Fermented beverage is an alcoholic beverage that is not beer or wine with alc/vol over 1,2% up to 10% (included).

Intermediate product is an alcoholic beverage that has not been mentioned above with alc/vol over 1,2% up to 22% (included).

Strong alcoholic beverage is an alcoholic beverage with alc/vol over 22%.

Light alcoholic beverage is an alcoholic beverage with alc/vol up to 22% (included).

Rectified ethyl alcohol or ethanol is an alcoholic beverage with alc/vol over 80%.

beverages and beer were imported mostly to Estonia. Imports by volume increased in 2012: light alcoholic beverages (+8,1%), beer (+6,4%), wine (+1,7%) and ethyl alcohol (+33,8%). Imported quantities of strong alcoholic beverages and Vermouth decreased (-2,6% and -1,6% respectively).

Retail prices

Retail prices of all alcoholic beverages increased in 2012. In the previous year the price of vodka changed very little (+0,9%), then in 2012 the average price of vodka increased most (+9,4%) compared to the other alcoholic beverages. Beer price increased by 6,6% during the year, the price of domestic berry wines by 6,3%, gin and liqueur prices became more expensive by 5,5% and 5,2% respectively. Cider price changed the least in 2012 (+4,1%).

The consumer price index of alcoholic beverages grew more rapidly than the total Estonian consumer price index in 2012. Prices of alcoholic beverages increased by 4,4% on average in 2012, prices of goods and services increased by 3,9% during the same time.

Alcohol excise duty and its share in state budget

In 2012, revenue from alcohol excise tax to the state budget amounted to 195,28 million €, ie 9,4% more than in 2011. Compared to the year 2001, the revenue from alcohol excise tax is increased 2,1 times. The share of alcohol excise tax from the total tax revenue was 4,1% and it has remained unchanged compared to past years. Estonia belongs to those countries that have relatively high alcohol tax rate. However, the Estonian excise tax rates are modest compared to close neighbours Finland and Sweden.

Sales and consumption

The sales of alcoholic beverages in domestic market increased for all types of alcoholic beverages in 2012. The biggest increase among light alcoholic beverages occurred in the sales volume of ciders (+15,9%). In total, the sales of light alcoholic beverages increased by 6,7%. Grape wine and Vermouth sales increased by 7,6% in Estonia and strong alcoholic beverages were sold 2,6% more than last year. Beer had the smallest increase of sales among alcoholic beverages (+2,4%).

In 2012, the legal sales of alcoholic beverages in pure alcohol was 14,6 litres per capita. Of this quantity sold, 5,0 litres was purchased and exported or consumed in Estonia by tourists. 0,8 litres of illegal alcohol was consumed in Estonia per capita.

The consumption of alcoholic beverages by Estonian inhabitants remained the same compared to last year's adjusted data. In 2012, the consumption of alcoholic beverages in pure alcohol was 10,4 litres per capita. The consumption of grape wines and Vermouth increased the most among alcoholic beverages (+6,9%), also the consumption of light alcoholic beverages grew slightly during the year (+1,0%). In 2012, the consumption of strong alcoholic beverages in pure alcohol remained at the previous year's level (-0,2%), whereas vodka consumption decreased by 3,3%. There were no significant changes in beer consumption during the year either (-0,7%).

Illegal alcohol

The share of illegal alcohol buyers decreased in 2012 – last year 6% of alcohol consumers bought illegal alcohol (8% in 2011). The consumption of illegal alcohol is directly related to the economic developments in the country – if economic situation improves, the economic opportunities of residents also improve and this reduces the need to obtain cheaper illegal alcohol. Year 2012 was quite successful to Estonian economy and as a result, the consumption of illegal alcohol decreased. According to the population survey results, the main reason for buying illegal alcohol is still its lower price compared to the legal alcohol, and the reliability of illegal alcohol sellers⁴. Cheapness was considered a very important purchasing argument by 90% of illegal alcohol buyers. Buyers of legal alcohol did not buy illegal alcohol mainly because it could be harmful to health, also because they were fundamentally against buying it.

Illegal vodka is bought the most among illegal alcohol. In 2012, the share of illegal ethanol and home made spirits increased significantly. The share of illegal alcohol from total vodka consumption (both legal and illegal) by Estonian inhabitants decreased in 2012 and was between 20-24%.

Due to the illegal alcohol trade, the country remains without tax revenues accruing from excise and value added taxes. Assuming that consumers had bought legal alcohol instead of illegal, about 13,8 million € would have been added additionally to the state budget in 2012 (15,3 million € in 2011). Despite the spread of illegal alcohol trade, the excise tax revenues received by state have increased every year. In 2012, the state budget received 195,3 million € from alcohol excise tax revenues which is 9% more than in 2011.

Purchases and consumption by tourists

According to the estimates made by EKI, tourists bought or consumed locally 6,4 million litres of alcoholic beverages (in pure alcohol). Of this amount, purchases amounted 5,3 million litres and local consumption 1,1 million litres. Tourists consumed 5,0 litres of alcoholic beverages (in pure alcohol) per capita in Estonia, which is not included in the Estonian total consumption of alcohol. Beer was bought or consumed locally the most, total of 29,9 million litres (with strength marked on bottles). Compared to the year 2011, the quantities of beer sold to tourists increased by 17%. Tourists bought 20,6 million litres of light alcoholic beverages (with strengths marked on bottles, annual growth 13%), 7,2 million litres of strong alcoholic beverages (+8%) and 4,8 million litres of wines (+13%).

Consumer habits

According to the research conducted by EKI, 70% of Estonian inhabitants consumed alcohol very rarely or not at all in 2012 (in previous years, the share of respondents who answered the same way has also varied around 70%). However, the share of people who claim not to consume any alcohol has grown significantly compared to 2012 (13% of respondents did not consume any alcohol in 2011, 17% in 2012). Estonian inhabitants consumed beer most frequently, 18% of adult alcohol consumers drank beer at least once a week. Wine is also drunk often, 8% of alcohol consumers drank wine at least once a week and 59% of alcohol consumers at least once a month. 34% of alco-

---

⁴ Illegal alcohol consumption and trade in Estonia in 2012 (based on population estimates). EKI 2013

hol consumers drank vodka and other strong alcoholic beverages at least once a month, including 5% of alcohol consumers who drank strong alcoholic beverages once a week. The share of people who drank light alcoholic beverages at least once a month in 2012 has increased compared to the year before.

Consumption frequencies of alcoholic beverages vary among different social-demographic groups. For example, men drink vodka and beer more frequently than women, the latter surpass men in the frequency of wine consumption. Beer, wine and vodka were consumed most frequently by 30-49 years old people (22% of alcohol consumers consumed beer, 10% wine and 7% vodka at least once a week or more often), 18-29 years old residents drank often ciders (3% of alcohol consumers at least once a week), 50-64 years old drank long-drinks more frequently (3% of alcohol consumers at least once a week).

Negative consequences to the society related to alcohol consumption

Excessive alcohol consumption causes damage to both, to the consumer and to the society. Frequent and larges quantities alcohol intake has negative impact on health and social behavior which consequently leads to the problems in society (crime and accidents caused by drunkenness, load on economy etc). One widespread problem is driving a motor vehicle under the influence of alcohol. If the number of registered drunk drivings decreased significantly in 2008-2010, then in 2011 and 2012, the number of people driving a motor vehicle under the influence of alcohol increased again. However, the number of traffic accidents which involved drunken drivers, did fortunately not grow, also the consequences of these accidents have not been as severe as few years ago. In 2012, 172 traffic accidents were recorded which involved drunken drivers (180 accidents in 2011) and which resulted in 11 persons killed (14 persons in 2011) and 234 injured (257 in 2011). Accidents involving drunken drivers amounted to 12% of all traffic accidents in 2012 (same in 2011). In 2007, there were 552 traffic accidents involving drunken drivers in which 81 persons were killed and 807 injured. Among all deaths caused by traffic accidents in 2012, the share of intoxicated persons decreased a little (13% in 2012, 12% in 2011), among all injured persons in traffic accidents the share of intoxicated injured persons remained the same (14%).

Also the victims of drownings and fire accidents were often intoxicated. 73% of persons killed in fire accidents and 45% of drowned in 2012 were intoxicated. The victims of fire accidents and drownings were characterized by severe intoxication – so 63% of persons who lost their lives in fire accidents and 67% of people drowned were severely intoxicated.

Alcohol-related crime decreased somewhat in 2012. Behind the decrease is juvenile crime reduction like inducing juveniles to alcohol consumption (18 registered cases in 2012, 23 registered cases in 2011) and selling or buying alcohol to juveniles (2 registered cases in 2012, 4 registered cases in 2011). However violations of the procedures for handling alcohol have increased (43 registered violations in 2012, 38 registered violations in 2011). Total number of alcohol-related crimes decreased by 3% (68 registered cases in 2012, 70 registered cases in 2011). There were 13,9 thousand registered violations of the Alcohol Act in 2012 (-27%), majority of which were consuming alcoholic beverages in public places and alcohol consumption or buying by youth.

The number of persons requiring treatment due to some alcohol-related disease has decreased in recent years. In 2012, 7,9 thousand people consulted medical specialists with some alcohol-related

disease which is approximately 12% less than in 2011 (9 thousand people consulted specialized doctors in 2011). These people were most frequently diagnosed with alcohol-related mental and behavioral disorders (62% of alcohol-related diseases), alcoholic liver disease (11%) and toxic effect of alcohol (10%). Due to the reduction of medical patients also treatment costs are decreased which accounted for 2.2 million € in 2012 (2.3 million € in 2011).

The alcoholic liver disease, alcohol poisoning, alcohol-related mental and behavioral disorders and alcoholic cardiomyopathy were the most frequent alcohol-related diseases causing deaths. Alcoholic liver disease was the most deadly, 95 men and 56 women died as a result of this disease. However, the number of men killed by alcoholic liver disease and also the mortality rate has decreased in recent years. Thus in comparison with 2011, approximately 18% less men died as a result of alcoholic liver disease in 2012. While the mortality of men caused by alcohol poisoning has increased significantly in recent years – due to alcohol poisoning, 16% of more men lost their lives in 2012 compared to the year 2011 and 79% compared to year 2010. Although the mortality of women caused by alcoholic liver disease is not so high as in men, the women's mortality increased by 14% in 2012 compared to 2011. Also in case of women, like men, the mortality due to alcohol poisoning has increased during the year (+15%).

Population attitudes towards alcohol policy

According to the survey the most serious problem related to alcohol was driving under the influence of alcohol – 93% of respondents considered the problem serious or very serious. Alcohol consumption by children and youth considered serious or very serious 90% of respondents, health problems caused by alcohol 89% of respondents, home violence caused by alcohol 88% of respondents and criminal assault favoured by alcohol 86% of respondents.

Inhabitants generally favour alcohol policy regulated by state, the share of respondents favouring strict alcohol policy increased during the year (46% of respondents favoured strict restrictions in 2012, 43% in 2011) and the share of people favouring minor restrictions decreased (38% in 2012, 42% in 2011). Women, older people, other nationalities and people with higher education favoured relatively more strict restrictions. Respondents were also asked to list measures which would help to reduce alcohol consumption in society. Increased control over the offences related to the alcohol sales, limiting alcohol advertising and reinforcement of the anti-alcohol work among youth were considered the most effective. Increasing alcohol excise and thereby the price increase of alcoholic beverages got the least sympathy from the alcohol consumption reduction measures.

Alcohol has remained relatively easily accessible in Estonia. According to the survey, it took 10 minutes for 66% of the respondents to reach the nearest alcohol sales point, but the share of such respondents has somewhat diminished compared to the year 2011 (71% in 2011). At the same time, the share of respondents to whom the the nearest alcohol sales point was in 30 minutes' or longer walk away has increased. It is more easy to buy alcohol in the cities where the alcohol retail shops network is denser. For example, there are 37 retail shops per 10 km² in Tallinn, 35 shops per 10 km² in Pärnu, 32 shops per 10 km² in Tartu etc. Counties coverage with alcohol retail shops is less dense, usually between 0,2 (Hiiumaa county) to 0,8 (Ida-Viru county) shops per 10 km², the density of retail shops selling alcohol is higher only in Harju county due to Tallinn influence (2 shops per 10 km²).

The number of registered alcohol retail sales points per 1000 inhabitants is highest in Saare, Valga and Võru counties (3,6; 3,4 and 3,3 retailers respectively) and the smallest in Tartu, Harju and Ida Viru counties (1,5; 1,5 and 1,8 retailers respectively). The number of caterings per 1000 inhabitants selling alcohol is highest in Hiiu (5,7), Saare (3,9) and Lääne counties (3,8), but lowest in Rapla (1,3), Jõgeva (1,4) and Ida-Viru counties (1,4). Although the number of alcohol sales points (retail shops and caterings) practically remained unchanged during the year (-0,3%), but due to 2012 census data, the number of inhabitants was corrected which increased the number of alcohol sales points per one inhabitant in Estonia and almost all counties.

It is good to know for the Yearbook user that the calculations of consumption per capita made by Estonian Institute of Economic Research (EKI) are based on new population census data from Statistics Estonia and EKI adjusted the year 2011 consumption numbers accordingly. Also the production and foreign trade data corrections in national statistics were taken into account in calculations.

1. Alkoholi turg

Alcohol market

1.1. Tootmine

Production

Tabel 1. **Alkoholsete jookide tootmine 2001–2012**
Production of alcoholic beverages 2001–2012
 miljon liitrit - million litres

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kanged alkohoolsed joogid	11,5	14,3	16,6	18,7	15,7	16,6	20,9	17,3	18,2	14,2	17,2	18,1	Strong alcoholic beverages
viin	9,1	12,1	14,2	15,3	12,4	13,5	16,6	14,0	15,1	11,1	12,6	13,0	vodka
liköör	1,5	1,6	1,5	2,5	2,6	2,8	3,1	2,7	2,3	2,3	2,9	3,0	liqueur
muud	0,9	0,6	0,9	0,9	0,7	0,3	0,8	0,6	0,8	0,9	1,7	2,2	other
Õlu*	101,5	102,6	103,7	109,7	135,2	141,8	141,3	127,5	122,2	129,6	135,6	143,4	Beer*
lahja õlu	72,1	79,0	70,5	76,8	96,0	106,5	108,8	100,8	95,3	114,0	122,0	127,0	light beer
kange õlu	29,4	23,6	33,2	32,9	39,2	35,3	32,5	26,7	26,9	15,6	13,6	16,4	strong beer
Lahjad alkohoolsed joogid	9,3	9,0	13,5	20,8	32,5	41,5	40,2	28,9	20,7	24,3	24,2	30,0	Light alcoholic beverages
Siider ja muud kääritatud joogid	3,2	3,4	5,6	5,9	9,3	15,2	12,8	10,1	11,9	15,5	16,0	20,8	Cider and other fermented beverages
segatud piiritusjoogid	3,1	3,4	5,1	9,2	14,0	18,0	22,0	14,5	5,0	2,1	1,2	1,0	spirit beverages
puuvilja- ja marjaveinid	3,0	2,2	2,8	5,7	9,2	8,3	5,4	4,3	3,8	6,7	7,0	8,2	fruit and berry wines
Rektifitseeritud etanool	2,4	3,2	3,5	4,0	3,7	6,1	4,9	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	Ethyl alcohol

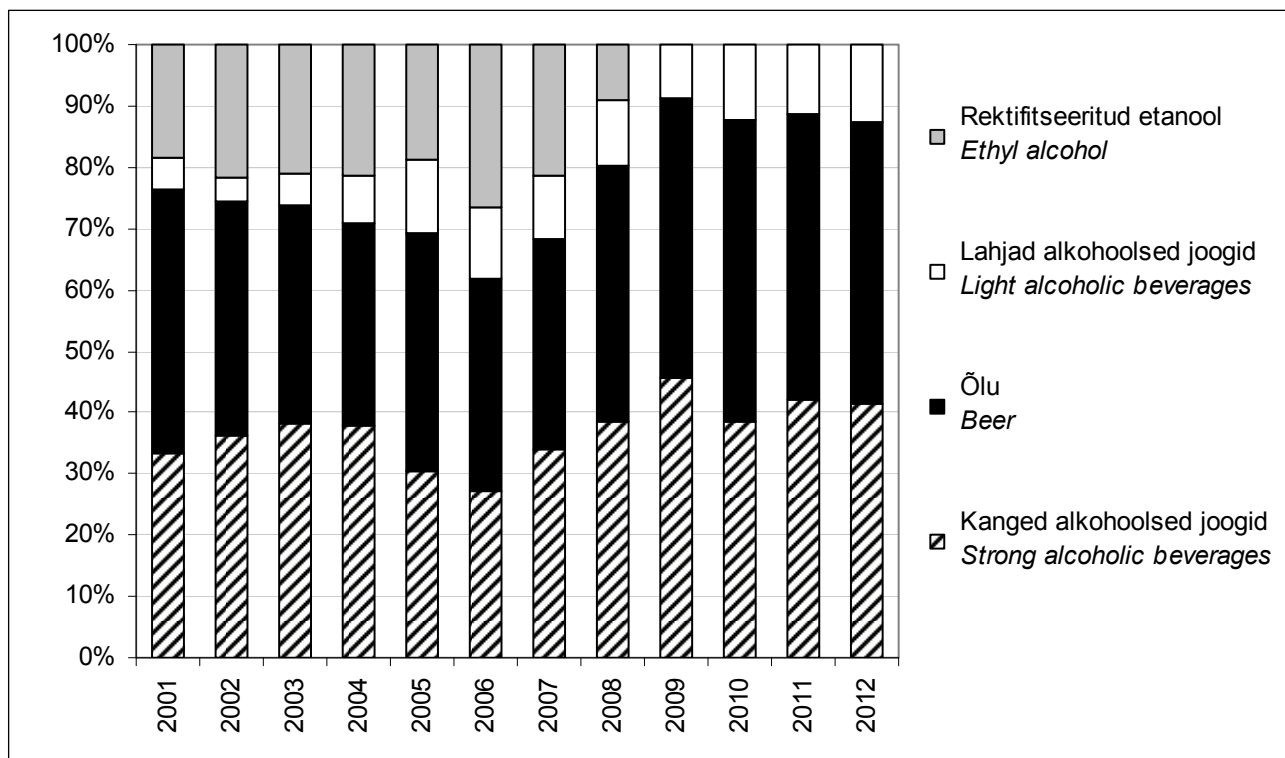
... andmeid ei kogutud - not available

* lahja õlu ≤6%, kange õlu >6%
 light beer ≤6%, strong beer >6%

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut, Statistikaamet

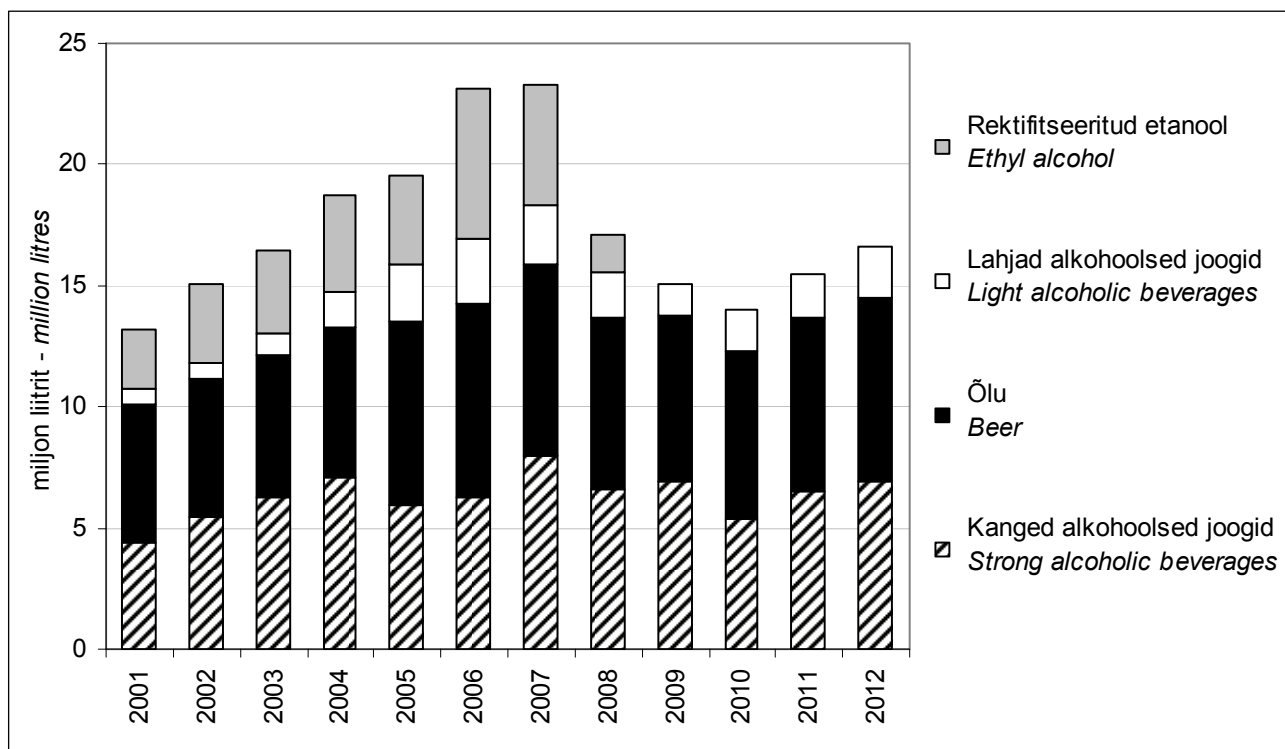
Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research, Statistics Estonia

Joonis 1. **Erinevate alkoholsete jookide osakaal tootmises 2001–2012, 100% alkoholis**
Share of different alcoholic beverages in production 2001–2012, in 100% alcohol

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Joonis 2. **Alkoholsete jookide tootmine 2001–2012, 100% alkoholis**
Production of alcoholic beverages in 2001–2012, in 100% alcohol

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

1.2. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 2. **Alkoholsete jookide rahaline eksport 2001–2012***
Financial export of alcoholic beverages 2001–2012*
 miljon € - million €

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	3,98	6,46	8,74	23,16	13,99	12,56	130,47	116,89	60,44	80,78	108,94	136,41	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	4,11	3,71	6,32	8,08	8,40	7,84	9,59	10,01	13,28	20,63	23,63	31,53	Beer
Viinamarjavein	0,02	0,03	0,02	1,71	3,89	3,34	14,60	14,36	13,69	14,81	15,34	13,62	Wine
Vermut	0,00	0,00	0,00	0,08	0,07	0,08	0,12	0,12	0,19	0,22	0,28	0,19	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	0,87	1,03	1,37	2,58	6,19	8,45	10,55	9,08	8,28	9,05	14,81	23,05	Light alcoholic beverages
segatud piiritusjoogid	0,33	0,45	0,57	1,43	2,56	2,89	5,50	4,63	4,86	4,63	8,81	13,16	spirit beverages
siider	...	0,50	0,65	0,91	2,52	4,12	3,40	3,21	1,66	1,63	1,65	3,72	cider
muud kääritatud joogid	...	0,08	0,15	0,25	1,11	1,44	1,65	1,25	1,76	2,79	4,35	6,17	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0,43	0,84	1,07	1,19	0,93	2,24	1,50	0,80	0,00	0,01	0,67	0,34	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhieksporti, ehk mahtusid ilma reeksportidita
 the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet. Eurostat

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia. Eurostat

Tabel 3. **Alkoholsete jookide koguseline eksport 2001–2012***
Export volume of alcoholic beverages 2001–2012*
 miljon liitrit - million litres

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	3,2	3,9	5,1	5,5	4,1	3,5	15,7	15,8	11,8	13,6	17,2	20,0	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	16,9	14,6	23,5	26,9	23,1	21,0	24,3	20,7	26,2	44,8	48,0	55,3	Beer
Viinamarjavein	0,0	0,0	0,0	0,5	1,3	1,4	4,5	3,5	4,0	4,7	5,2	4,3	Wine
Vermut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	1,4	0,2	0,2	0,1	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	1,2	1,5	2,4	6,6	16,5	18,9	21,0	13,6	10,5	13,6	18,0	23,7	Light alcoholic beverages
segatud piiritusjoogid	0,3	0,5	0,8	4,7	8,0	5,3	10,0	6,3	5,6	5,9	8,0	9,8	spirit beverages
siider	...	0,9	1,4	1,9	5,5	8,6	7,6	5,4	2,1	2,2	2,2	4,1	cider
muud kääritatud joogid	...	0,1	0,2	0,0	3,0	5,0	3,4	1,9	2,8	5,5	7,8	9,8	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	1,0	1,3	1,6	1,9	1,6	3,5	1,8	0,9	0,0	0,0	0,7	0,2	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhieksporti, ehk mahtusid ilma reeksportidita
 the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet. Eurostat

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia. Eurostat

Tabel 4. Alkohoolsete jookide rahaline import 2001–2012*
Financial import of alcoholic beverages 2001–2012*
 miljon € - million €

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	1,80	11,41	11,22	24,32	39,44	34,43	148,61	142,30	68,30	97,79	130,02	151,30	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	4,21	5,35	6,71	12,49	7,30	7,23	9,66	10,37	11,87	16,92	20,64	24,97	Beer
Viinamarjavein	12,67	13,96	14,70	21,32	26,87	28,15	39,75	47,2	39,99	46,39	52,81	56,53	Wine
Vermut	0,77	0,76	0,67	0,98	1,00	1,27	1,36	1,36	0,96	1,22	1,19	1,22	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	7,69	8,56	7,66	13,39	15,51	16,96	18,62	20,39	18,41	20,23	30,90	38,44	Light alcoholic beverages
segatud piiritusjoogid	1,63	2,23	2,86	6,01	8,66	10,37	12,51	13,31	11,06	10,68	16,96	23,35	spirit beverages
siider	...	1,02	0,43	2,68	2,82	2,66	2,42	2,91	2,93	4,15	6,36	7,14	cider
muud kääritatud joogid	...	5,32	4,36	4,70	4,03	3,92	3,70	4,17	4,43	5,40	7,58	7,95	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	1,74	2,67	3,36	2,95	1,78	1,76	2,69	2,77	2,81	2,16	1,96	2,60	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhiimporti, ehk mahtusid ilma re-eksportida
 the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet. Eurostat

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia. Eurostat

Tabel 5. Alkohoolsete jookide koguseline import 2001–2012*
Import volume of alcoholic beverages 2001–2012*
 miljon liitrit - million litres

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	2,9	2,9	3,2	10,4	12,5	16,3	30,0	29,1	23,9	22,0	30,7	29,9	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	7,1	10,4	15,8	27,0	13,5	13,6	16,8	15,7	19,2	40,7	39,4	42,0	Beer
Viinamarjavein	6,6	7,1	7,6	10,8	13,0	13,3	15,9	17,4	16,7	19,5	21,8	22,2	Wine
Vermut	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,7	0,7	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	9,0	8,8	7,1	12,41	22,3	22,4	25,8	27,9	26,8	29,2	41,3	44,7	Light alcoholic beverages
segatud piiritusjoogid	0,7	0,9	1,1	8,18	13,7	14,4	18,6	19,8	18,1	16,3	22,3	25,4	spirit beverages
siider	...	1,6	0,6	1,53	3,5	3,4	2,8	3,2	2,9	5,2	8,1	8,8	cider
muud kääritatud joogid	...	6,3	5,4	2,7	5,1	4,6	4,4	4,9	5,7	7,7	10,9	10,5	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	3,0	4,3	5,7	5,1	3,0	3,2	4,1	3,1	4,7	3,2	2,3	3,1	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhiimporti, ehk mahtusid ilma re-eksportida
 the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet. Eurostat

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia. Eurostat

Tabel 6. **Alkoholsete jookide ekspordihinnad 2001–2012***Export prices of alcoholic beverages 2001–2012*

€/liiter - €/litre

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	1.26	1.67	1.72	4.24	3.43	3.60	8.31	7.40	5.12	5.95	6.32	6.81	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	0.24	0.25	0.27	0.30	0.36	0.37	0.39	0.48	0.51	0.46	0.49	0.57	Beer
Viinamarjavein	0.00	1.36	0.83	3.33	2.99	2.34	3.23	4.07	3.46	3.14	2.98	3.18	Wine
Lahjad alkohoolsed joogid	0.73	0.71	0.57	0.39	0.37	0.45	0.50	0.67	0.79	0.67	0.83	2.38	Light alcoholic beverages
segatud piiritusjoogid	0.97	0.90	0.70	0.30	0.32	0.55	0.55	0.73	0.87	0.79	1.11	0.91	spirit beverages
siider	...	0.57	0.47	0.48	0.46	0.48	0.45	0.60	0.79	0.74	0.75	0.97	cider
muud kääritatud joogid	...	1.14	0.75	...	0.37	0.29	0.49	0.65	0.63	0.50	0.56	1.35	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0.43	0.66	0.69	0.63	0.58	0.65	0.82	0.88	0.00	0.00	0.99	0.63	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - *not available*

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet. Eurostat

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia. Eurostat*Tabel 7. **Alkoholsete jookide impordihinnad 2001–2012***Import prices of alcoholic beverages 2001–2012*

€/liiter - €/litre

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	3.72	3.92	3.53	2.34	3.16	2.11	4.95	4.89	2.86	4.44	4.24	5.06	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	0.59	0.51	0.42	0.46	0.54	0.53	0.58	0.66	0.62	0.42	0.52	0.59	Beer
Viinamarjavein	1.91	1.97	1.94	1.97	2.07	2.12	2.50	2.71	2.39	2.38	2.43	2.55	Wine
Vermut	1.71	1.73	1.86	1.96	2.00	1.76	2.03	2.27	1.88	1.97	1.86	1.94	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	0.85	0.98	1.07	0.48	0.70	0.76	0.72	7.73	0.69	0.69	0.75	0.86	Light alcoholic beverages
segatud piiritusjoogid	2.38	2.62	2.53	0.33	0.63	0.72	0.67	0.67	0.61	0.65	0.76	0.92	spirit beverages
siider	...	0.65	0.75	0.78	0.81	0.79	0.87	0.92	1.00	0.79	0.78	0.81	cider
muud kääritatud joogid	...	0.84	0.80	0.79	0.79	0.85	0.83	0.85	0.77	0.82	0.78	0.76	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0.59	0.63	0.59	0.58	0.59	0.55	0.66	0.89	0.60	0.69	0.85	0.84	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - *not available*

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet. Eurostat

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia. Eurostat*

1.3. Müük siseturul

Sales in the domestic market

Tabel 8. **Alkoholsete jookide statistikas registreeritud müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 2001–2012**
Sales of alcoholic beverages in the domestic market registered in statistics (including purchases by tourists) 2001–2012

miljon liitrit - million litres

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kanged alkohoolsed joogid	11,1	13,4	14,7	18,7	18,8	20,2	23,9	21,9	18,5	16,8	19,4	19,9	Strong alcoholic beverages
viin	8,2	9,1	10,4	12,8	11,8	13,4	16,1	15,5	13,8	11,1	12,0	12,1	vodka
muud	2,9	4,3	4,3	5,9	7,0	6,8	7,8	6,4	4,7	5,7	7,4	7,8	other
Õlu	86,9	98,4	96,0	109,8	125,6	134,4	133,8	122,5	115,2	125,4	127,1	130,1	Beer
Viinamarjavein ja vermut	8,9	7,5	8,0	10,8	12,1	12,5	12,0	14,4	13,1	15,3	17,1	18,4	Wine and vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	16,5	16,4	18,2	24,3	33,2	39,7	41,4	40,1	33,0	33,7	40,5	43,2	Light alcoholic beverages
segatud piiritusjoogid	...	3,8	5,5	14,0	19,6	27,1	30,5	28,0	17,5	12,6	15,6	16,7	spirit beverages
kääritatud joogid*	...	12,7	12,8	10,3	13,6	12,6	10,9	12,1	15,5	21,1	24,9	26,5	fermented beverages*
siider	...	4,1	4,8	5,5	7,2	10,0	8,0	7,9	7,3	9,3	12,5	14,4	cider

... andmeid ei kogutud - not available

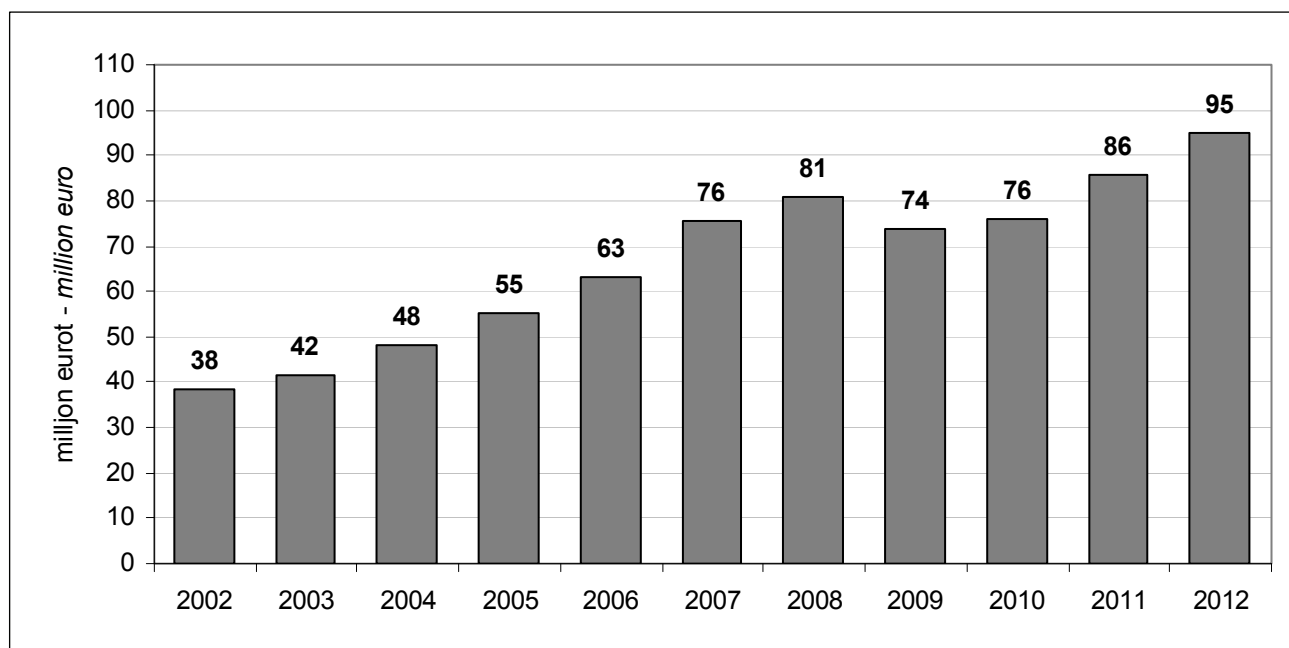
* alates 2009. aastast on muude kääritatud jookide alla arvestatud ka puuvilja- ja marjaveinid
since 2009 other fermented beverages contain fruit and berry wines

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut, Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research, Statistics Estonia

Joonis 3. Alkoholsete jookide jaekäive kehtivates hindades 2002–2012

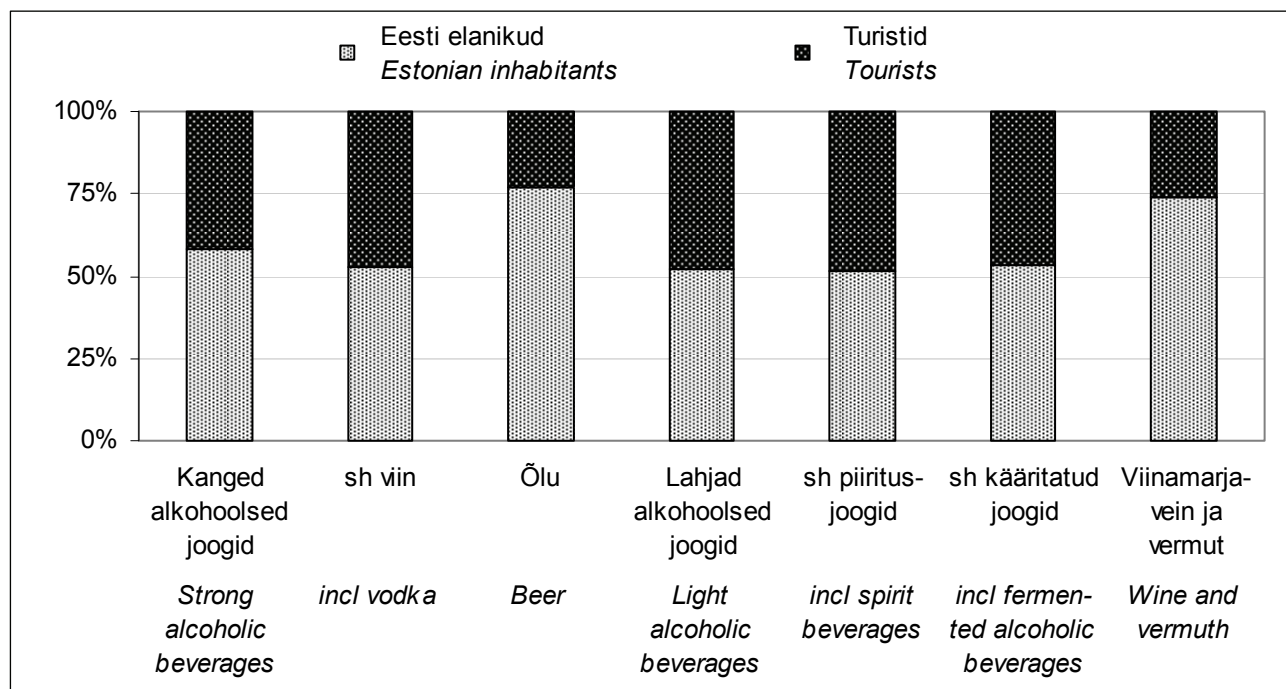
Retail sales of alcoholic beverages in current prices 2002–2012

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistics Estonia

Joonis 4. **Legaalse alkoholimüügi jagunemine Eesti elanike ja turistide vahel jookide lõikes 2012. a**
Distribution of legal alcohol sales between Estonian inhabitants and tourists by types of beverages 2012
 %

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

1.4. Jaehinnad

Retail prices

Tabel 9. **Purgiõlle keskmised jaehinnad kauplustes 2004–2012**

Average retail prices of canned beer 2004–2012

€/liiter - €/litre

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Eesti	1.18	1.16	1.16	1.24	1.52	1.64	1.70	1.82	1.94	<i>Estonia</i>
lahja õlu <6%	1.22	1.14	1.14	1.24	1.48	1.58	1.64	1.74	1.90	<i>light beer<6%</i>
kange õlu >6%	1.12	1.16	1.18	1.24	1.54	1.72	1.76	1.92	1.98	<i>strong beer>6%</i>
Tallinn	1.16	1.16	1.14	1.26	1.52	1.68	1.70	1.84	1.94	<i>Tallinn</i>
lahja õlu <6%	1.20	1.16	1.14	1.26	1.50	1.62	1.62	1.74	1.90	<i>light beer<6%</i>
kange õlu >6%	1.14	1.14	1.16	1.24	1.54	1.76	1.82	1.94	1.98	<i>strong beer>6%</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 10. **Viina keskmised jaehinnad kauplustes 2004–2012**

Average retail prices of vodka 2004–2012

€/liiter - €/litre

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Eesti	7.80	7.68	7.66	7.76	9.50	9.90	10.80	10.90	11.92	<i>Estonia</i>
madalam hinnaklass	6.66	6.52	6.64	6.60	8.12	8.38	9.26	9.10	9.98	<i>lower price category</i>
keskmise hinnaklass	8.66	8.86	8.96	9.56	11.74	12.36	12.66	12.94	13.78	<i>medium price category</i>
Tallinn	7.98	7.78	7.72	7.78	9.42	9.92	10.78	11.06	12.00	<i>Tallinn</i>
madalam hinnaklass	6.42	6.28	6.50	6.60	8.06	8.32	9.02	9.00	9.90	<i>lower price category</i>
keskmise hinnaklass	8.72	8.88	9.02	9.64	11.56	12.40	12.84	13.10	13.74	<i>medium price category</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 11. Kodumaiste alkoholsete jookide keskmised jaehinnad 2004–2012

Average retail prices of alcohol produced in Estonia 2004–2012

€/pudel - €/bottle

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Viin 40% maitsestatamata, 0,5 l klaaspudel	3.90	3.84	3.83	3.88	4.75	4.95	5.40	5.45	5.96	Vodka 40% not flavoured, 0,5 l glass bottle
madalam hinnaklass	3.33	3.26	3.32	3.30	4.06	4.19	4.63	4.55	4.99	lower price category
keskmine hinnaklass	4.33	4.43	4.48	4.78	5.87	6.18	6.33	6.47	6.89	medium price category
Liköör, 0,5 l klaaspudel	4.26	4.40	4.42	4.54	5.19	5.47	5.84	5.96	6.27	Liqueur, 0,5 l glass bottle
marjaliköör 21%	3.20	3.29	3.34	3.39	3.85	4.09	4.34	4.33	4.47	berry liqueur 21%
kange liköör 40–45%	5.83	5.88	5.97	6.26	7.01	7.31	7.78	7.65	8.43	strong liqueur 40–45%
kreemliköör 16–17%	4.83	4.82	4.89	4.96	5.59	5.80	5.94	6.10	6.14	cream liqueur 16–17%
Džinn 38–40%, 0,5 l klaaspudel	4.83	4.82	4.89	4.96	5.59	5.80	5.94	6.71	7.08	Gin 38–40%, 0,5 l glass bottle
Õlu, 0,5 l klaaspudel	0.59	0.58	0.58	0.62	0.76	0.82	0.85	0.91	0.97	Beer, 0,5 l glass bottle
lahja õlu ≤6%	0.61	0.57	0.57	0.62	0.74	0.79	0.82	0.87	0.95	light beer ≤6%
kange õlu >6%	0.56	0.58	0.59	0.62	0.77	0.86	0.88	0.96	0.99	strong beer >6%
Siider, 1,5 l plastpudel	1.86	1.93	1.92	2.00	2.31	2.35	2.42	2.70	2.81	Cider, 0,5 l plastic bottle
Marjavein 11–14%, 0,5 l klaaspudel	1.79	1.89	1.94	2.10	2.56	2.64	2.87	2.86	3.04	Berry wine 11–14%, 0,5 l glass bottle

... andmeid ei kogutud - not available

Allikas: Hinnainfo, Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Price Information, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 12. Legaalse ja illegaalse alkoholi keskmised hinnad 2004–2012

Average prices of legal and illegal alcohol 2004–2012

€/liiter - €/litre

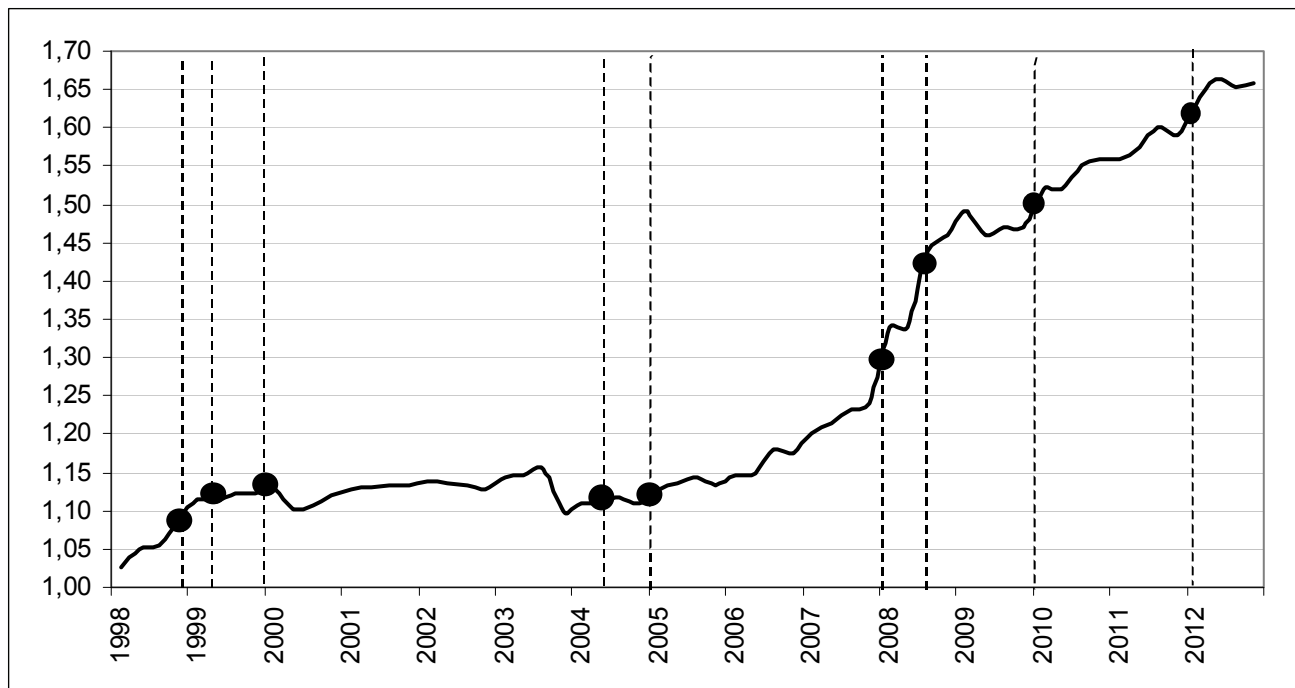
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Legaalne Eesti viin, keskmine hinnaklass	8.44	8.69	8.76	10.07	11.74	12.36	12.66	12.94	13.78	Legal Estonian vodka, medium price category
Legaalne Eesti viin, madalam hinnaklass	7.03	7.09	7.09	7.29	8.12	8.38	9.26	9.10	9.98	Legal Estonian vodka, lower price category
Salapiiritus	5.18	4.99	5.94	4.99	4.79	6.77	6.07	6.51	6.12	Illegal spirits
Salaviin	4.60	4.22	4.22	4.50	6.39	5.88	6.26	7.36	7.98	Illegal vodka
Puskar	2.68	3.07	3.07	2.67	4.35	3.45	3.83	4.86	4.96	Homebrew
Aktsiis (viin 40%)	3.71	3.90	3.90	3.90	4.73	5.18	5.69	5.69	5.96	Excise duty (vodka 40%)

... andmeid ei kogutud - not available

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

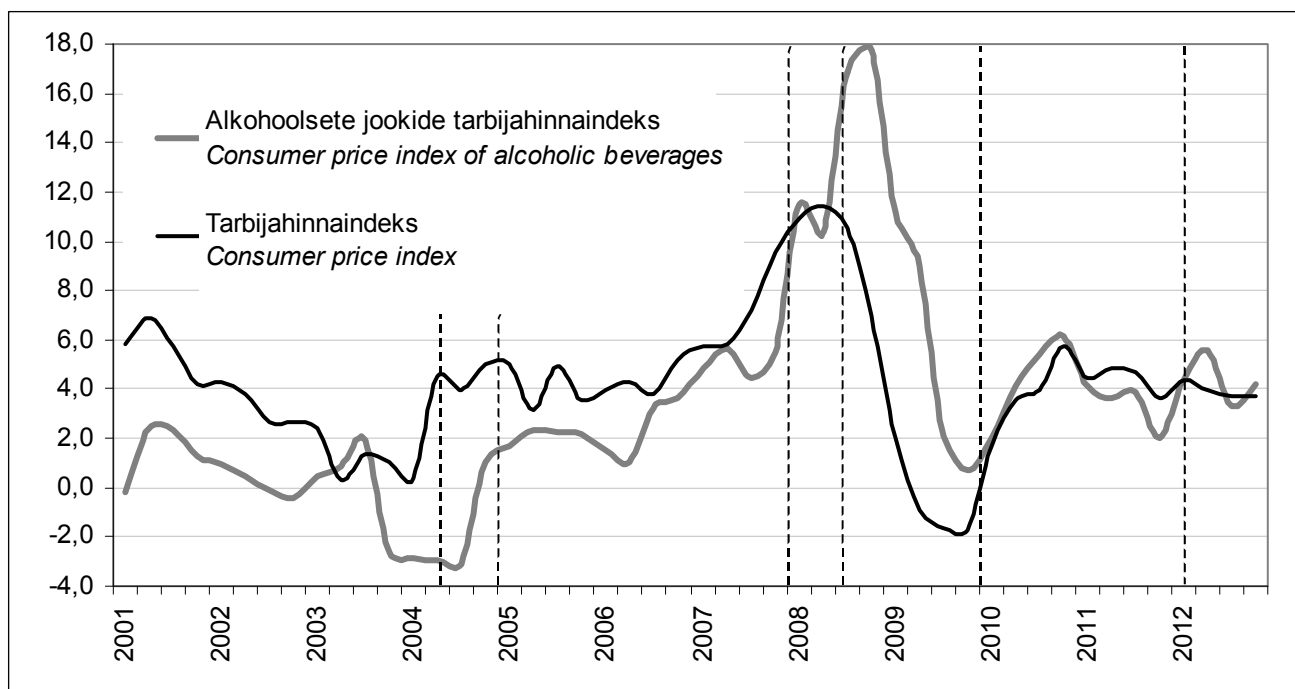
Joonis 5. **Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks 1998–2012 (1997=1)**
Consumer price index of alcoholic beverages 1998–2012 (1997=1)

--- jooned tähistavad aktsiisimuutusi, aktsiisimäärade kohta vaata tabelist 13
 --- lines refer to changes in excise duties, for the rates see table 13

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Joonis 6. **Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeksi aastakasv 2001–2012**
Annual growth of consumer price index of alcoholic beverages 2001–2012
 kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga, % - growth compared to the same period of the previous year, %

--- jooned tähistavad aktsiisimuutusi, aktsiisimäärade kohta vaata tabelist 13
 --- lines refer to changes in excise duties, for the rates see table 13

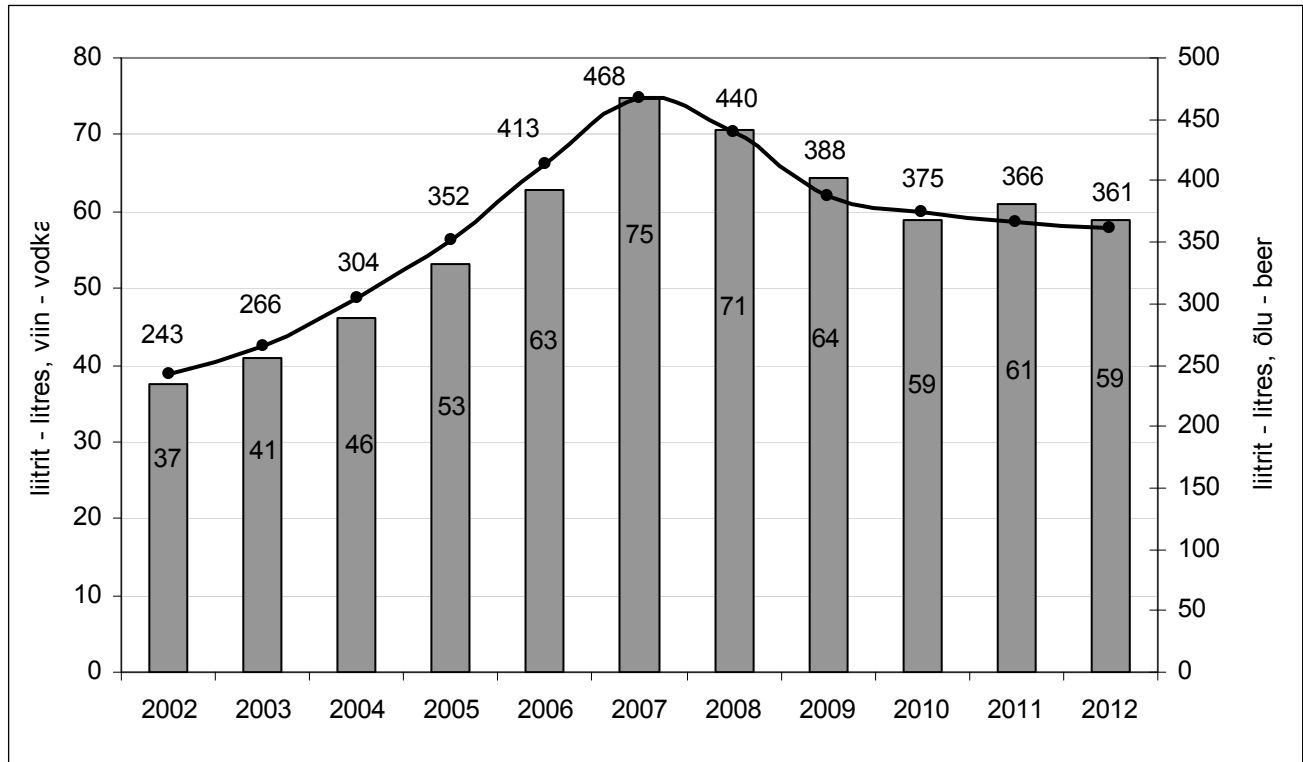
Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Joonis 7. Õlle või viina kogused, mida tinglikult saaks osta keskmise netokuupalga eest 2002–2012

Quantities of beer or vodka one can possibly buy for average net monthly wage 2002–2012

keskmise kuupalk jagatud 1 liitri viina või õlle jaehinnaga*

average monthly wage divided by retail price of 1 litre of beer or vodka*

* Eesti aasta keskmine kodumaise viina ja õlle jaehind
annual average price of domestic vodka and beer in Estonia

Allikad: Hinnainfo, Eesti Konjunkturiinstituut, Statistikaamet

Sources: Price Information, Estonian Institute of Economic Research, Statistics Estonia

2. Riiklik alkoholituru korraldus

National alcohol market organisation

Tabel 13. Alkoholi aktsiisimäärad Eestis ja EL aktsiisi alammäärad
Alcohol excise duty rates in Estonia and EU minimum excise levels
€

	Ühik Unit	Eesti aktsiisimäärad ja nende kehtimahakkamine Excise duty rates in Estonia and their entry into force	Eesti aktsiisimäärad ja nende kehtimahakkamine Excise duty rates in Estonia and their entry into force					EL aktsiisi alammäär EU minimum excise duty	
			01.01.2005	01.01.2008	01.07.2008	01.01.2010	01.02.2012	01.01.2013	
Vein Wine	100 liitrit 100 litres	≤6%	21.79	24.03	28.82	31.70	33.30	34.97	0.00
		>6%	66.47	66.47	66.47	73.11	76.80	80.64	
Kääritatud joogid Fermented alcoholic beverages	100 liitrit 100 litres	≤6%	21.79	24.03	28.82	31.70	33.30	34.97	0.00
		>6%	66.47	66.47	66.47	73.11	76.80	80.64	
Õlu Beer	etanooli 1 mahuprotsendi kohta 100 liitris per 1% of ethyl alcohol by volume in 100 litres		3.71	4.09	4.92	5.43	5.70	6.00	1.87
			1.85*	2.05*	2.46*	2.72*	2.85*	3.00*	
Vahetoode Intermediate product	100 liitrit 100 litres		107.37	118.36	142.01	156.20	164.00	172.20	44.99
Muu alcohol Other alcohol	100 liitri 100% alkoholi kohta per 100 litres of 100% alcohol		971.46	1 073.72	1 291.02	1 418.84	1 490.00	1 565.00	550.09

* tootmismahu kuni 300 000 liitri korral aastas - in case production remains below 300 000 litres per year

Allikas: Rahandusministeerium
Source: Ministry of Finance

Tabel 14. Riigieelarvesse laekunud alkoholiaktsiis 2001–2012
Alcohol excise revenue received by the state budget 2001–2012
miljon € - million €

	Maksud kokku	Aktsiisid	Alkoholi- aktsiis	Alkoholiaktsiisi osakaal aktsiisilaekumises, %	Alkoholiaktsiisi osakaal kogu maksulaekumises, %	Alkoholiaktsiisi osakaal riigi tuludes, %	Alkoholiaktsiisi laekumine elaniku kohta, €
	Total tax revenue	Excise revenue	Alcohol excise revenue	Share of alcohol excise in excise revenue, %	Share of alcohol excise in total tax revenue, %	Share of alcohol excise in total state revenue, %	Alcohol excise revenue per capita, €
2001	1 769.71	219.47	64.10	29,2	3,6	3,5	46.91
2002	2 041.02	251.68	77.84	30,9	3,8	3,7	57.20
2003	2 294.24	266.00	82.70	31,1	3,6	3,4	60.97
2004	2 508.92	335.15	108.01	32,2	4,3	4,1	79.95
2005	2 933.29	416.96	123.80	29,7	4,2	4,1	91.90
2006	3 528.50	449.30	133.58	29,7	3,8	3,6	99.32
2007	4 328.03	523.76	147.89	28,2	3,4	2,8	110.18
2008	4 497.40	573.35	155.56	27,1	3,5	2,9	116.00
2009	4 076.28	627.48	160.42	25,6	3,9	2,9	119.71
2010	4 045.61	666.28	165.21	24,8	4,1	2,9	123.29
2011	4 342.12	716.97	178.58	24,9	4,1	3,0	137.16
2012	4 775.27	776.24	195.28	25,2	4,1	3,0	150.91

Allikad: Rahandusministeerium, Statistikaamet
Sources: Ministry of Finance, Statistics Estonia

Tabel 15. **Alkoholi müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes***
Number of alcohol sales points by local municipalities

	Müügikohti kokku		Jaemüüjaid		Hulgimüüjaid		Toitlustusasutused		
	<i>Total number of sales points</i>		<i>Retail</i>		<i>Wholesale</i>		<i>Restaurants, pubs, cafés etc.</i>		
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	
Harju maakond**	2 508	2553	847	860	298	335	1 363	1358	<i>Harju county**</i>
Tallinn**	1 935	1962	562	583	213	237	1 160	1142	<i>Tallinn**</i>
Hiiu maakond	75	74	20	19	6	7	49	48	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond**	560	498	296	263	22	23	242	212	<i>Ida-Viru county**</i>
Narva**	182	188	100	103	14	15	68	70	<i>Narva**</i>
Kohtla-Järve	77	77	52	52	0	2	25	23	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	139	135	88	88	1	3	50	44	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	144	143	85	83	5	6	54	54	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	159	162	70	70	1	2	88	90	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond**	282	271	146	142	12	15	124	114	<i>Lääne-Viru county**</i>
Põlva maakond	130	129	80	81	2	3	48	45	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond**	535	522	230	233	11	14	294	275	<i>Pärnu county**</i>
Pärnu**	338	329	110	113	10	13	218	203	<i>Pärnu**</i>
Rapla maakond**	133	140	87	90	4	6	42	44	<i>Rapla county**</i>
Saare maakond	259	242	121	111	11	9	127	122	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	499	531	209	221	30	38	260	272	<i>Tartu county</i>
Tartu	332	368	108	123	22	31	202	214	<i>Tartu</i>
Valga maakond	176	181	99	101	3	4	74	76	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	200	206	119	121	8	8	73	77	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	88	94	40	44	5	5	43	45	<i>Viljand*</i>
Võru maakond	186	183	112	108	5	7	69	68	<i>Võru county</i>
Kokku	5 985	5970	2 609	2 591	419	480	2 957	2 899	<i>Total</i>

* Alkoholi müügiga seotud registreeringud seisuga 4.07.2012 ja 10.06.2013
 Registrations related to alcohol sales as of 4.07.2012 and 10.06.2013

** lisaks on välja antud kaubanduse korraldamise lubasid - *additionally issued trade organising licences*

Allikas: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register

Source: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities

Tabel 16. **Alkoholi müügikohtade arv 1000 elaniku kohta 2013***
Number of alcohol sales points per 1000 inhabitants 2013*

	Rahvaarv <i>Population</i>	Jaemüügikohad <i>Retail sales points</i>	Toitlustusasutused <i>Restaurants, pubs, cafés etc</i>	Kokku** <i>Total**</i>	
Harju maakond	555 566	1,5	2,4	4,6	<i>Harju county</i>
Tallinn	395 392	1,5	2,9	5,0	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	8 394	2,3	5,7	8,8	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	146 283	1,8	1,4	3,4	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	57 650	1,8	1,2	3,3	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	36 377	1,4	0,6	2,1	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	30 671	2,9	1,4	4,4	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	29 940	2,8	1,8	4,8	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	23 810	2,9	3,8	6,8	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	58 806	2,4	1,9	4,6	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	27 028	3,0	1,7	4,8	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	81 428	2,9	3,4	6,4	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	39 276	2,9	5,2	8,4	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	34 442	2,6	1,3	4,1	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	30 966	3,6	3,9	7,8	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	150 139	1,5	1,8	3,5	<i>Tartu county</i>
Tartu	97 117	1,3	2,2	3,8	<i>Tartu</i>
Valga maakond	29 498	3,4	2,6	6,1	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	46 702	2,6	1,6	4,4	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	17 215	2,6	2,6	5,5	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	32 806	3,3	2,1	5,6	<i>Võru county</i>
Kokku	1 286 479	2,0	2,3	4,6	<i>Total</i>

* Alkoholi müügiga seotud registreeringute põhjal
 According registrations related to alcohol sales

** sisaldab ka hulgimüügikohti - *includes wholesale points*

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
 Sources: *Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia*

Tabel 17. **Alkoholi müügikohtade arv 10 km² kohta 2013***
Number of alcohol sales points per 10 km² 2013*

	Pindala km ² <i>Area in km²</i>	Jaemüügikohad <i>Retail sales points</i>	Toitlustusasutused <i>Restaurants, pubs, cafés etc</i>	Kokku** <i>Total**</i>	
Harju maakond	4 333	2,0	3,1	5,9	<i>Harju county</i>
Tallinn	158	36,8	72,2	124,0	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	1 023	0,2	0,5	0,7	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	3 364	0,8	0,6	1,5	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	85	12,1	8,2	22,1	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	42	12,4	5,5	18,3	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	2 604	0,3	0,2	0,5	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	2 460	0,3	0,2	0,6	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	2 383	0,3	0,4	0,7	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	3 628	0,4	0,3	0,7	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	2 165	0,4	0,2	0,6	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	4 807	0,5	0,6	1,1	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	32	35,3	63,4	102,8	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	2 980	0,3	0,1	0,5	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	2 922	0,4	0,4	0,8	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	2 993	0,7	0,9	1,8	<i>Tartu county</i>
Tartu	39	31,5	54,9	94,4	<i>Tartu</i>
Valga maakond	2 044	0,5	0,4	0,9	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	3 422	0,4	0,2	0,6	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	15	29,3	30,0	62,7	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	2 305	0,5	0,3	0,8	<i>Võru county</i>
Kokku	43 433	0,6	0,7	1,4	<i>Total</i>

* Alkoholi müügiga seotud registreeringute põhjal
 According registrations related to alcohol sales

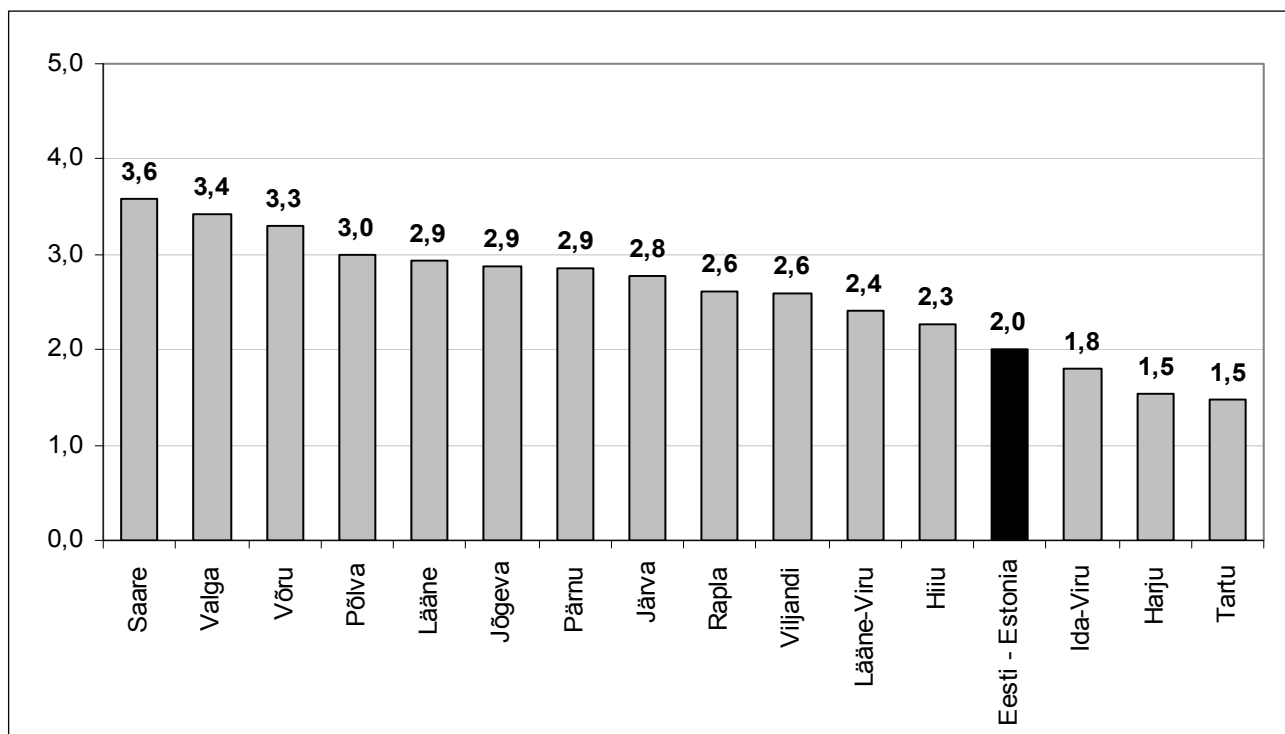
** sisaldab ka hulgimüügikohti - *includes wholesale points*

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
 Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Joonis 8. **Alkoholi jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta**

Number of alcohol retail sales points in counties per 1000 inhabitants

seisuga 10.06.2013 - as of 10.06.2013

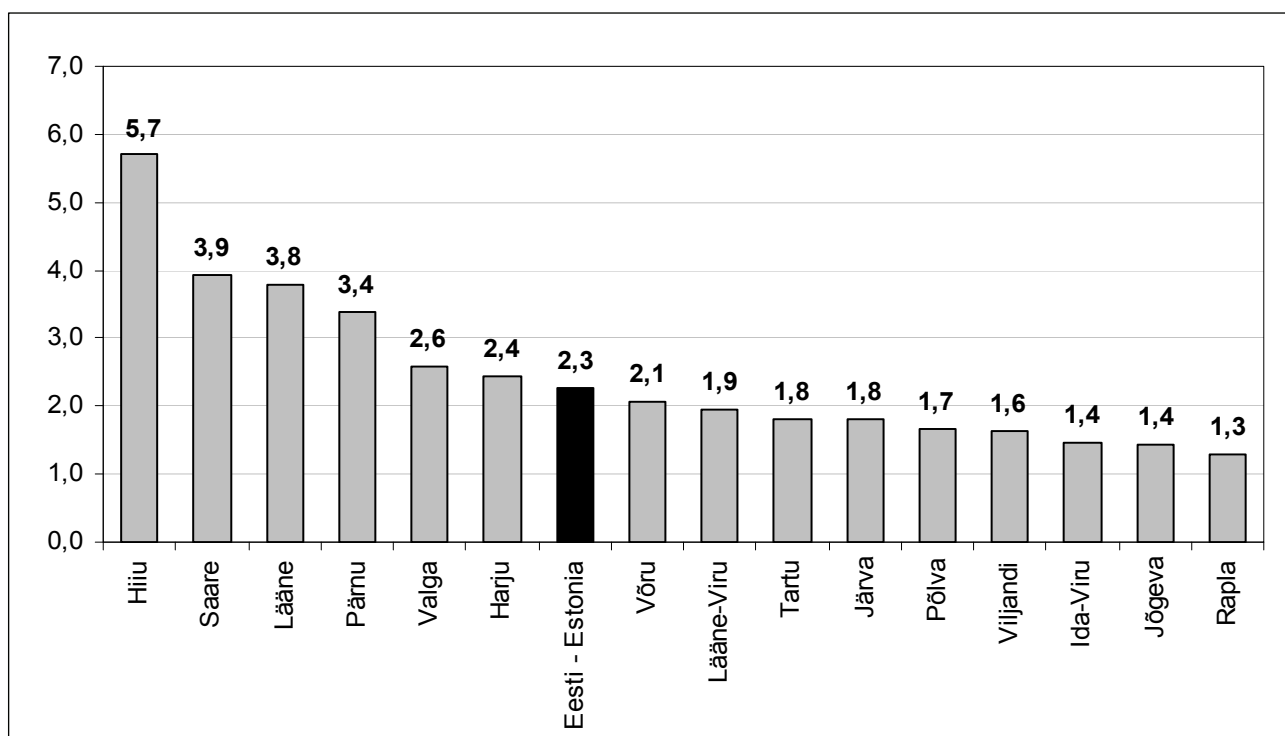
Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet

Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Joonis 9. **Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta**

Number of restaurants, pubs, cafés etc. that sell alcohol in counties per 1000 inhabitants

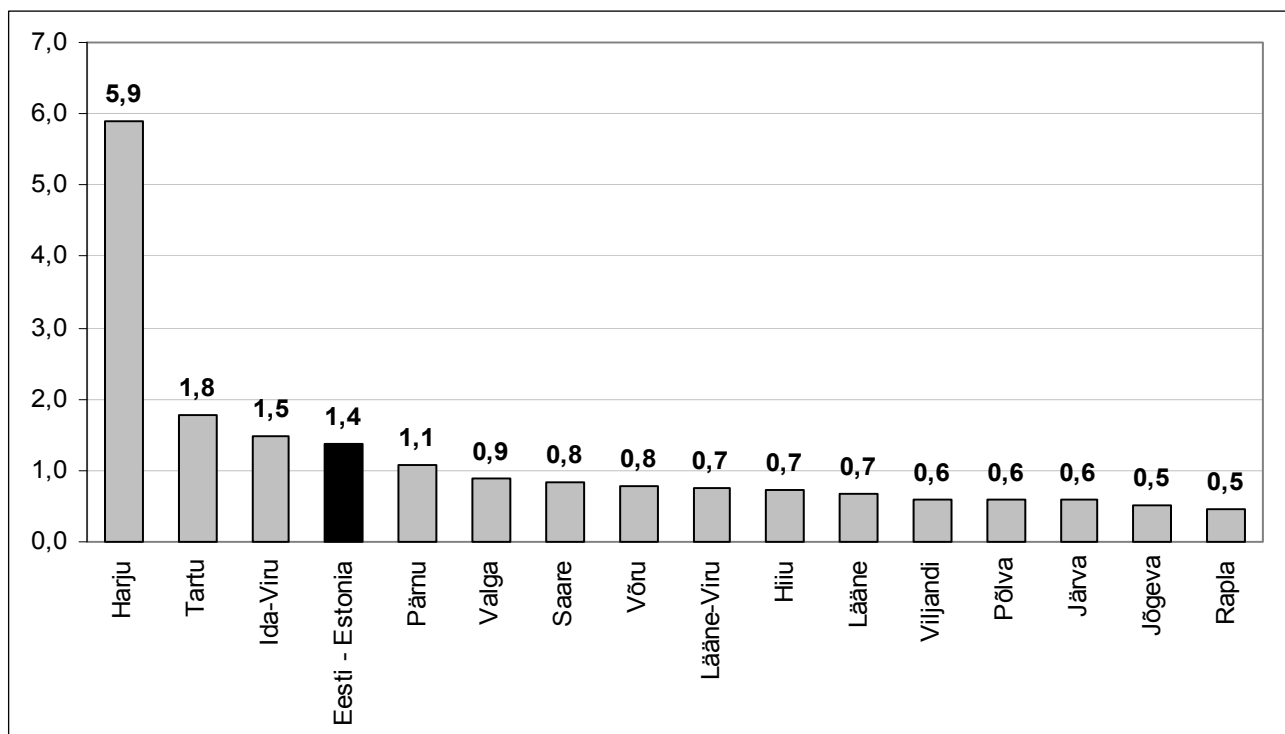
seisuga 10.06.2013 - as of 10.06.2013

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet

Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Joonis 10. **Alkoholi müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta**
Number of alcohol sales points in counties per 10 km²
 seisuga 10.06.2013 - as of 10.06.2013

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
 Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Tabel 18. **Lähima alkoholi müügikoha kaugus elukohast 2007–2012 (küsitluste tulemused)**
Distance to the closest alcohol sales point from the place of residence 2007–2012 (survey results)
 % vastanutest - % of respondents

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Elumajas või naabermajas	20	20	19	17	17	17	<i>In the dwelling-house or neighbouring building</i>
Aega kulub kuni 10 min	68	67	68	70	71	66	<i>Up to 10 minutes</i>
Aega kulub kuni 30 min	9	11	11	10	10	14	<i>Up to 30 minutes</i>
Aega kulub üle 30 min	3	2	2	3	2	3	<i>More than 30 minutes</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine

Consumption of legal and illegal alcohol

Tabel 19. **Alkoholi tarbimine 2001–2012**
Consumption of alcohol 2001–2012
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita in 100% alcohol*

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Legaalne müük	8,35	9,52	9,91	12,38	13,25	14,11	15,24	14,46	12,75	12,64	14,06	14,63	Legal sales
Turistide kaasaostud	...	0,60	0,95	2,95	2,89	2,78	2,36	2,31	2,63	3,01	3,69	4,10	Exports by tourists
Turistidepoolne tarbimine Eestis	...	...	...	...	...	0,60	0,74	0,60	0,63	0,66	0,75	0,87	Consumption by tourists in Estonia
Illegaalne müük	...	1,00	1,10	0,80	0,70	0,63	0,43	0,52	0,60	0,67	0,76	0,77	Illegal sales
Kokku tarbitud Eesti elanike poolt*	...	9,92	10,06	10,13	11,06	11,35	12,56	12,06	10,09	9,64	10,38	10,43	Total consumption by Estonian inhabitants*

... andmeid ei kogutud - *not available*

* tarbimine kokku võrdub leaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük
total consumption equals legal sales minus exports by tourists minus consumption by tourists in Estonia plus illegal sales

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 20. **Alkoholi tarbimine 2001–2012**
Consumption of alcohol 2001–2012
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol*

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Legaalne müük	10,15	11,71	11,84	14,58	15,67	16,65	17,89	16,96	14,98	14,89	16,59	17,29	Legal sales
Turistide kaasaostud	...	0,73	1,14	3,51	3,41	3,27	2,77	2,71	3,09	3,54	4,35	4,84	Exports by tourists
Turistidepoolne tarbimine Eestis	...	...	...	...	...	0,71	0,88	0,71	0,75	0,78	0,88	1,02	Consumption by tourists in Estonia
Illegaalne müük	...	1,21	1,32	0,95	0,82	0,74	0,51	0,61	0,71	0,79	0,90	0,90	Illegal sales
Kokku tarbitud Eesti elanike poolt*	...	12,19	12,02	12,02	13,08	13,41	14,75	14,15	11,85	11,36	12,26	12,33	Total consumption by Estonian inhabitants*

... andmeid ei kogutud - *not available*

* tarbimine kokku võrdub leaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük
total consumption equals legal sales minus exports by tourists minus consumption by tourists in Estonia plus illegal sales

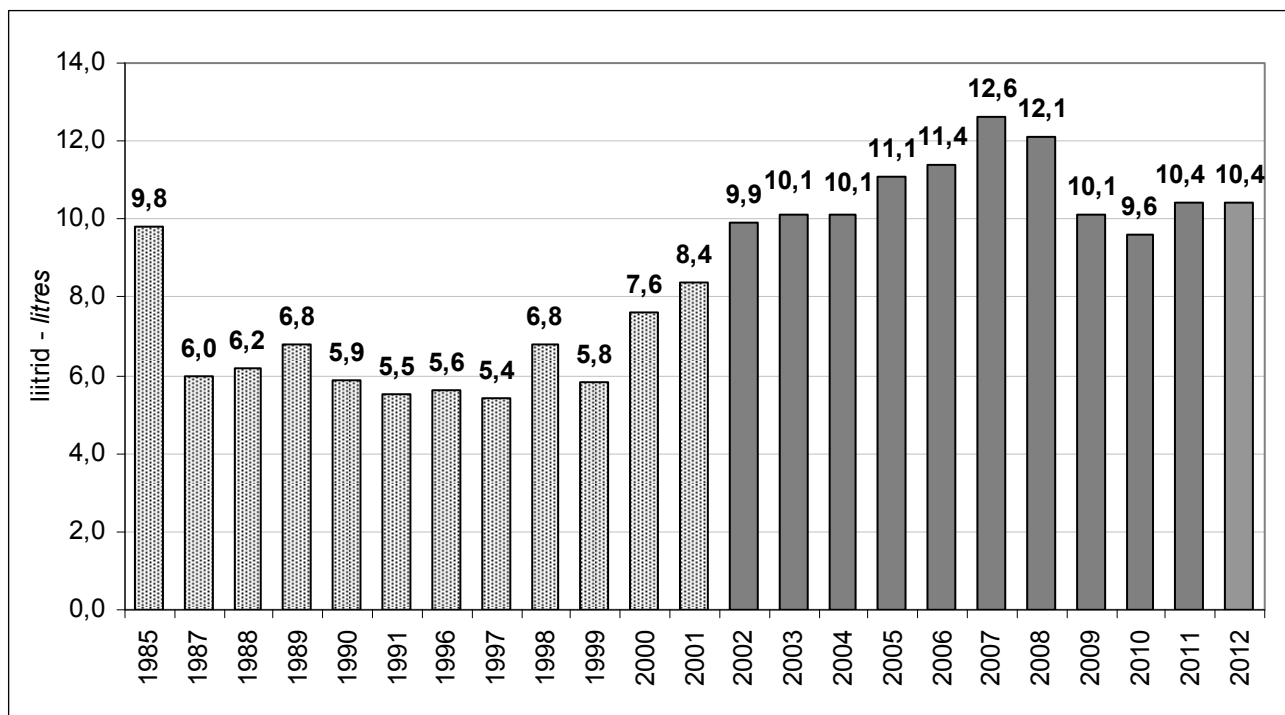
Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 11. **Alkoholi tarbimine 1985–2012***

Consumption of alcohol 1985–2012*

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

* kuni 2002. puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta; kuni 2006. puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis; 2011. aasta andmeid on täpsustatud
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales; until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia; the 2011 data has been corrected

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 21. Alkohoolsete jookide tarbimine 2001–2012*
Consumption of alcoholic beverages 2001–2012*
 miljon liitrit - million litres

	2001	2002**	2003	2004	2005	2006***	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kanged alkohoolsed joogid	11,07	14,50	15,20	15,20	15,90	16,50	20,10	18,10	14,30	12,50	13,78	13,33	Strong alcoholic beverages
Õlu	86,94	89,40	87,95	84,75	102,60	105,30	108,20	104,00	95,10	100,50	101,50	100,20	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	11,89	16,45	18,28	20,80	28,94	32,40	33,70	31,60	23,10	21,90	22,20	22,60	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	8,89	7,52	6,55	8,05	9,81	10,10	9,80	11,80	9,90	11,70	12,80	13,60	Wine and vermouth

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 22. Alkohoolsete jookide tarbimine 2001–2012*
Consumption of alcoholic beverages 2001–2012*
 liitrit elaniku kohta - litres per capita

	2001	2002**	2003	2004	2005	2006***	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kanged alkohoolsed joogid	8,10	10,65	11,21	11,20	11,80	12,27	14,97	13,50	10,67	9,33	10,58	10,30	Strong alcoholic beverages
Õlu	63,60	65,68	64,86	62,73	76,14	78,40	80,70	77,56	70,95	74,99	77,96	77,43	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	8,70	12,08	13,48	15,41	21,48	24,09	25,10	23,57	17,23	16,34	17,05	17,47	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	6,50	5,52	4,83	5,96	7,28	7,51	7,30	8,80	7,39	8,73	9,83	10,51	Wine and vermouth

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 23. **Alkoholsete jookide tarbimine 2001–2012***
Consumption of alcoholic beverages 2001–2012*

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - *litres per capita aged 15 and over*

	2001	2002**	2003	2004	2005	2006***	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kanged alkohoolsed joogid	9,85	12,86	13,44	13,39	13,95	14,45	17,59	15,93	12,54	10,99	12,48	12,17	Strong alcoholic beverages
Õlu	77,31	79,30	77,74	74,65	90,05	92,19	94,69	91,05	83,42	88,36	91,94	91,51	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	10,58	14,59	16,16	18,24	25,40	28,36	29,49	27,67	20,26	19,26	20,11	20,64	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	7,90	6,67	5,79	7,09	8,61	8,84	8,58	10,33	8,68	10,29	11,59	12,42	Wine and vermouth

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

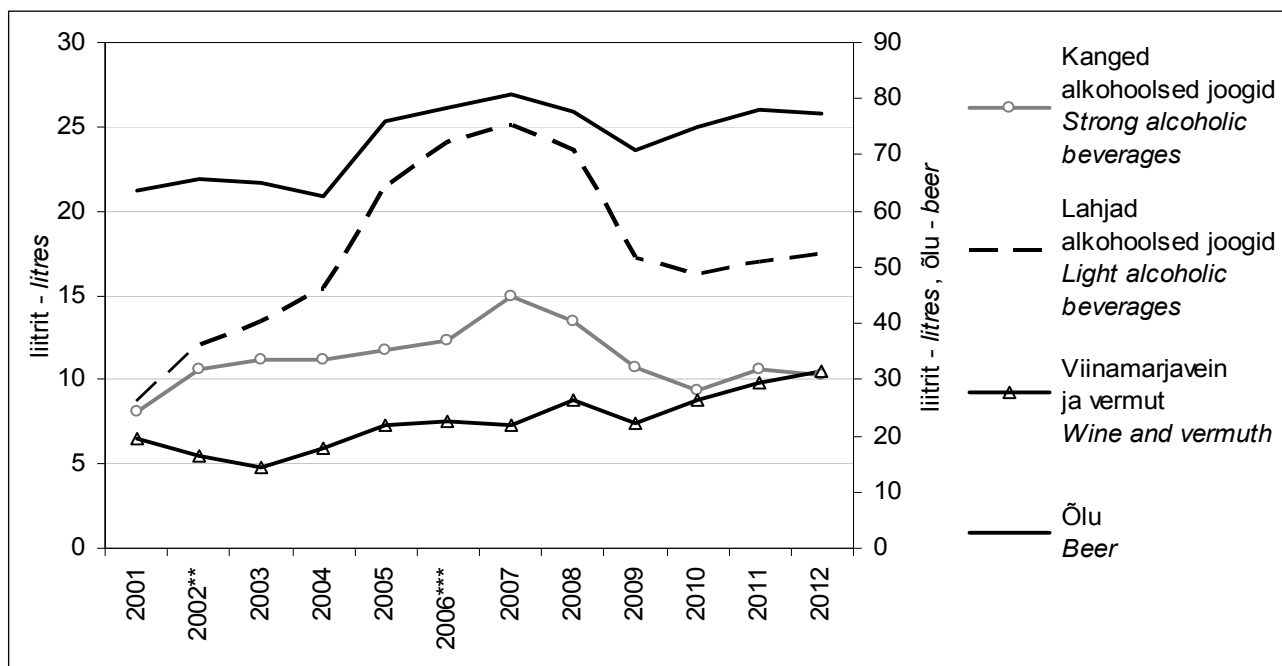
*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 12. **Alkoholsete jookide tarbimine 2001–2012***
Consumption of alcoholic beverages 2001–2012*

liitrit elaniku kohta - *litres per capita*

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumptions by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 24. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2001–2012*
Consumption of alcohol by beverage type 2001–2012*
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	2001	2002**	2003	2004	2005	2006***	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kanged alkohoolsed joogid	3,24	4,12	4,26	4,54	4,48	4,66	5,69	5,13	4,06	3,54	4,17	4,16	Strong alcoholic beverages
Õlu	3,82	4,04	3,96	3,52	4,27	4,39	4,52	4,34	3,97	3,97	4,13	4,10	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	0,48	1,07	1,17	1,34	1,20	1,38	1,46	1,52	1,16	1,07	0,88	0,89	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	0,81	0,67	0,71	0,73	1,20	0,92	0,89	1,07	0,90	1,06	1,20	1,28	Wine and vermouth
Kokku	8,35	9,90	10,10	10,13	11,15	11,35	12,56	12,06	10,09	9,64	10,38	10,43	Total

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 25. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2001–2012*
Consumption of alcohol by beverage type 2001–2012*
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

	2001	2002**	2003	2004	2005	2006***	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kanged alkohoolsed joogid	3,94	5,05	5,11	5,38	5,30	5,50	6,70	5,99	4,80	4,18	4,92	4,91	Strong alcoholic beverages
Õlu	4,64	4,96	4,72	4,19	5,05	5,16	5,31	5,05	4,67	4,67	4,88	4,85	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	0,59	1,37	1,37	1,58	1,31	1,30	1,35	1,81	1,32	1,26	1,04	1,06	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	0,96	0,81	0,82	0,87	1,42	1,45	1,39	1,30	1,06	1,25	1,42	1,51	Wine and vermouth
Kokku	10,13	12,19	12,02	12,02	13,08	13,41	14,75	14,15	11,85	11,36	12,26	12,33	Total

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

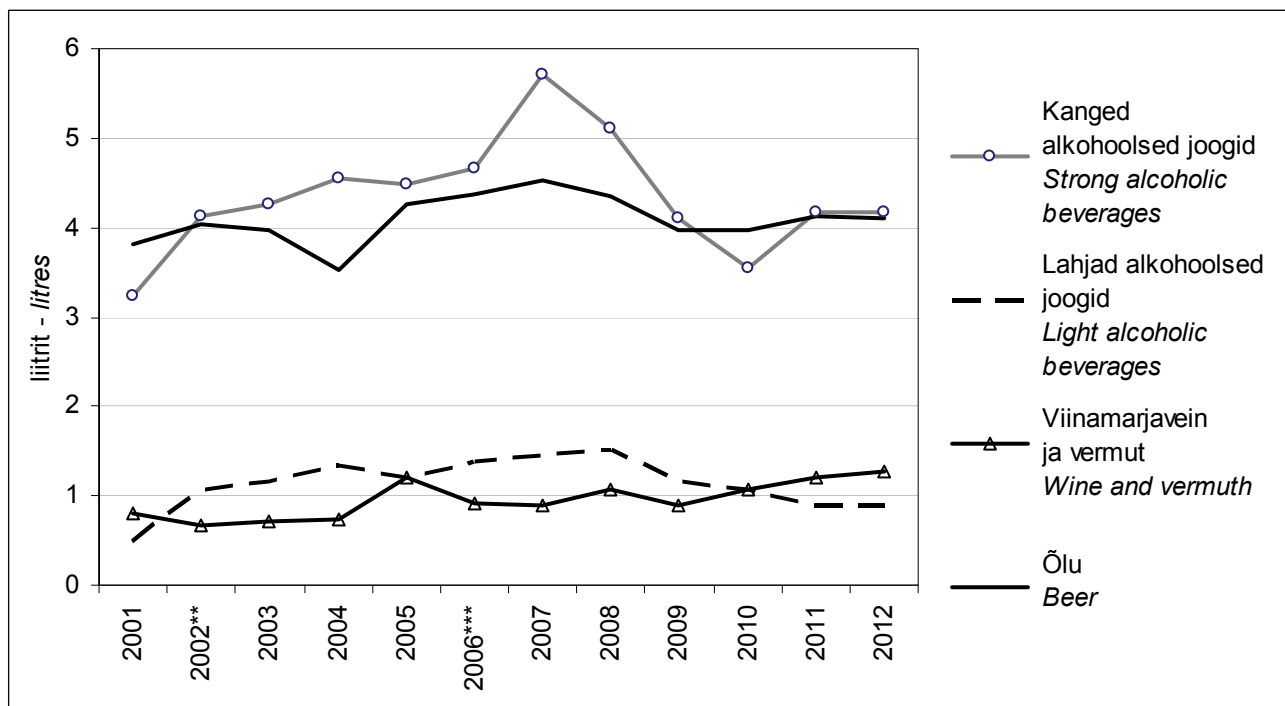
** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 13. **Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2001–2012***
Consumption of alcohol by types of beverages 2001–2012*
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

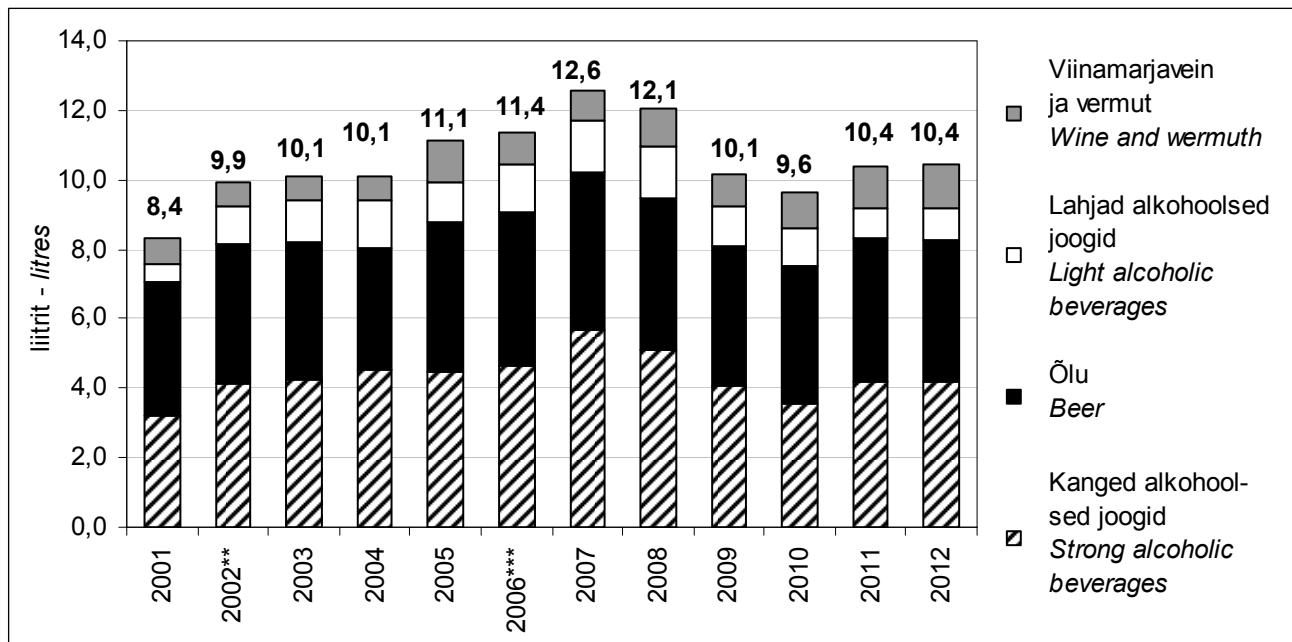
* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis plus illelegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 14. **Alkoholi summaarne tarbimine jookide lõikes 2001–2012***
Sum of consumption of alcoholic beverage by types 2001–2012*
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis plus illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 26. **Legaalne ja illegaalne alkoholi tarbimine jookide lõikes 2012***
Consumption of legal and illegal alcohol by beverage type in 2012*
 liitrit elaniku kohta - litres per capita

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	8,91	1,39	10,30	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	4,96	1,39	6,35	<i>vodka</i>
Õlu	77,40	-	77,40	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	17,49	-	17,49	<i>Light alcoholic beverages</i>
segatud piiritusjoogid	6,60	-	6,60	<i>spirit beverages</i>
kääritatud joogid	10,89	-	10,89	<i>fermented alcoholic beverages</i>
s.h. siider	6,67	-	6,67	<i>incl cider</i>
Viinamarjavein ja vermut	10,50	-	10,50	<i>Wine and wermuth</i>

* ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *excluding exports and consumption by tourists in Estonia*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 27. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2012*
Consumption of legal and illegal alcohol by beverage type in 2012*
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	10,53	1,64	12,17	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	5,86	1,64	7,50	<i>vodka</i>
Õlu	91,51	-	91,51	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	20,64	-	20,64	<i>Light alcoholic beverages</i>
segatud piiritusjoogid	7,80	-	7,80	<i>spirit beverages</i>
kääritatud joogid	12,84	-	12,84	<i>fermented alcoholic beverages</i>
s.h. siider	7,88	-	7,88	<i>incl cider</i>
Viinamarjavein ja vermut	12,42	-	12,42	<i>Wine and vermouth</i>

* ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *excluding exports and consumption by tourists in Estonia*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 28. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2012*
Consumption of legal and illegal alcohol by beverage type in 2012*
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	3,39	0,77	4,16	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	1,88	0,77	2,65	<i>vodka</i>
Õlu	4,10	-	4,10	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	0,89	-	0,89	<i>Light alcoholic beverages</i>
segatud piiritusjoogid	0,37	-	0,37	<i>spirit beverages</i>
kääritatud joogid	0,52	-	0,52	<i>fermented alcoholic beverages</i>
s.h. siider	0,31	-	0,31	<i>incl cider</i>
Viinamarjavein ja vermut	1,28	-	1,28	<i>Wine and vermouth</i>

* ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *excluding exports and consumption by tourists*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 29. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2012*
Consumption of legal and illegal alcohol by beverage type in 2012*

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol*

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	4,00	0,91	4,91	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	2,23	0,91	3,14	<i>vodka</i>
Õlu	4,85	-	4,85	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	1,06	-	1,06	<i>Light alcoholic beverages</i>
segatud piiritusjoogid	0,44	-	0,44	<i>spirit beverages</i>
kääritatud joogid	0,62	-	0,62	<i>fermented alcoholic beverages</i>
s.h. siider	0,36	-	0,36	<i>incl cider</i>
Viinamarjavein ja vermut	1,51	-	1,51	<i>Wine and vermouth</i>

* ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *excluding exports and consumption by tourists*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 30. Legaalse ja illegaalse alkoholi vahel valiku tegemine 2001–2012 (küsitluste tulemused)
Choice between legal and illegal alcohol 2001–2012 (survey results)

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - *% of adult alcohol consumers*

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Ostab ainult legaalset alkoholi	86	87	87	92	90	95	97	96	93	91	92	94	<i>Purchases only legal alcohol</i>
Ostab legaalset ja illegaalset alkoholi	14	13	13	8	10	5	3	4	7	9	8	6	<i>Purchases legal and illegal alcohol</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 31. Illegaalse alkoholi ostmine 2001–2012 (küsitluste tulemused)
Purchasing of illegal alcohol 2001–2012 (survey results)

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - *% of adult alcohol consumers*

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Ei ostnud	86	87	87	92	90	95	97	96	93	91	92	92	<i>Did not purchase</i>
Ostis väga harva	10	8	7	5	6	3	2	3	4	5	6	3	<i>Seldom</i>
Ostis vahetevahel	3	4	4	2	3	2	1	1	2	4	2	3	<i>Sometimes</i>
Ostis pidevalt	1	1	2	1	1	0	0	0	1	0	0	0	<i>Often</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 32. **Illegaalse alkoholi ostukohad 2001–2012 (küsitluste tulemused)***Purchasing places of illegal alcohol 2001–2012 (survey results)*

% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Müüja kodu	56	52	55	64	58	49	32	50	56	48	49	61	<i>Seller's home</i>
Käest kätte (tänaval)	17	20	18	10	22	23	44	33	40	21	31	20	<i>Change hands on the street</i>
Turg	12	11	13	5	4	4	13	5	5	7	7	8	<i>Market</i>
Kauplus, kiosk	15	13	4	7	15	2	7	18	4	10	5	2	<i>Shop, kiosk</i>
Baar, restoran	2	2	4	2	7	4	11	5	2	2	0	2	<i>Bar, restaurant</i>
Muu	5	11	6	14	5	8	5	15	10	13	12	14	<i>Other</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*Tabel 33. **Legaalset alkoholi eelistamise põhjused 2004–2012 (küsitluste tulemused)***Reasons to prefer legal alcohol 2004–2012 (survey results)*

% leegaalse alkoholi eelistajatest, kelle jaoks põhjus on väga või mõnevõrra oluline

% of consumers who prefer legal alcohol and for whom the reason is very or somewhat important

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Põhimõtteliselt ei osta salaalkoholi	95	95	96	95	93	91	89	89	86	<i>In principle not buying illegal alcohol</i>
Salaalkohol on tervisele ohtlik	95	93	95	94	91	87	88	88	86	<i>Illegal alcohol is harmful for health</i>
Salaalkoholi kvaliteet on halb	88	88	87	87	85	81	80	77	76	<i>Quality of illegal alcohol is bad</i>
Majanduslik olukord võimaldab osta legaalselt alkoholi	66	79	75	75	71	73	71	75	76	<i>One can afford buying legal alcohol</i>
Salaalkoholi ostmisega toetatakse varimajandust	74	74	72	70	72	74	69	74	73	<i>With purchasing illegal alcohol one supports black economy</i>
Salaalkoholi ostmisega rikutakse seadust	69	72	72	72	72	73	68	70	69	<i>Purchase of illegal alcohol is against the law</i>
Sõpruskonna halvustav suhtumine salaalkoholi	59	54	58	52	51	47	44	42	38	<i>Friends disapprove illegal alcohol</i>
Salaalkoholi pole kerge saada	16	22	15	15	18	20	23	23	26	<i>Difficult to get illegal alcohol</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 34. Illegaalse alkoholi kättesaadavuse muutumine 2001–2012 (küsitluste tulemused)

Changes in availability of illegal alcohol 2001–2012 (survey results)

% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Muutus kergemaks	14	10	10	12	14	4	4	6	10	5	11	0	<i>Easier than before</i>
Jäi samaks	42	52	68	61	58	73	69	65	80	67	62	66	<i>Remained the same</i>
Muutus raskemaks	32	19	14	5	12	13	20	15	6	8	14	23	<i>More difficult than before</i>
Ei oska öelda	12	19	8	22	16	10	7	14	4	20	13	11	<i>Do not know</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 35. Alkoholi illegaalse kaubanduse maht ja arvestuslik maksutulukaotus 2001–2012

Volume of illegal alcohol trade and calculated loss of tax revenue 2001–2012

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Illegaalse kaubanduse osakaal siseturul*, %	30–35	25–30	25–30	20–25	20–25	15–20	8–12	10–15	15–19	23–27	22–27	20–24	<i>Share of illegal trade in internal alcohol market*, %</i>
Illegaalse kaubanduse keskmine maht, miljon l	2,9	3,0	3,5	2,6	2,4	2,1	1,5	1,7	2,0	2,3	2,1	1,6-2,0	<i>Volume of illegal alcohol trade, million l</i>
Illegaalse kaubanduse keskmine maht, miljon €	9,84	12,08	13,42	12,02	10,16	8,95	6,52	11,12	11,87	14,0	17,2	12,6-15,8	<i>Volume of illegal alcohol trade, million €</i>
Riigieelarvesse laekumata aktsiis, miljon €	9,52	9,71	11,38	9,65	8,44	6,90	4,41	6,39	9,08	11,31	10,5	9,4	<i>Loss of excise revenue, million €</i>
Riigieelarvesse laekumata käibemaks, miljon €	3,26	3,64	4,15	3,90	3,20	2,56	1,73	2,75	3,90	4,76	4,8	4,4	<i>Loss of VAT revenue, million €</i>

* illegaalse alkoholi turuosa on väljendatud viinaturu suhtes
market share of illegal alcohol is calculated with respect to vodka market

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis

Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia

Tabel 36. Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2006–2012
Quantities of alcoholic beverages exported by tourists 2006–2012
 miljon liitrit - *million litres*

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kauplustest								Purchases from shops
Õlu	9,0	6,0	6,3	7,2	10,5	11,1	12,4	<i>Beer</i>
Kange alkohol	3,7	3,1	3,0	3,3	3,8	4,4	4,7	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	2,2	1,8	1,8	2,1	2,5	2,8	3,0	<i>vodka</i>
konjak/brändi/viski	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	<i>brandy/whiskey</i>
liköörid	0,8	0,7	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	<i>liqueurs</i>
Vein	1,5	1,4	1,5	1,9	2,1	2,5	2,8	<i>Wine</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	2,9	2,6	3,5	4,5	5,3	11,6	13,0	<i>Light alcoholic beverages</i>
Laevadelt								Purchases from ferries
Õlu	10,0	9,0	4,2	4,9	6,4	6,4	8,2	<i>Beer</i>
Kange alkohol	1,7	1,6	1,9	2,1	2,0	2,3	2,5	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	1,0	0,9	1,1	1,2	1,3	1,6	1,8	<i>vodka</i>
konjak/brändi/viski	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	<i>brandy/whiskey</i>
liköörid	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	<i>liqueurs</i>
Vein	0,8	0,7	0,9	1,1	1,3	1,5	1,7	<i>Wine</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	3,2	2,9	3,0	3,4	4,2	4,3	4,8	<i>Light alcoholic beverages</i>
Kokku kauplustest ja laevadelt								Total from shops and ferries
Õlu	19,0	15,0	10,5	12,1	16,9	17,5	20,6	<i>Beer</i>
Kange alkohol	5,4	4,7	4,9	5,4	5,8	6,7	7,2	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	3,2	2,7	2,9	3,3	3,8	4,4	4,8	<i>vodka</i>
konjak/brändi/viski	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7	<i>brandy/whiskey</i>
liköörid	1,2	1,1	1,1	1,2	1,2	1,4	1,5	<i>liqueurs</i>
Vein	2,3	2,1	2,4	3,0	3,4	4,0	4,5	<i>Wine</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	6,1	5,5	6,5	7,9	9,5	15,9	17,8	<i>Light alcoholic beverages</i>

Allikas: Turistide alkoholi ostumahu uuring, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Study about Alcohol Purchases by Tourists, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 37. **Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2006–2012***Quantities of alcoholic beverages exported by tourists 2006–2012**miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol*

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kauplustest	2,26	1,82	1,86	2,12	2,53	3,18	3,46	<i>Purchases from shops</i>
Laevadelt	1,48	1,35	1,23	1,40	1,50	1,62	1,84	<i>Purchases from ferries</i>
Kauplustest ja laevadelt kokku	3,74	3,17	3,10	3,52	4,03	4,80	5,30	<i>Total purchases from shops and ferries</i>

Allikas: Turistide alkoholi ostumahu uuring, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Study about Alcohol Purchases by Tourists, Estonian Institute of Economic Research*Tabel 38. **Turistide poolt kaasaostetud alkoholi kogus ja tarbimine Eestis 2006–2012***Quantities of alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia 2006–2012**100% alkoholis - in 100% alcohol*

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Turistide poolt kaasaostetud kogused								<i>Exports by tourists</i>
miljon liitrit	3,74	3,17	3,10	3,52	4,03	4,52	5,30	<i>million litres</i>
liitrit elaniku kohta	2,79	2,36	2,31	2,63	3,00	3,69	4,10	<i>litres per capita</i>
Turistidepoolne tarbimine Eestis								<i>Consumption by tourists in Estonia</i>
miljon liitrit	0,81	0,74	0,81	0,85	0,94	0,97	1,12	<i>million litres</i>
liitrit elaniku kohta	0,60	0,75	0,60	0,63	0,70	0,75	0,87	<i>litres per capita</i>

Allikas: Turistide alkoholi ostumahu uuring, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Study about Alcohol Purchases by Tourists, Estonian Institute of Economic Research*

3.3. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele

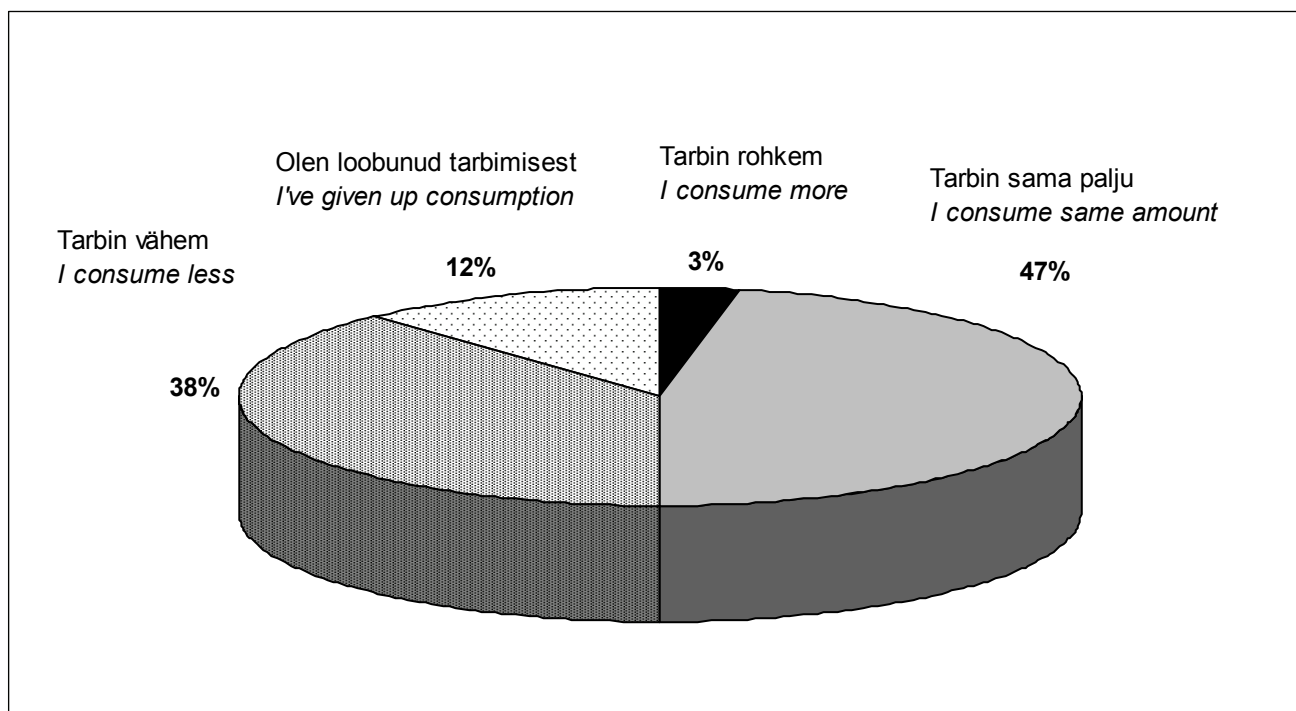
Inhabitants' assessment of alcohol consumption

Tabel 39. **Elanike hinnang isiklikule alkoholi tarbimisele 2006–2012 (küsitluste tulemused)**
Inhabitants' assessment of their own alcohol consumption 2006–2012 (survey results)
 % vastanutest - % of respondents

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Ei joo üldse	17	16	15	15	14	13	17	<i>Does not drink</i>
Joob vähe	55	54	58	55	56	56	53	<i>Drinks a little</i>
Joob mõõdukalt	26	27	25	26	26	29	28	<i>Drinks moderately</i>
Joob palju	2	3	2	4	4	2	2	<i>Drinks a lot</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, detsember 2012, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Inhabitants' Survey, December 2012, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 15. **Alkoholi tarbimisharjumuste muutumine viimase aasta jooksul 2012. a (küsitluse tulemused)**
Changes in alcohol consumption patterns over the last year 2012 (survey results)
 % vastanutest - % of respondents

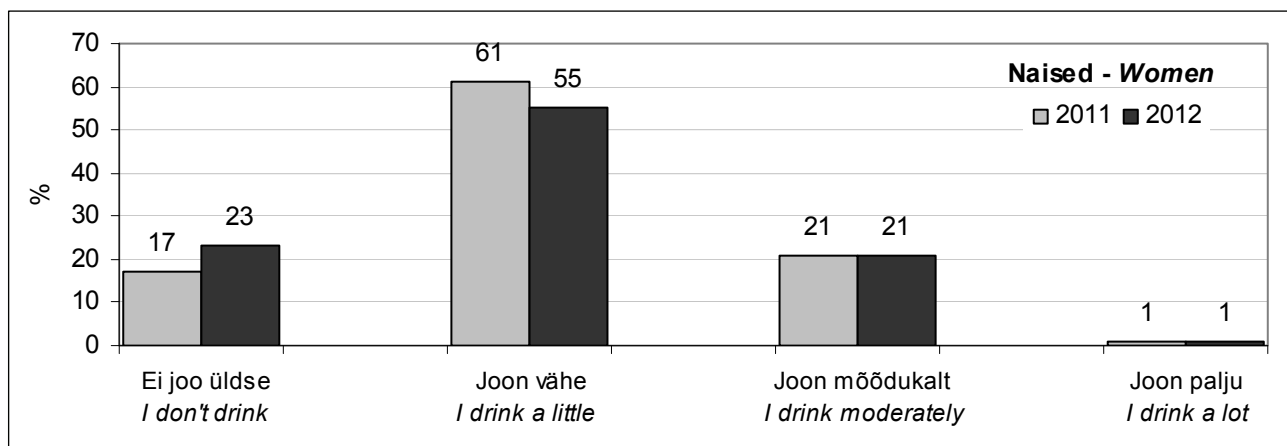
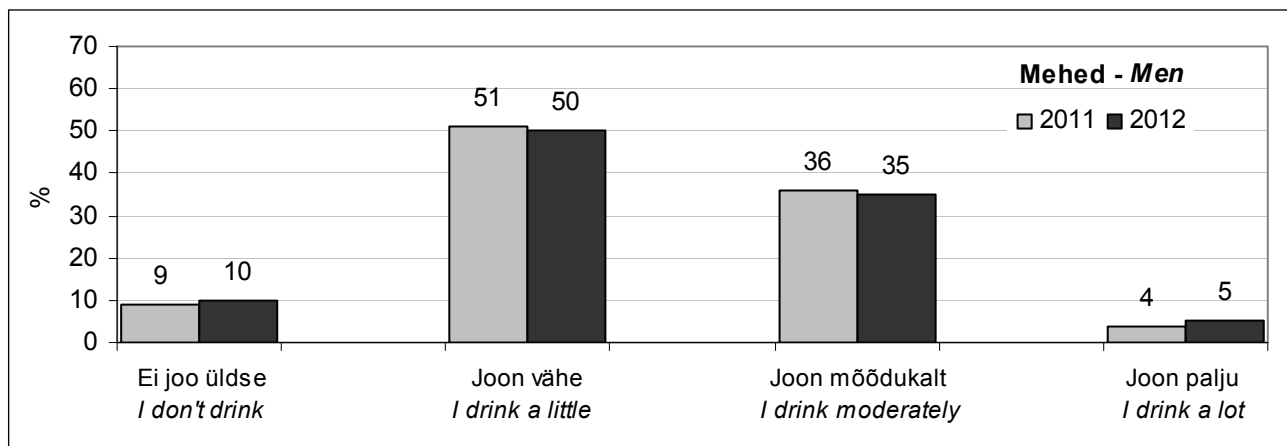
Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, detsember 2012, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Inhabitants' Survey, December 2012, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 40. Elanike alkoholsete jookide tarbimissagedused 2011–2012 (küsitluste tulemused)
Frequency of consumption of alcoholic beverages by inhabitants 2011–2012 (survey results)
 % täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Ei joo üldse (või väga harva) <i>Does not drink (or drinks very rarely)</i>		Joo 1–3 korda kuus <i>Drinks 1–3 times a month</i>		Joo 1–2 korda nädalas <i>Drinks 1–2 times a week</i>		Joo peaaegu iga päev <i>Drinks almost every day</i>		
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	
	Viin	66	66	30	29	3	4	1	
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	67	67	31	31	2	2	0	0	<i>Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur</i>
Vein, vahuvein	40	41	52	51	8	7	0	1	<i>Wine, sparkling wine</i>
Õlu	50	57	30	25	15	14	5	4	<i>Beer</i>
Siider	83	82	15	16	2	2	0	0	<i>Cider</i>
Long drink, kokteilid	78	76	18	22	3	2	1	0	<i>Long drink, cocktails</i>

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, detsember 2012, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Inhabitants' Survey, December 2012, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 16. Alkoholi tarvitamise sagedus meestel ja naistel enese hinnangul 2011–2012 (küsitluste tulemused)
Frequency of consumption of alcoholic beverages by men and women, self-estimates 2011–2012 (survey results)
 % vastanutest - % of respondents

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, detsember 2012, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Inhabitants' Survey, December 2012, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 41. **Alkoholsete jookide tarbimissagedus soo ja vanuse järgi 2012. a (küsitluse tulemused)**
Frequency of consumption of alcoholic beverages by gender and age 2012 (survey results)
 % täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Mehed - Men	Naised - Women	Vanusegrupp - Age group				
			18–29	30–49	50–64	65–74	
Ei joo üldse (või väga harva)							Does not drink (or drinks very rarely)
Viin	49	83	70	66	60	70	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	58	76	66	68	68	65	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	49	34	47	37	46	32	Wine, sparkling wine
Õlu	38	77	56	54	57	66	Beer
Siider	86	80	62	85	96	97	Cider
Long drink, kokteilid	80	74	64	75	88	87	Long drink, cocktails
Joob 1–3 korda kuus							Drinks 1–3 times a month
Viin	44	15	28	27	34	28	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	39	23	34	29	30	33	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	45	58	48	53	48	63	Wine, sparkling wine
Õlu	30	19	27	24	28	19	Beer
Siider	13	18	35	14	3	3	Cider
Long drink, kokteilid	18	25	35	24	9	12	Long drink, cocktails
Joob 1–2 korda nädalas							Drinks 1–2 times a week
Viin	5	2	2	5	4	2	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	3	1	0	3	2	2	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	6	7	5	9	5	5	Wine, sparkling wine
Õlu	25	3	12	16	13	13	Beer
Siider	1	2	3	1	1	0	Cider
Long drink, kokteilid	2	1	1	1	3	1	Long drink, cocktails
Joob peaaegu iga päev							Drinks almost every day
Viin	2	0	0	2	2	0	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	0	0	0	0	0	0	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	0	1	0	1	1	0	Wine, sparkling wine
Õlu	8	1	5	6	2	2	Beer
Siider	0	0	0	0	0	0	Cider
Long drink, kokteilid	0	0	0	0	0	0	Long drink, cocktails

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, detsember 2012, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Inhabitants' Survey, December 2012, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 42. Viimase seitsme päeva jooksul tarbitud absoluutse alkoholi kogused soo järgi 2012. a (küsitluse tulemused)
Consumption of absolute alcohol during the past seven days by gender 2012 (survey results)
 % vastajatest - % of respondents

	Mehed <i>Men</i>	Naised <i>Women</i>	Kokku <i>Total</i>	
Ei tarbinud üldse	26,1	43,4	36,1	<i>Did not consume at all</i>
Madala terviseriskiga tarbimine*	53,3	49,3	51,0	<i>Consumption with a low health risk*</i>
Tervist ohustav/kahjustav tarbimine**	20,5	7,3	12,9	<i>Health threatening/damaging consumption**</i>

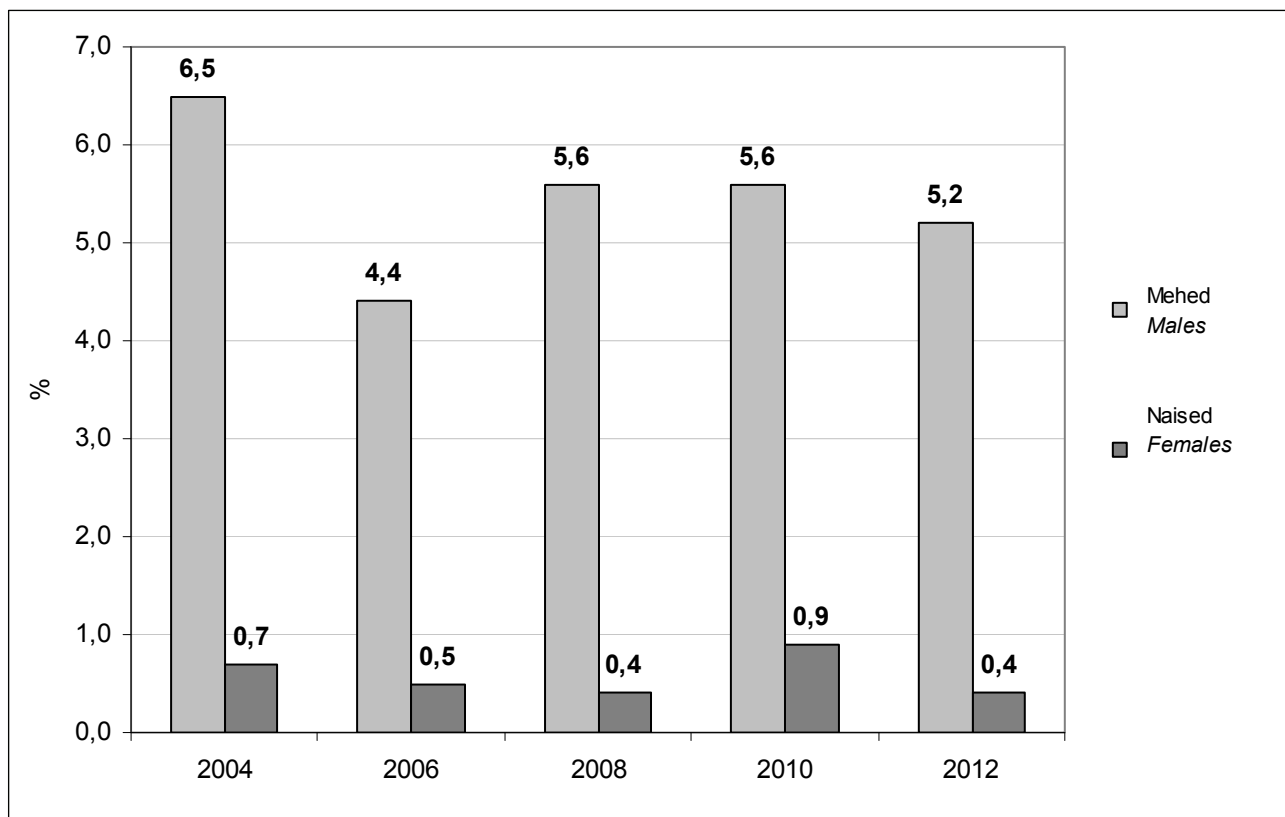
* mehed - men 10 - 160 g; naised - women 10 - 80 g

** mehed - men >160 g; naised - women >80 g

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2012, Tervise Arengu Instituut, 2013

Source: *Health behavior among Estonian adult population 2012, National Institute for Health Development, 2013*

Joonis 17. Alkoholi liigtarvitamise tõttu ravi saanute osakaal 2004–2012 (küsitluse tulemused)
Share of respondents who were treated for alcohol abuse 2004–2012 (survey results)
 % vastanutest - % of respondents

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2012, Tervise Arengu Instituut, 2013

Source: *Health behavior among Estonian adult population 2012, National Institute for Health Development, 2013*

Tabel 43. Tervist ohustava alkoholitarbimisega inimeste osakaal 2012. a
(jaotus sotsiaal-demograafiliste gruppide järgi, küsitluse tulemused)*
Share of people with health-damaging alcohol consumption 2012 (distribution by socio-demographic groups, survey results)*
% vastajatest - % of respondents

	Mehed Men	Naised Women	Kokku Total	
Perekonnaseis				Marital status
Vallaline	21	13	17	Single
Abielus, vabaabielus	21	6	12	Married, cohabiting
Lahutatud, lesk	17	6	9	Divorced, widowed
Haridus				Education
Alg-, põhi-	20	9	15	Primary, basic
Kesk-	21	7	14	Secondary
Keskeri-	25	6	14	Secondary - vocational
Kõrg-	12	8	9	University
Rahvus				Nationality
Eestlane	23	7	14	Estonian
Mitte-eestlane	15	7	10	Non - Estonian
Majanduslik aktiivsus				Economic activity
Töötav	22	7	14	Employed
Mittetöötav	12	8	9	Non - active
Töötu	27	11	19	Unemployed
Elukoht				Place of residence
Tallinn	16	10	12	Tallinn
Muu linn	18	6	11	Other town
Maapiirkond	26	6	15	Rural area
Leibkonna suurus				Size of household
Elab üksi	25	10	16	Lives alone
2 inimest	18	6	11	2 persons
3 inimest	20	9	14	3 persons
4 inimest ja rohkem	22	7	14	4 persons and more
Kuusissetulek				Monthly income
<256 €	17	8	12	<256 €
256–639 €	19	6	12	256–639 €
>639 €	27	9	18	>639
2012	21	7	13	2012
2010	24	7	14	2010
2008	24	8	15	2008

* Meeste üle 160 g ja naiste üle 80 g absoluutse alkoholi tarbimist nädala jooksul loetakse tervist ohustavaks või kahjustavaks tarbimiseks
Consumption of pure alcohol which exceeds 160 g for men and 80 g for women within a week is considered to be a harmful or health-damaging consumption

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2012, Tervise Arengu Instituut, 2013

Source: Health behavior among Estonian adult population 2012, National Institute for Health Development, 2013

4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Negative consequences for the society related to alcohol consumption

Tabel 44. Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis ja sellega seotud liiklusõnnetused 2001–2012
Drunk-driving and related traffic accidents 2001–2012

	Politsei poolt registreeritud joobes juhtimiste arv*	Politsei poolt registreeritud joobes juhtimiste arv 10 000 elaniku kohta	Liiklusõnnetuste arv joobes mootorsõidukijuhi osalusel**	Liiklusõnnetuste arv joobes mootorsõidukijuhi osalusel 10 000 elaniku kohta**	Hukkunute arv**	Vigastatute arv**
	<i>Drunk-driving registered by the police*</i>	<i>Drunk-driving registered by the police per 10 000 inhabitants</i>	<i>Number of accidents involving drunken motorvehicle drivers</i>	<i>Number of accidents involving drunken motorvehicle drivers per 10 000 inhabitants</i>	<i>Number of killed persons</i>	<i>Number of injured persons</i>
2001	12 990	95,0	400	2,9	56	599
2002	13 867	101,9	503	3,7	68	806
2003	15 117	111,5	400	2,9	45	598
2004	16 095	119,1	409	3,0	44	611
2005	15 947	118,3	442	3,3	49	655
2006	17 052	126,8	541	4,0	61	803
2007	17 920	133,5	552	4,1	81	807
2008	15 167	113,1	391	2,9	42	564
2009	7 909	59,0	280	2,1	33	390
2010	6 284	46,9	179	1,3	16	255
2011	7 060	52,7	180	1,3	14	257
2012	7 190	55,6	172	1,3	11	234

* väärteod ja kuriteod kokku - *total misdemeanours and crimes*

** *alates 2011. aastast võetakse arvesse ka mopeedidega seotud liiklusõnnetused, seetõttu on eelmiste aastate andmeid samuti muudetud*

since 2011, traffic accidents related to mopeds have been taken into account, therefore the data from earlier years have been changed as well

Allikad: Statistikaamet, Politsei- ja Piirivalveamet, Maanteeamet, Justiitsministeerium

Sources: Statistics Estonia, Estonian Police and Border Guard Board, Estonian Road Administration, Ministry of Justice

Tabel 45. **Joobes mootorsõidukijuhi osalusel toimunud liiklusõnnetused 2001–2012***
Traffic accidents involving drunken motorvehicle drivers 2001–2012

	Liiklusõnnetused joobes juhi osalusel (% kõikidest liiklusõnnetustest) <i>Accidents involving drunken drivers (% of all traffic accidents)</i>	Hukkunuid (% kõikidest liiklusõnnetustes hukkunutest) <i>Killed (% of those who were killed in traffic accidents)</i>	Vigastatuid (% kõikidest liiklusõnnetustes vigastatutest) <i>Injured (% of those who were injured in traffic accidents)</i>
2001	21	28	25
2002	23	30	28
2003	21	27	24
2004	18	26	21
2005	19	29	22
2006	21	30	23
2007	23	41	25
2008	21	32	24
2009	19	33	20
2010	13	20	15
2011	12	14	14
2012	12	13	14

** *alates 2011. aastast võetakse arvesse ka mopeedidega seotud liiklusõnnetused, seetõttu on eelmiste aastate andmeid samuti muudetud*
since 2011, traffic accidents related to mopeds have been taken into account, therefore the data from earlier years have been changed as well

Allikad: Maanteeamet, EKI arvutused

Sources: Estonian Road Administration, calculations of Estonian Institute of Economic Research

Tabel 46. Liiklusõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2001 ja 2010–2012*
 Number of persons killed in traffic accidents by degrees of intoxication 2001 and 2010–2012*

	Arv - Number				Osakaal, % - Proportion, %				
	2001	2010	2011	2012	2001	2010	2011	2012	
SÕIDUKIJUHID									
DRIVERS									
Kaine	26	27	21	16	55,4	73,0	60,0	47,1	Sober
Kerge joove	4	3	1	4	8,5	8,1	2,9	11,8	Low intoxication
Keskmine joove	8	3	3	7	17,0	8,1	8,5	20,6	Moderate intoxication
Raske joove	9	4	8	6	19,1	10,8	22,9	17,6	High intoxication
Olek määramata	...	1	2	1	...	0,0	5,7	2,9	Condition not determined
Kokku	47	38	35	34	100,0	100,0	100	100	Total
JALAKÄIJAD									
PEDESTRIANS									
Kaine	17	8	15	15	38,6	33,4	36,6	39,5	Sober
Kerge joove	1	3	1	4	2,3	12,5	2,4	10,5	Low intoxication
Keskmine joove	8	5	10	10	18,2	20,8	24,4	26,3	Moderate intoxication
Raske joove	18	6	10	4	40,9	25,0	24,4	10,5	High intoxication
Olek määramata	...	2	5	5	...	8,3	12,2	13,2	Condition not determined
Kokku	44	24	41	38	100,0	100,0	100	100	Total
JALGRATTURID									
CYCLISTS									
Kaine	...	3	6	5	...	30,0	46,1	83,3	Sober
Kerge joove	...	0	0	0	...	0,0	0,0	0,0	Low intoxication
Keskmine joove	...	2	2	1	...	20,0	15,4	16,7	Moderate intoxication
Raske joove	...	1	3	0	...	10,0	23,1	0,0	High intoxication
Olek määramata	...	4	2	0	...	40,0	15,4	0,0	Condition not determined
Kokku	...	10	13	6	...	100,0	100	100	Total
KOKKU									
TOTAL									
Kaine	72	38	42	36	48,3	52,8	47,2	46,2	Sober
Kerge joove	12	6	2	8	8,1	8,3	2,2	10,2	Low intoxication
Keskmine joove	25	10	15	18	16,8	13,9	16,9	23,1	Moderate intoxication
Raske joove	40	11	21	10	26,8	15,3	23,6	12,8	High intoxication
Olek määramata	...	7	9	6	...	9,7	10,1	7,7	Condition not determined
Kokku	149	72	89	78	100,0	100,0	100	100	Total

* Alkoholisaldus veres joobeastmete lõikes: kerge joove 0,2-1,5 mg/g; mõõdukas joove 1,5-2,5 mg/g; raske joove üle 2,5 mg/g
 Alcohol concentration in blood: low intoxication 0,2-1,5 mg/g; moderate intoxication 1,5-2,5 mg/g; high intoxication over 2,5 mg/g

... andmeid ei kogutud - not available

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

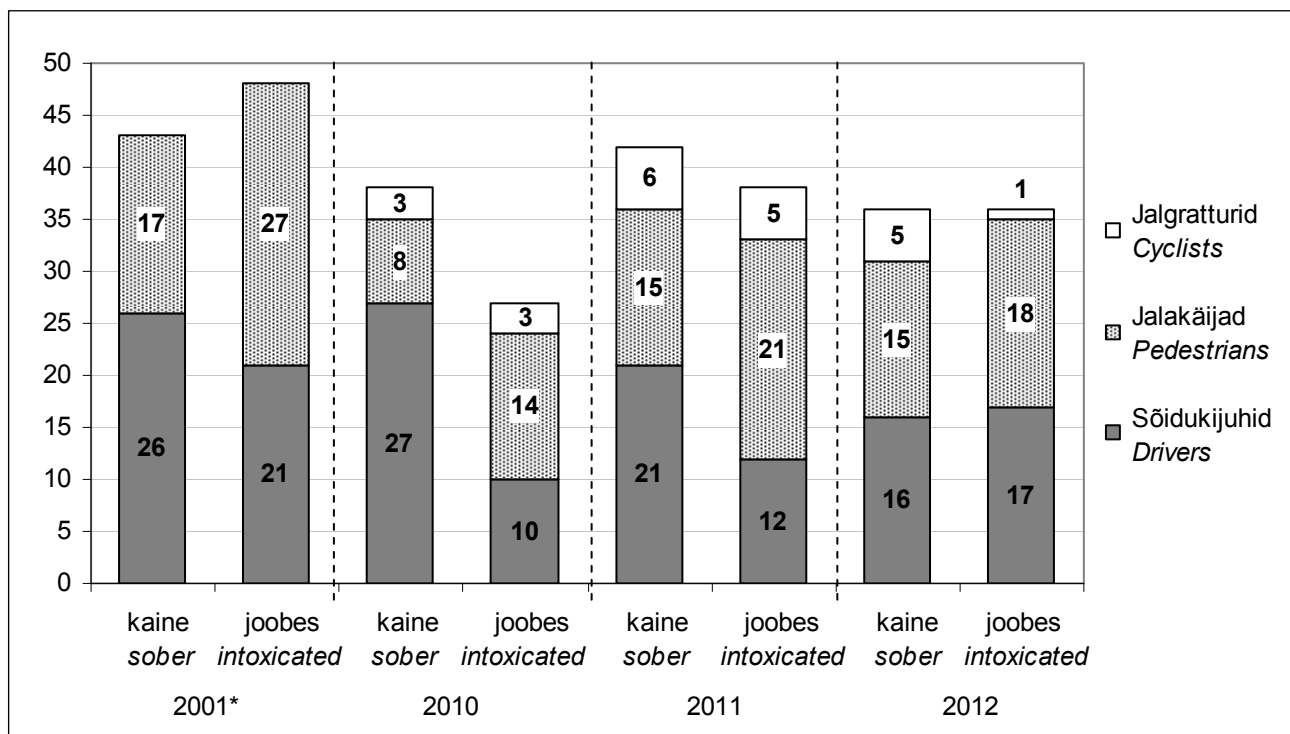
Tabel 47. Liiklusõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joores isikute osakaal hukkunutest 2011–2012*

Number of persons killed in traffic accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2011–2012*

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joores osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joores - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku** - Total**		2011	2012
	2011	2012	2011	2012	2011	2012		
<15	0	0	0	0	0	0	-	-
15–24	5	6	8	3	13	9	38,5	66,7
25–34	2	10	8	5	10	15	20,0	66,7
35–44	4	4	9	2	13	6	30,8	66,7
45–54	17	5	4	6	21	11	81,0	45,5
55–64	7	8	1	4	8	12	87,5	66,7
>65	3	3	12	16	15	19	20,0	15,8
Kokku - Total	38	36	42	36	80	72	47,7	50,0

* sõidukijuhid, jalakäijad ja jalgratturid kokku - drivers, pedestrians, cyclists

** 2011. aastal lisandub täiendavalt määramata jooeastmega 9 hukkunut ning 2012. aastal 6 hukkunut plus additional 9 persons killed with undetermined intoxication in 2011 and 6 persons in 2012

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
Source: Estonian Forensic Science InstituteJoonis 18. Liiklusõnnetustes hukkunud kainete ja joores isikute arv 2001 ja 2010–2012
Number of sober and intoxicated persons killed in traffic accidents 2001 and 2010–2012

* jalgratturite kohta andmeid ei kogutud – not available about cyclists

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 48. Alkoholiseaduse rikkumised 2003–2012
Offences under Alcohol Act 2003–2012

	Alkoholsete jookide tarbimine või ostmise alaealiste poolt <i>Consumption or purchase of alcoholic beverages by minors</i>	Alkoholsete jookide tarbimine avalikus kohas või avalikku kohta jõunud olekus ilmumine <i>Consumption of alcoholic beverages in public places or appearance in public places while intoxicated</i>	Käitlemiseks mittelubatud alkoholi omandamine, hoidmine ja edasitoimetamine <i>Acquisition, possession and distribution of alcohol which is not permitted to be handled</i>	Muud rikkumised <i>Other offences</i>	Kokku <i>Total</i>
2003	6 458	32 758	450	485	40 151
2004	8 120	30 282	434	500	39 336
2005	8 263	29 809	435	374	38 881
2006	8 148	26 489	386	394	35 417
2007	10 042	26 599	300	379	37 320
2008	12 702	19 775	168	385	33 030
2009	9 545	15 600	130	269	25 544
2010	8 008	8 657	121	255	17 041
2011	9 317	9 388	165	308	19 178
2012	6 277	7 015	158	458	13 908

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet, Justiitsministeerium
Source: Estonian Police and Border Guard Board, Ministry of Justice

Tabel 49. Alkoholiga seotud registreeritud kuritegude arv 2003–2012
Number of alcohol-related registered crimes 2003–2012

	Alaealise kallutamise alkoholi tarvitamisele <i>Inducing minor to consume alcohol</i>	Alaealisele alkoholi müümine ja ostmise <i>Selling alcohol to minor and purchasing alcohol for minor</i>	Alkoholi ebaseaduslik tootmine <i>Illegal production of alcohol</i>	Alkoholi käitlemise korra rikkumine <i>Violation of procedure for handling alcohol</i>	Kokku <i>Total</i>
2003	10	0	70	65	145
2004	16	0	52	48	116
2005	31	0	18	67	116
2006	29	0	14	42	85
2007	27	2	8	42	79
2008	26	10	4	52	92
2009	25	0	5	19	49
2010	11	4	4	27	46
2011	23	4	5	38	70
2012	18	2	5	43	68

Allikas: Justiitsministeerium
Source: Ministry of Justice

Tabel 50. Tolli poolt kinni peetud alkohol 2003–2012*
Alcoholic beverages seized by customs 2003–2012*
liitrit 100% alkoholis - litres in 100% alcohol

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kinni peetud kogused	35 703	125 443	14 981	9 443	13 704	13 216	30 454	11 763	57 644	30 419	Seized quantities*

* sisaldab nii tollikontrolli käigus avastatud kui ka kriminaalmenetluse käigus kinni peetud koguseid
includes alcohol seized during the customs control or criminal procedures

Allikas: Maksu- ja Tolliamet
Source: Estonian Tax and Customs Board

Tabel 51. Haigestumus alkoholiga seotud haigustesse aastatel 2010–2012

*Incidence of alcohol-related diseases 2010–2012*eriarsti poole pöördunud isikute arv - *patients treated by specialists*

	Kindlustatud isikud <i>Insured persons</i>			Kindlustamata isikud <i>Uninsured persons</i>			Kokku <i>Total</i>			
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	5 459	5326	4502	449	533	456	5 908	5859	4958	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	484	516	431	6	4	6	490	520	437	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	426	337	335	9	2	4	435	339	339	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholümüopaatia	6	2	1	0	0	0	6	2	1	<i>Alcoholic myopathy</i>
Alkoholne kardio(müo)paatia	82	65	69	14	2	8	96	67	77	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Alkoholgastrit	104	129	114	26	20	27	130	149	141	<i>Alcoholic gastritis</i>
Maksa alkoholtöbi	959	873	807	71	72	71	1 030	945	878	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	284	277	275	43	36	31	327	313	306	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Fetaalne alkoholsündroom	5	8	5	0	0	0	5	8	5	<i>Fetal alcohol syndrome</i>
Alkoholi toksiline toime	572	677	648	94	118	153	666	795	801	<i>Toxic effect of alcohol</i>

Allikas: Eesti Haigekassa

Source: *Estonian Health Insurance Fund*

Tabel 52 Ravikulud alkoholiga seotud haiguste lõikes 2008–2012

*Treatment costs by alcohol-related diseases 2008–2012*tuhat € - *thousand €*

	Ravikulud - <i>Treatment costs</i>					Osakaal % - <i>Proportion %</i>					
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012	
Alkoholi psüühoo	1 223,6	1 013,6	873,0	915,8	894,5	36,8	38,3	37,8	40,3	40,6	<i>Alcohol psychosis</i>
Alkoholi kuritarvitamine	59,6	44,2	52,3	59,1	44,1	1,8	1,7	2,3	2,6	2,0	<i>Harmful use of alcohol</i>
Alkoholi sõltuvus	78,4	43,1	39,7	33,8	38,3	2,4	1,6	1,7	1,5	1,7	<i>Alcohol dependence</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	202,0	152,7	93,1	96,7	88,5	6,1	5,8	4,0	4,3	4,0	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	112,6	90,5	80,6	86,8	107,7	3,4	3,4	3,5	3,8	4,9	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholümüopaatia	1,0	0,8	0,7	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>Alcoholic myopathy</i>
Alkoholne kardiomüopaatia	91,5	78,5	89,1	63,3	56,1	2,8	3,0	3,9	2,8	2,6	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Alkoholgastrit	16,8	10,7	14,9	15,7	13,7	0,5	0,4	0,6	0,7	0,6	<i>Alcoholic gastritis</i>
Maksa alkoholtöbi	1 047,3	819,1	707,1	614,1	621,8	31,5	31,0	30,6	27,0	28,3	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	234,8	188,0	182,1	158,7	180,0	7,1	7,1	7,9	7,0	8,2	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Fetaalne alkoholsündroom	15,5	11,9	3,7	2,4	2,1	0,5	0,4	0,2	0,1	0,1	<i>Fetal alcohol syndrome</i>
Alkoholi toksiline toime	239,5	192,2	174,0	227,5	153,6	7,2	7,3	7,5	10,0	7,0	<i>Toxic effect of alcohol</i>
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime	0,1	0,5	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol</i>
Kokku	3 322,6	2 645,7	2 310,5	2274,2	2200,7	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Total</i>

* Alkoholi psüühoo, kuritarvitamise ja sõltuvuse ravikulud kokku
Treatment costs by alcohol psychosis, harmful use of alcohol and alcohol dependence together

Allikas: Eesti Haigekassa, Tervise Arengu Instituut

Source: *Estonian Health Insurance Fund, National Institute for Health Development*

Tabel 53. Alkoholiga seotud haiguste ravikulude jaotus 2012
Distribution of treatment costs of alcohol-related diseases 2012
 tuhat € - thousand €

	Ravikulud - Treatment costs					Osakaal, % - Proportion, %					
	HK eriarst <i>Specialist</i>	HK perearst <i>Primary</i>	HK ravim <i>Medicine</i>	Kindlus- tamata <i>Uninsured</i>	Kokku <i>Total</i>	HK eriarst <i>Specialist</i>	HK perearst <i>Primary</i>	HK ravim <i>Medicine</i>	Kindlus- tamata <i>Uninsured</i>	Kokku <i>Total</i>	
Alkoholi psüühhoos	786,1	2,7	16,0	89,7	894,5	87,9	0,3	1,8	10,0	100,0	<i>Alcohol psychosis</i>
Alkoholi kuritarvitamine	37,4	3,7	0,8	2,2	44,1	84,9	8,4	1,7	5,0	100,0	<i>Harmful use of alcohol</i>
Alkoholi sõltuvus	35,0	1,3	1,7	0,3	38,3	91,4	3,5	4,4	0,7	100,0	<i>Alcohol dependence</i>
Närvüsteemi alkoholdegene- ratsioon	81,4	5,0	0,5	1,6	88,5	91,9	5,7	0,6	1,8	100,0	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuro- paatia	97,2	8,9	1,2	0,3	107,6	90,2	8,3	1,2	0,3	100,0	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholümüopaatia	0,2	0,1	0,0	0,0	0,3	70,2	29,8	0,0	0,0	100,0	<i>Alcoholic myopathy</i>
Alkoholne kardio(müo)paatia	43,6	2,2	0,1	10,1	56,0	77,7	4,0	0,2	18,1	100,0	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Alkoholgastrit	9,1	1,0	0,3	3,3	13,7	66,6	7,0	2,4	24,0	100,0	<i>Alcoholic gastritis</i>
Maksa alkoholtöbi	560,5	24,0	3,6	33,7	621,8	90,1	3,9	0,6	5,4	100,0	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjus- tatud krooniline pankreatiit	146,3	5,0	2,1	26,7	180,1	81,3	2,8	1,1	14,8	100,0	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Fetaalne alkoholsündroom	2,1	0,0	0,0	0,0	2,1	99,5	0,5	0,0	0,0	100,0	<i>Fetal alcohol syndrome</i>
Alkoholi toksiline toime	128,8	0,9	0,0	24,0	153,7	83,8	0,6	0,0	15,6	100,0	<i>Toxic effect of alcohol</i>
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	98,2	1,8	0,0	100,0	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol</i>
2012 Kokku	1927,7	54,9	26,3	191,9	2200,8	87,6	2,5	1,2	8,7	100,0	<i>Total 2012</i>
2011 Kokku	1981,2	46,5	25,3	221,2	2274,2	87,1	2,0	1,1	9,8	100,0	<i>Total 2011</i>
2010 Kokku	2 055,2	18,3	22,1	214,9	2 310,5	89,0	0,8	1,0	9,3	100,0	<i>Total 2010</i>
2009 Kokku	2 232,2	55,5	20,8	337,2	2 645,7	84,4	2,1	0,8	12,7	100,0	<i>Total 2009</i>
2008 Kokku	2 802,5	84,4	20,2	415,6	3 322,7	84,3	2,5	0,6	12,5	100,0	<i>Total 2008</i>

Märkus:

HK eriarst - Eriarsti ravikulud
 HK perearst - Perearsti ravikulud
 HK ravim - Haigekassa poolt tasutud ravimikulud
 Kindlustamata - Mitte-kindlustatute ravikulud

Note:

Specialist - Cost of specialist care
Primary - Cost of primary care
Medicine - Cost of medicine covered by Estonian Health Insurance Fund
Uninsured - Cost of treatment for uninsured people

Allikas: Eesti Haigekassa, Tervise Arengu Instituut

Source: Estonian Health Insurance Fund, National Institute for Health Development

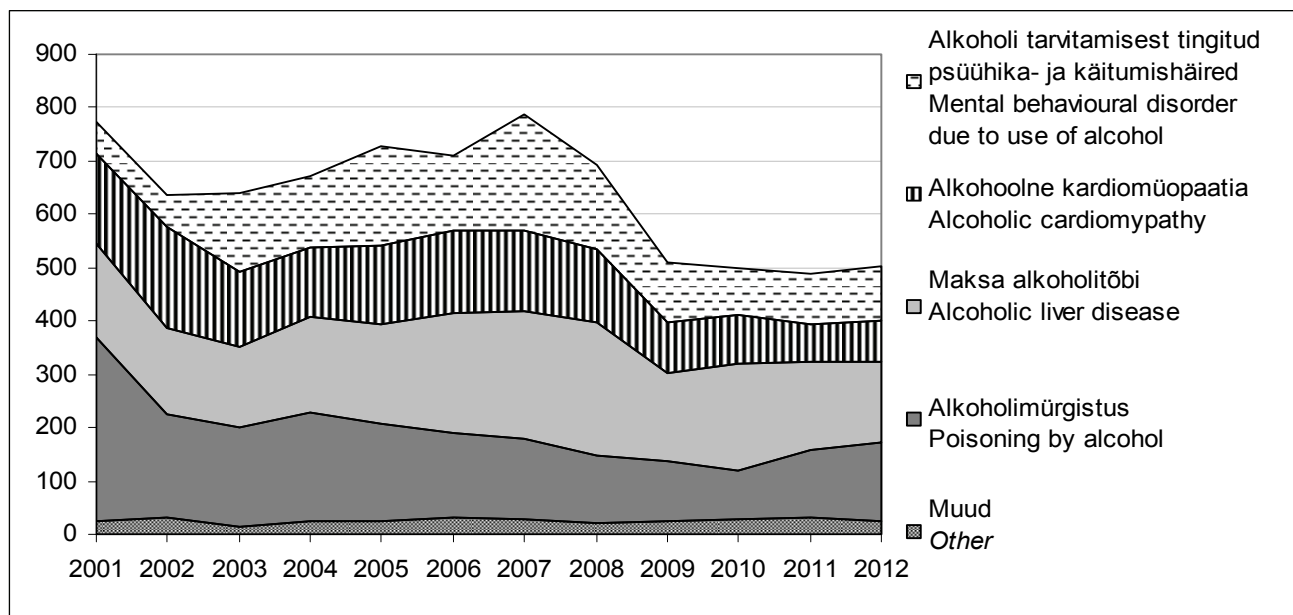
Tabel 54. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad 2003–2012***Deaths caused by alcohol-related diseases 2003–2012*

surnute arv - number of deaths

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
MEHED											
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	105	107	131	106	176	123	83	71	72	79	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	10	11	17	13	15	14	9	6	17	10	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	0	3	2	4	2	0	4	5	4	4	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholne kardiomiopaatia	102	102	121	128	120	111	79	69	61	70	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Maksa alkoholitõbi	95	127	120	147	168	167	117	139	116	95	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	4	4	2	8	2	3	5	3	5	5	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Alkoholimürgistus	132	164	134	127	128	102	85	63	101	117	<i>Poisoning by alcohol</i>
Mehed kokku	448	518	527	533	611	520	382	356	376	380	<i>Total men</i>
NAISED											
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	43	28	55	37	43	35	30	17	22	22	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	0	3	3	4	5	3	4	10	3	6	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	0	1	0	1	2	0	0	2	1	0	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholne kardiomiopaatia	41	26	30	26	30	25	15	23	11	9	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Maksa alkoholitõbi	55	54	63	76	69	81	50	61	49	56	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	0	1	1	2	2	0	2	1	0	0	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Alkoholimürgistus	54	41	50	32	25	27	28	30	26	30	<i>Poisoning by alcohol</i>
Naised kokku	193	154	202	178	176	171	129	144	112	123	<i>Total women</i>
Mehed ja naised kokku	641	672	729	711	787	691	511	500	488	503	<i>Total men and women</i>

Allikas: Statistikaamet, Tervise Arengu Instituut

Source: Statistics Estonia, National Institute for Health Development

Joonis 19. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmade arv aastas 2001–2012***Deaths in year caused by alcohol-related diseases 2001–2012*

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistics Estonia

Tabel 55. **Alkoholiga seotud haiguste suremuskordajad 2003–2012***Mortality rates of alcohol-related diseases 2003–2012*surmade arv 100 000 elaniku kohta* - *number of deaths per 100 000 inhabitants**

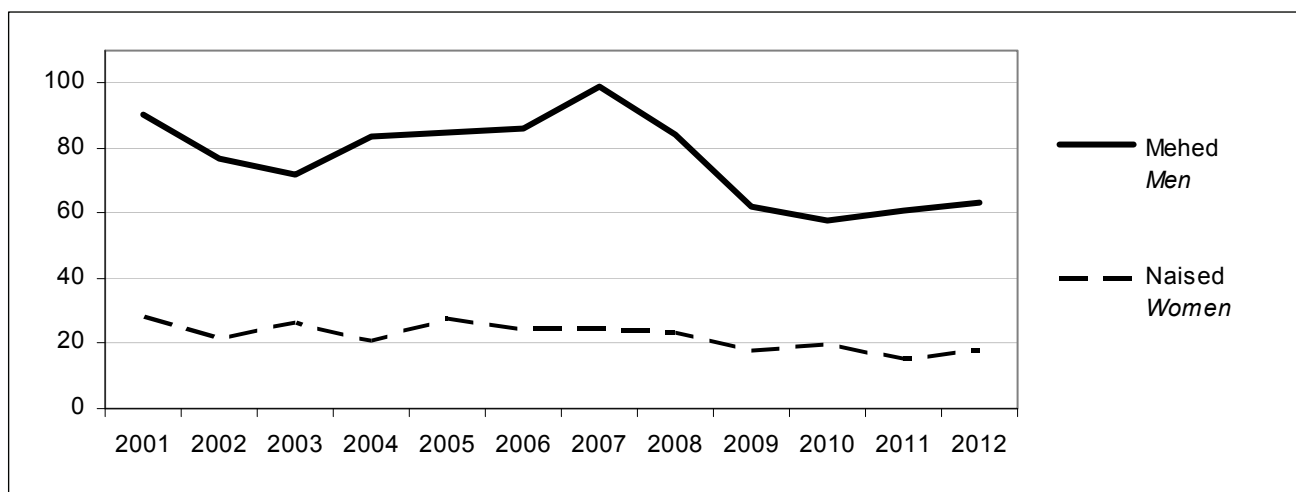
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
MEHED											MEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	16,83	17,22	21,13	17,13	28,49	19,92	13,45	11,50	11,65	13,19	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	1,60	1,77	2,74	2,10	2,43	2,27	1,46	0,97	2,75	1,67	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	0,00	0,48	0,32	0,65	0,32	0,00	0,65	0,81	0,65	0,67	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkohoolne kardiomiopaatia	16,35	16,41	19,52	20,69	19,42	17,98	12,80	11,17	9,87	11,69	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Maksa alkoholitõbi	15,23	20,43	19,36	23,76	27,19	27,05	18,95	22,51	18,78	15,86	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	0,64	0,64	0,32	1,29	0,32	0,49	0,81	0,49	0,81	0,83	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Alkoholimürgistus	21,16	26,39	21,61	20,52	20,72	16,52	13,77	10,20	16,35	19,53	<i>Poisoning by alcohol</i>
NAISED											WOMEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	5,89	3,85	7,57	5,11	5,94	4,84	4,15	2,35	3,05	3,18	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	0,00	0,41	0,41	0,55	0,69	0,41	0,55	1,38	0,42	0,87	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	0,00	0,14	0,00	0,14	0,28	0,00	0,00	0,28	0,14	0,00	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkohoolne kardiomiopaatia	5,62	3,57	4,13	3,59	4,14	3,46	2,07	3,18	1,52	1,30	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Maksa alkoholitõbi	7,54	7,42	8,68	10,49	9,53	11,20	6,92	8,44	6,79	8,10	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	0,00	0,14	0,14	0,28	0,28	0,00	0,28	0,14	0,00	0,00	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Alkoholimürgistus	7,40	5,63	6,89	4,42	3,45	3,73	3,87	4,15	3,60	4,34	<i>Poisoning by alcohol</i>

* Kuni 2011. aastani põhineb elanike arv 2000. aasta rahvaloenduse andmetel, alates 2012. aastast on elanike arvu aluseks 2011. aasta rahvaloenduse andmed
Up to the year 2011 the number of inhabitants is based on 2000 census data, from 2012 the number of inhabitants is based on 2011 census data

Allikas: Statistikaamet, EKI arvutused

Source: Statistics Estonia, calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 20. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmade arv 100 000 elaniku kohta aastast 2001–2012**
Deaths in year caused by alcohol-related diseases per 100 000 inhabitants 2001–2012

* Kuni 2011. aastani põhineb elanike arv 2000. aasta rahvaloenduse andmetel, alates 2012. aastast on elanike arvu aluseks 2011. aasta rahvaloenduse andmed
Up to the year 2011 the number of inhabitants is based on 2000 census data, from 2012 the number of inhabitants is based on 2011 census data

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistics Estonia

Tabel 56. Tuleõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2011–2012
Number of persons killed in fire accidents by the level of intoxication 2011–2012

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2011	2012	2011	2012	
Kaine	22	13	31,0	23,6	<i>Sober</i>
Kerge joove	5	4	7,0	7,3	<i>Low intoxication</i>
Keskmine joove	11	9	15,5	16,4	<i>Moderate intoxication</i>
Raske joove	20	23	28,2	41,8	<i>High intoxication</i>
Olek määramata	13	6	18,3	10,9	<i>Condition not determined</i>
Kokku	71	55	100,0	100,0	<i>Total</i>

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: *Estonian Forensic Science Institute*

Tabel 57. Tuleõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2011–2012
Number of persons killed in fire accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2011–2012

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joobnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joobes* - Intoxicated*		Kained - Sober		Kokku** - Total**		2011	2012
	2011	2012	2011	2012	2011	2012		
<15	0	0	0	1	0	1	-	-
15–24	0	0	2	0	2	0	-	-
25–34	1	3	0	1	1	4	100,0	75,0
35–44	5	5	3	0	8	5	62,5	100,0
45–54	13	11	2	2	15	13	86,7	84,6
55–64	10	6	4	0	14	6	71,4	100,0
>65	7	11	11	9	16	20	31,3	55,0
Kokku - Total	34	36	22	13	56	49	60,7	73,5

* täiendavalt lisandub 2011. aastal 2 määramata vanusega joobes hukkunut
 plus additional 2 persons with undetermined age killed with intoxication in 2011.

** täiendavalt lisanduvad 2011. ja 2012. aastal määramata joobeastmega vastavalt 13 ja 6 hukkunut
 plus additional 13 persons in 2011. killed with undetermined intoxication

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: *Estonian Forensic Science Institute*

Tabel 58. Uppunute arv joobeastmete lõikes 2011–2012
Number of drowned persons by the level of intoxication 2011–2012

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2011	2012	2011	2012	
Kaine	24	28	37,5	50,0	<i>Sober</i>
Kerge joove	5	5	7,8	8,9	<i>Low intoxication</i>
Keskmine joove	10	4	15,6	7,1	<i>Moderate intoxication</i>
Raske joove	23	18	36,0	32,1	<i>High intoxication</i>
Olek määramata	2	1	3,1	1,9	<i>Condition not determined</i>
Kokku	64	56	100,0	100,0	<i>Total</i>

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: *Estonian Forensic Science Institute*

Tabel 59. Uppunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal uppunutest 2011–2012
Number of drowned persons by age and the proportion of victims under intoxication 2011–2012

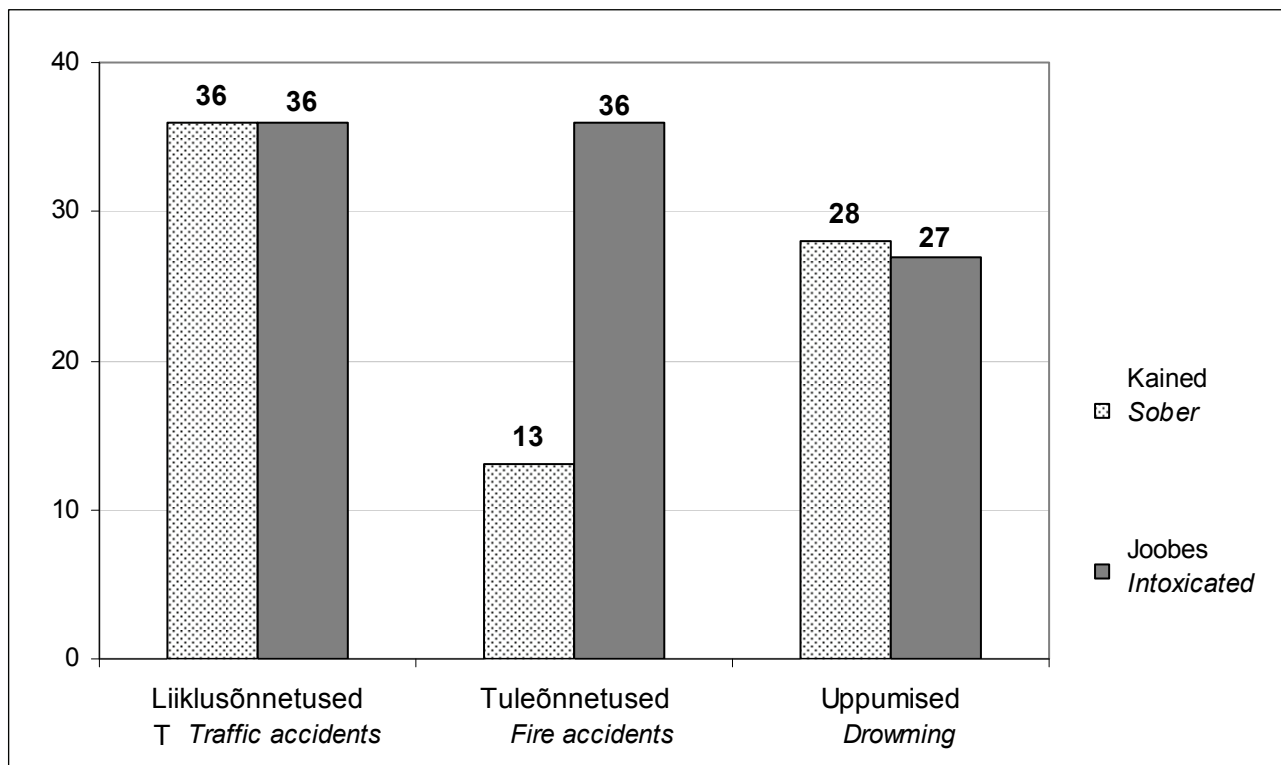
Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joobnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joobes* - Intoxicated*		Kained - Sober		Kokku** - Total**		2011	2012
	2011	2012	2011	2012	2011	2012		
<15	0	0	1	2	1	2	-	-
15–24	5	1	2	4	7	5	71,4	20,0
25–34	5	6	4	2	9	8	55,5	75,0
35–44	4	2	1	3	5	5	80,0	40,0
45–54	5	4	1	3	6	7	83,3	57,1
55–64	16	7	8	3	24	10	66,7	70,0
>65	3	6	7	11	10	17	30,0	35,3
Kokku - Total	38	26	24	28	62	54	61,3	48,2

* täiendavalt lisandub 2011. ja 2012. aastal 1 määramata vanusega uppunu ja 1 määramata joobeastmega uppunu;
 plus additional 1 person drowned with undetermined age in 2011 and 2012.

** täiendavalt lisandub 2011. ja 2012. aastal 1 määramata joobeastmega uppunu;
 plus additional 1 person drowned with undetermined level in 2011 and 2012

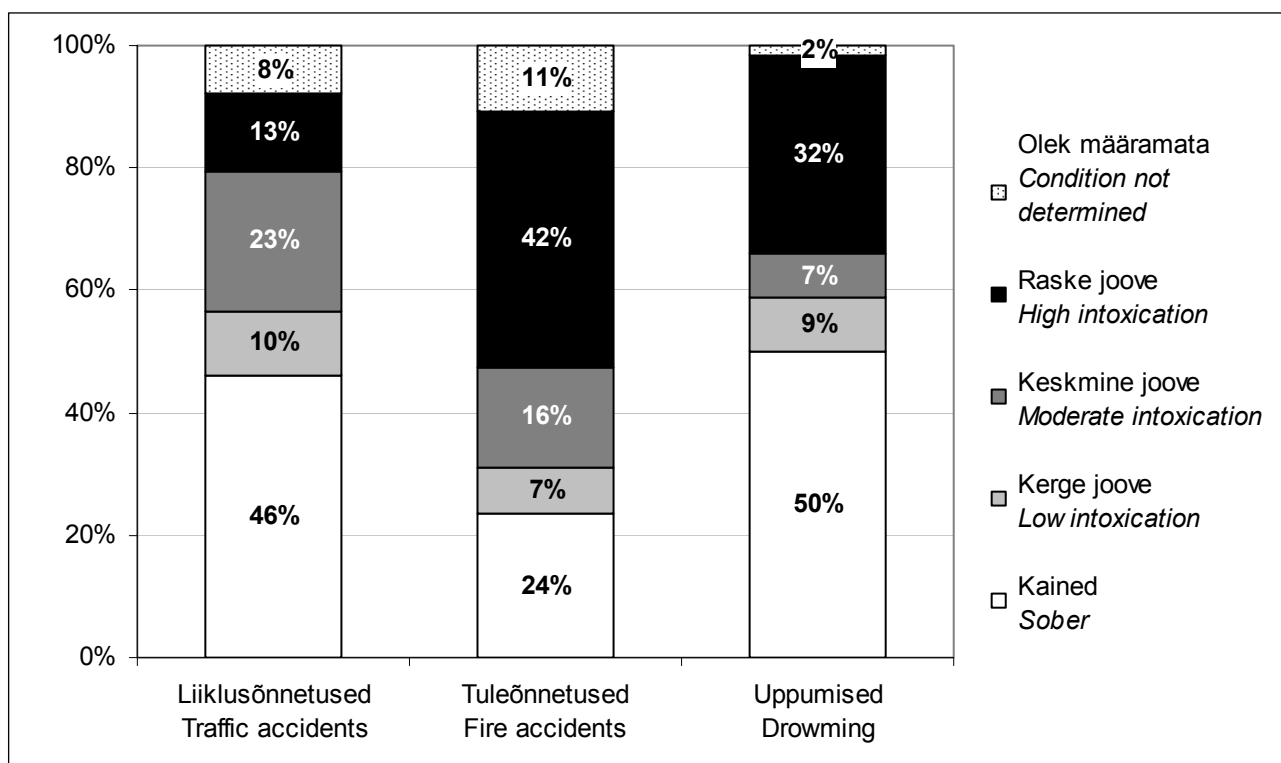
Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: *Estonian Forensic Science Institute*

Joonis 21. Õnnetustes hukkunud kainete ja joobes isikute arv 2012. a
 Number of sober and intoxicated persons killed in accidents in 2012

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Joonis 22. Õnnetustes hukkunute jaotus joobeastmete lõikes 2012. a
 Distribution of persons killed in accidents by level of intoxication 2012

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse

Inhabitants' attitudes towards national alcohol policy

Tabel 60. **Elanike hinnang alkoholist tulenevate probleemide tõsidusele Eestis 2008–2012**
(küsitluste tulemused)

The seriousness of problems in Estonia related to the consumption of alcoholic beverages estimated by the inhabitants 2008–2012 (survey results)

% vastanutest, kes arvas, et probleem on tõsine või väga tõsine
% of respondents who considered the problem serious or very serious

	2008	2009	2010	2011	2012	
Alkoholi juures sõiduki juhtimine	96	95	93	94	93	<i>Drink-driving</i>
Laste ja noorte alkoholi tarbimine	93	94	91	92	90	<i>Consumption of alcohol by children and youth</i>
Alkoholist põhjustatud terviseprobleemid	87	85	86	89	89	<i>Health problems caused by alcohol</i>
Alkoholist põhjustatud kodune vägivald	85	89	84	85	88	<i>Home violence caused by alcohol</i>
Alkoholist soodustatud isikuvastased kuriteod	84	90	85	88	86	<i>Criminal assault favoured by alcohol</i>
Alkoholismist põhjustatud töötus ja asotsiaalsus	76	76	77	81	79	<i>Unemployment and outcastt caused by alcohol</i>
Üldine soosiv hoiak alkoholi tarbimisele	63	65	66	67	67	<i>General favourable attitude towards alcohol consumption</i>
Salaalkoholi müük	43	50	48	51	52	<i>Sales of illegal alcohol</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 61. Hinnang, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika 2012. a (küsitluse tulemused)
 Assessment of what should be the Estonian national alcohol policy 2012 (survey results)
 % vastanutest - % of respondents

		Võimalikult liberaalne <i>As liberal as possible</i>	Väheste piirangutega <i>With limited restrictions</i>	Rangete piirangutega <i>With strict restrictions</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		5	38	46	11	Average	
Regioon	Põhja-Eesti	7	42	43	8	North Estonia	Region
	Kesk-Eesti	0	37	47	16	Central Estonia	
	Kirde-Eesti	8	39	45	8	North-East Estonia	
	Lääne-Eesti	1	31	56	12	West Estonia	
	Lõuna-Eesti	3	37	46	14	South Estonia	
Elukoht	Tallinn	8	39	45	8	Tallinn	Place of residence
	suured linnad	7	40	43	10	large towns	
	väikelinnad	2	35	50	13	small towns	
	maa-asulad	3	38	47	12	rural settlements	
Rahvus	eestlased	3	39	45	13	Estonians	Nationality
	mitte-eestlased	9	36	49	6	other nationalities	
Vanus	18–29	5	38	49	8	18–29	Age
	30–49	4	45	42	9	30–49	
	50–64	8	31	47	14	50–64	
	65–74	2	31	54	13	65–74	
Sugu	naised	4	35	49	12	women	Gender
	mehed	6	41	44	9	men	
Haridus	alg-, põhiharidus	0	42	46	12	primary	Education
	keskharidus	7	38	43	12	secondary	
	kõrgharidus	3	37	53	7	higher	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus €	≤ 200	4	34	52	10	≤ 200	Monthly disposable income per household member €
	201–400	5	35	50	10	201–400	
	401–600	4	37	46	13	401–600	
	601–800	5	35	48	12	601–800	
	> 800	6	63	25	6	> 800	

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 62. Pingerida meetmetest, mida tuleks teha elanike alkoholitarbimise vähendamiseks Eestis 2012. a (küsitluse tulemused)

List of measures to reduce alcohol consumption of Estonian inhabitants 2012 (survey results)

% vastanutest, kelle hinnangul tuleks alkoholi tarbimist vähendada
% of respondents who favored reduction of alcohol consumption

	Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda	
	<i>Certainly</i>	<i>Perhaps</i>	<i>No</i>	<i>Do not know</i>	
Tuleks suurendada järelevalvet alkoholi müügiga seotud õigusrikkumiste üle (nt müük alaealisele, illegaalne müük)	85	13	0	2	<i>Should increase surveillance over offences related to alcohol sales (sales to underaged, illegal sales)</i>
Alkoholi reklaami peaks piirama	85	13	1	1	<i>Alcohol advertising should be restricted</i>
Noortele peaks looma rohkem vaba aja veetmise võimalusi	84	15	0	1	<i>Should create more recreational opportunities for adolescents</i>
Noortele peaks näitama alkoholi tarbimise negatiivseid tagajärgi	84	14	1	1	<i>Should demonstrate negative consequences of alcohol consumption to adolescents</i>
Alkoholijoobes inimesi peaks õigusrikkumiste korral rangemalt karistama (nt sõiduki joobes juhtimisel)	83	13	2	2	<i>Intoxicated people should be punished more severely in case of offences (drunk driving etc)</i>
Avalikel üritustel ja nende kajastamisel mitte propageerida alkoholi tarbimist	81	16	2	1	<i>Avoid promotion of alcohol consumption at public events</i>
Tuleks teha rohkem saateid ja artikleid alkoholi kahjulikkusest	64	29	4	3	<i>Should make more TV shows and articles about harmfulness of alcohol</i>
Alkoholi müügikohti peaks olema vähem	56	33	9	2	<i>Should be less alcohol outlets</i>
Tuleks edendada karskusliikumist	43	40	11	6	<i>Should promote anti-alcohol movement</i>
Alkoholiaktsiis peaks olema kõrgem ja alkohol kallim	23	37	33	7	<i>Alcohol excise duty should be higher and alcohol more expensive</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 63. Pingerida institutsioonidest, kes peaksid astuma samme elanike alkoholitarbimise vähendamiseks 2012. a (küsitluse tulemused)

List of institutions who should take steps to reduce alcohol consumption by Estonian inhabitants 2012 (survey results)

% vastanutest, kelle hinnangul tuleks alkoholi tarbimist vähendada
% of respondents who favored reduction of alcohol consumption

Meedia (TV, raadio, ajalehed, ajakirjad, Internet)	43	<i>Media (TV, radio, newspapers, magazines, Internet)</i>
Vabariigi Valitsus	37	<i>Estonian Government</i>
Sotsiaalministeerium	32	<i>Ministry of Social Affairs</i>
Riigikogu	31	<i>The Parliament of Estonia</i>
Linna- ja vallavalitsused	27	<i>Urban and Rural Municipalities</i>
Haridus- ja Teadusministeerium	19	<i>Estonian Ministry of Education and Research</i>
Politsei	18	<i>Police</i>
Vabatahtlikud organisatsioonid ja karskusliikumine	16	<i>Voluntary organizations and anti-alcohol movement</i>
Alkoholi tootjad	15	<i>Alcohol producers</i>
Alkoholi müüjad	14	<i>Alcohol sellers</i>
President	12	<i>President</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

6. Põhjamaade alkoholi statistika ja võrdlus Eestiga

Alcohol statistics in Nordic countries and comparison with Estonia

Tabel 64. **Alkoholi tarbimine 2012. a**
Alcohol consumption in 2012

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	Registreeritud tarbimine* <i>Recorded consumption*</i>	Registreerimata tarbimine** <i>Unrecorded consumption**</i>	Registreerimata tarbimise osakaal kogu tarbimises, % <i>Proportion of unrecorded consumption in total consumption, %</i>	
Soome	9,6	7,7	1,9	20	Finland
Rootsi	7,7	6,0	1,7	22	Sweden
Norra	7,5	6,2	1,3	17	Norway
Taani	8,5	7,6	0,9	11	Denmark
Island	6,5	6,0	0,5	8	Iceland

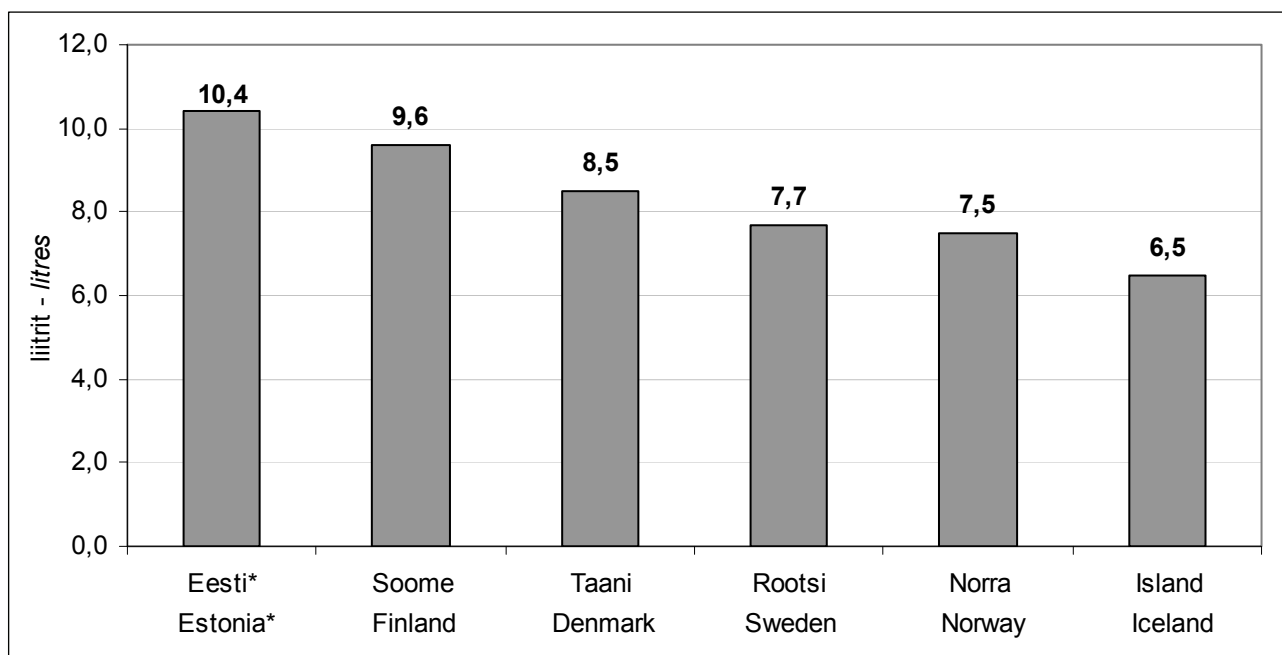
* alkohoolsete jookide jaemüük ja tarbimine tootlustusasutustes
retail sales of alcoholic beverages and domestic serving of alcoholic beverages

** Elanike poolt imporditud, kodus valmistatud alkohoolsed joogid, illegaalse alkoholi valmistamine, salakaubavedu. Soome puhul ka Soome kodanike poolt välismaal viidud alkohol. Taani puhul on registreerimata tarbimisest maha arvatud turistide poolt välismaale viidud alkohol.
Alcoholic beverages imported by inhabitants, home brewed and fermented alcoholic beverages and illegal moonshining, smuggling, substitutes of alcohol. In Finland also alcohol consumed by Finnish tourists abroad. In Denmark, the amount of alcohol exported by tourists is not included in the unrecorded alcohol consumption.

Allikas: Alko
Source:

Joonis 23. **Alkoholi tarbimine 2012. a**
Alcohol consumption in 2012

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

* ei sisalda turistide kaasaostusid ja tarbimist Eestis
does not include exports and consumption by tourists in Estonia

Allikad: Alko; Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
Sources: Alko; Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

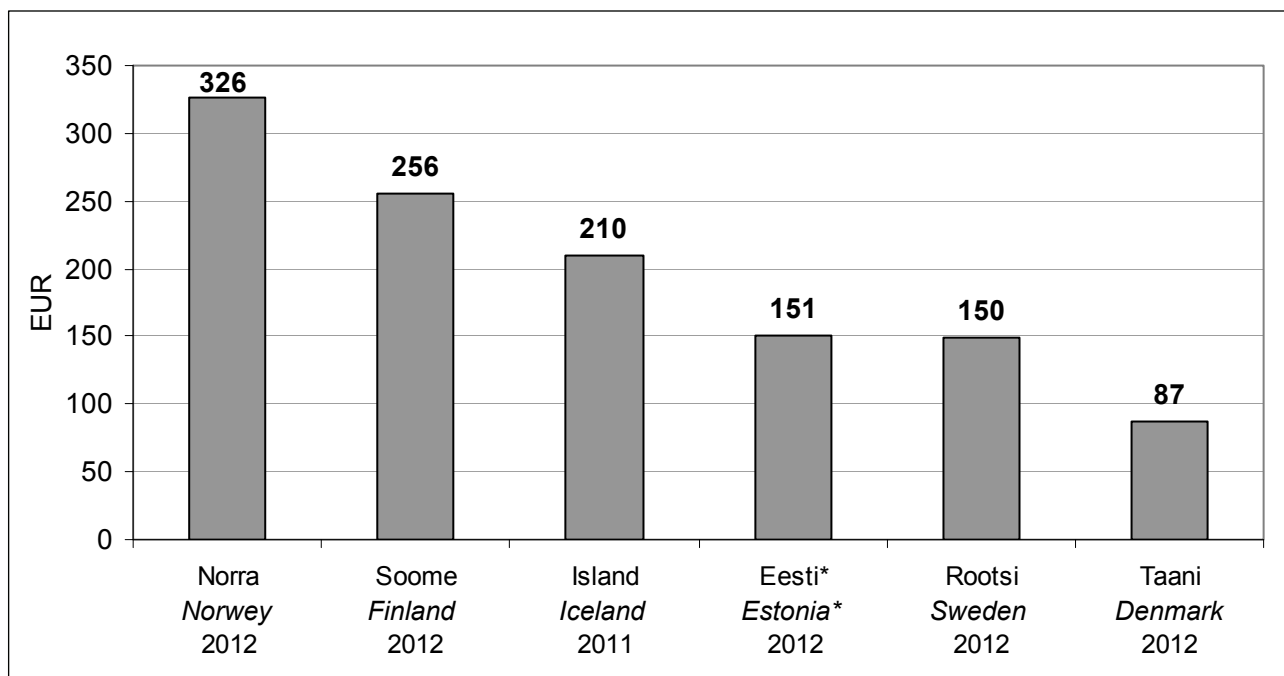
Tabel 65. Riigi tulud alkoholsete jookide aktsiisilaekumisest
State revenues from alcoholic beverages excise duties

		Alkoholsete jookide aktsiis, miljon EUR <i>Excise duty on alcoholic beverages, million EUR</i>	Alkoholsete jookide aktsiisitulu elaniku kohta, EUR <i>Total state alcohol revenue per capita, EUR</i>	Alkoholsete jookide aktsiisitulu osakaal riigi kogutuludest, % <i>Share of alcohol revenue in total state revenue, %</i>	
Soome	2012	1 381	256	1,3	<i>Finland</i>
Rootsi	2012	1 426	150	0,7	<i>Sweden</i>
Norra	2012	1 624	326	1,0	<i>Norway</i>
Taani	2012	485	87	0,3	<i>Denmark</i>
Island	2011	67	210	1,4	<i>Iceland</i>
Eesti	2012	195	151	3,0	<i>Estonia</i>

Allikad: Eurostat, Euroopa Komisjon, Rahandusministeerium, Statistikaamet, EKI arvutused

Sources: Eurostat, European Commission, Ministry of Finance, Statistics Estonia, calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 24. Alkoholsete jookide aktsiisilaekumine elaniku kohta
Revenues from alcoholic beverages excise duties per capita
€

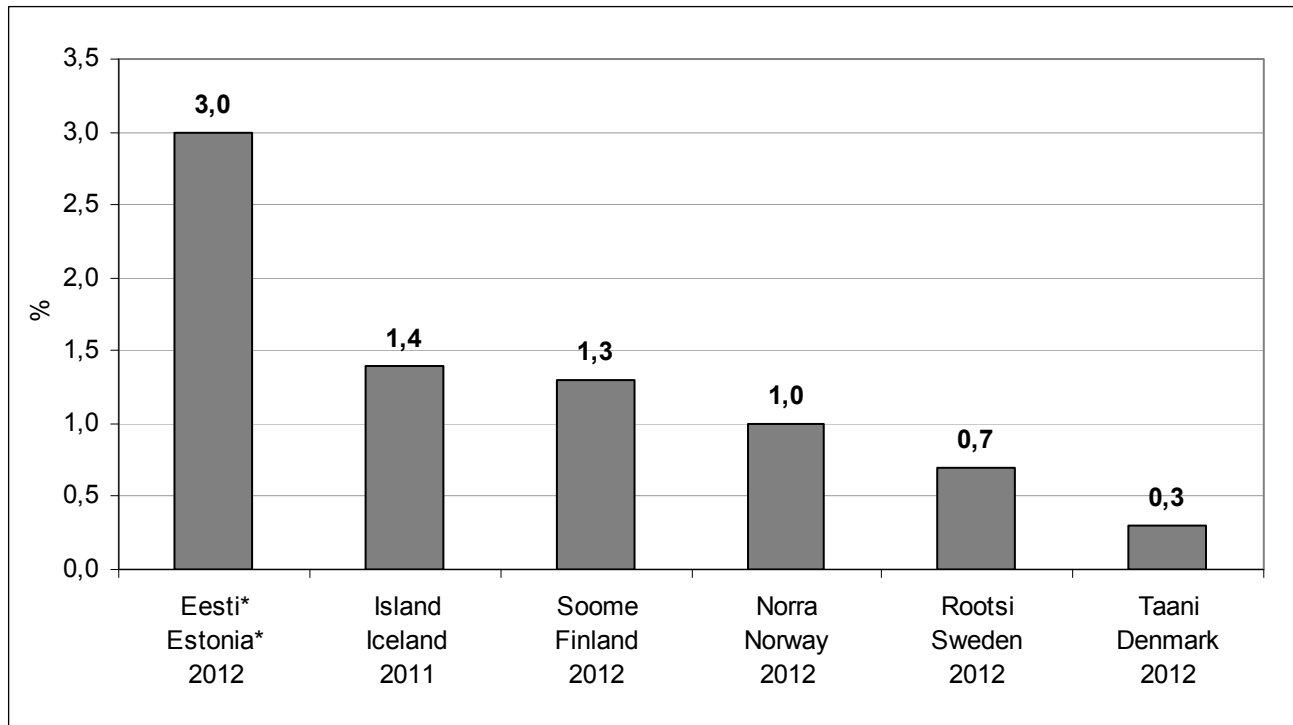

* Rahandusministeeriumi andmed - data from Ministry of Finance

Allikad: Eurostat, Euroopa Komisjon, Statistics Norway, Rahandusministeerium, Statistikaamet, EKI arvutused

Sources: Eurostat, European Commission, Statistics Norway, Estonian Ministry of Finance, Statistics Estonia, calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 25. **Alkoholsete jookide aktsiisitulude osakaal riigi kogutuludest**
Share of alcoholic beverages excise revenues from the state's total revenue
%

* Rahandusministeeriumi andmed - data from Ministry of Finance

Allikad: Eurostat, Euroopa Komisjon, Statistics Norway, Rahandusministeerium, Statistikaamet, EKI arvutused

Sources: Eurostat, European Commission, Statistics Norway, Estonian Ministry of Finance, Statistics Estonia, calculations of Estonian Institute of Economic Research

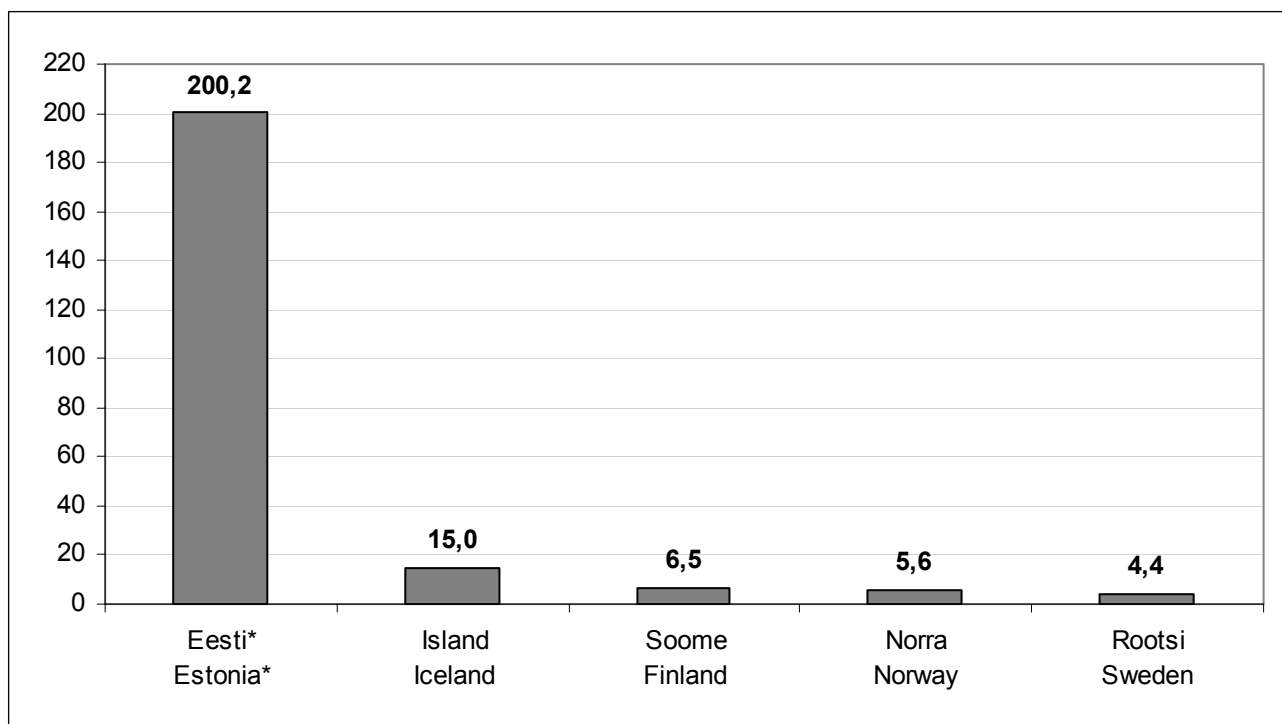
Tabel 66. **Kange alkoholi jaemüügikohtade arv***
Number of strong alcohol retail shops*

	Poodide arv <i>Number of shops</i>	Iseteenindusega poodide arv <i>Number of self service shops</i>	Iseteenindusega poodide osakaal, % <i>Proportion of self- service shops, %</i>	Tellimispunktide arv <i>Number of order points</i>	Poodide arv 100 000 elaniku kohta <i>Number of shops per 100 000 inhabitants</i>	
Soome	350	350	100	107	6,5	<i>Finland</i>
Rootsi	421	418	99	548	4,4	<i>Sweden</i>
Norra	278	278	100	0	5,6	<i>Norway</i>
Island	48	44	92	0	15,0	<i>Iceland</i>

* seisuga 01.01.2013 - as of 01.01.2013

Allikas: Alko
 Source:

Joonis 26. **Kange alkoholi jaemüügikohtade arv 100 000 elaniku kohta**
Number of strong alcohol retail shops per 100 000 inhabitants
 seisuga 1.1.2013 - as of 1.1.2013*

* Eestis on arvutuste aluseks registreeritud alkoholi jaemüüjate arv seisuga 10.06.2013
Calculations in Estonia are based on registered alcohol retail sellers as of 10.06.2013

Allikad: Alko, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register, Statistikaamet
 Sources: Alko, Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities, Statistics Estonia

Tabel 67. Alkohoolsete jookide aktsiisi- ja käibemaks Euroopa riikides (seisuga 01.01.2012)

Alcohol excise duties and value-added tax (VAT) in Europe (as of 01.01.2012)

€ liitri 100% alkoholi kohta - € per litre of 100% alcohol

	Kanged alkohoolsed joogid Spirits	Vahetoode* Intermediate product*	Vein* Wine*	Õlu Beer	Käibemaks % VAT %	
EL miinimum aktsiisimäär	5.50	2.50	0.00	1.87	-	EU's minimum level
Rumeenia	7.50	9.17	0.00	1.87	24.0	Romania
Bulgaaria	5.62	2.56	0.00	1.92	20.0	Bulgaria
Küpros	5.98	2.50	0.00	4.78	15.0	Cyprus
Itaalia	8.00	3.81	0.00	5.88	21.0	Italy
Hispaania	8.30	3.09	0.00	2.49	18.0	Spain
Austria	10.00	4.06	0.00	5.00	20.0	Austria
Sloveenia	10.00	5.56	0.00	10.00	20.0	Slovenia
Ungari	9.84	4.38	0.00	4.99	27.0	Hungary
Portugal	11.09	3.59	0.00	3.68	23.0**	Portugal
Luksemburg	10.41	3.72	0.00	1.98	15.0***	Luxemburg
Slovakkia	10.80	4.68	0.00	3.59	20.0	Slovakia
Tšehhi	11.46	5.23	0.00	3.22	20.0	Czech Republic
Malta	12.50	8.33	0.00	3.75	18.0	Malta
Läti	13.25	5.48	5.77	3.07	22.0	Latvia
Poola	11.32	4.03	3.28	4.45	23.0	Poland
Leedu	12.79	4.89	5.21	2.46	21.0	Lithuania
Saksamaa	13.03	8.50	0.00	1.97	19.0	Germany
Eesti	14.18	8.68	6.65	5.43	20.0	Estonia
Holland	15.04	6.82	6.41	6.12	19.0	The Netherlands
Prantsusmaa	16.60	10.00	0.33	2.75	19.6	France
Belgia	17.52	5.51	4.28	4.28	21.0	Belgium
Taani	20.13	10.62	12.97	8.55	25.0	Denmark
Kreeka	24.50	5.67	0.00	6.50	23.0	Greece
Suurbritannia	29.69	20.79	25.51	21.60	20.0	UK
Iirimaa	31.13	21.14	23.84	15.71	23.0	Ireland
Soome	43.40	34.72	28.36	29.90	23.0	Finland
Rootsi	54.74	27.73	21.42	18.12	25.0	Sweden
Island	80.60	68.30	47.80	32.10	25.5	Iceland
Norra	85.20	55.50	55.50	55.50	25.0	Norway

* aktsiisimaks on arvatatud vahetootele etanoolisisaldusega 18% ja veinile etanoolisisaldusega 11%
excise duty is calculated on the basis of a beverage containing 18% ethyl alcohol by volume for intermediate product and on the basis of a beverage containing 11% ethyl alcohol by volume for wine

** veini käibemaks 13% - VAT on wine 13%

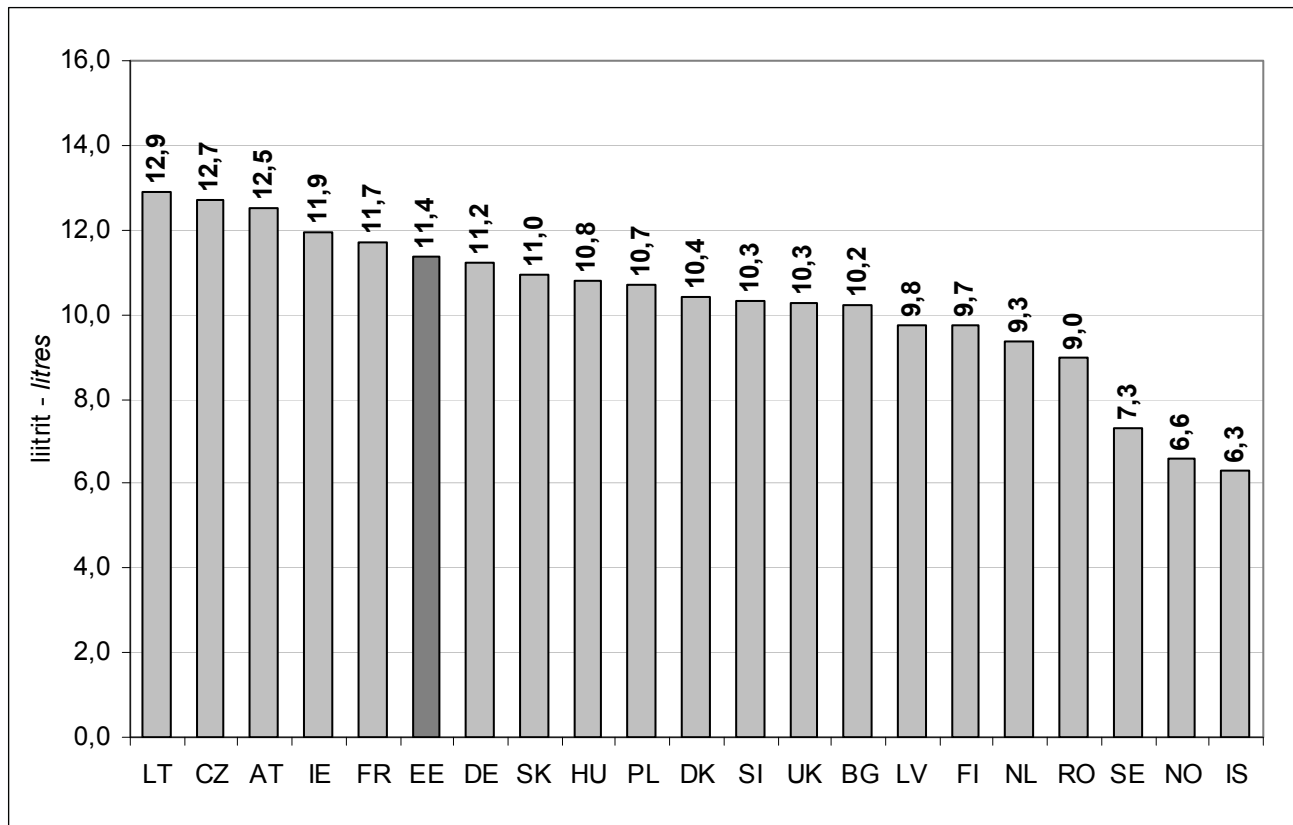
*** veini käibemaks 12% - VAT on wine 12%

Allikas: The European Spirit Organisation's (CEPS) summary of tax rates of alcoholic beverages in Europe: January 2012
Source:

Joonis 27. Absoluutalkoholi tarbimine täiskasvanud (15+) elaniku kohta Euroopa riikides 2010. a

Consumption of pure alcohol of adults (15+) in European countries in 2010

liitrit - litres

Allikas: WHO Global Information System on Alcohol and Health
Source:

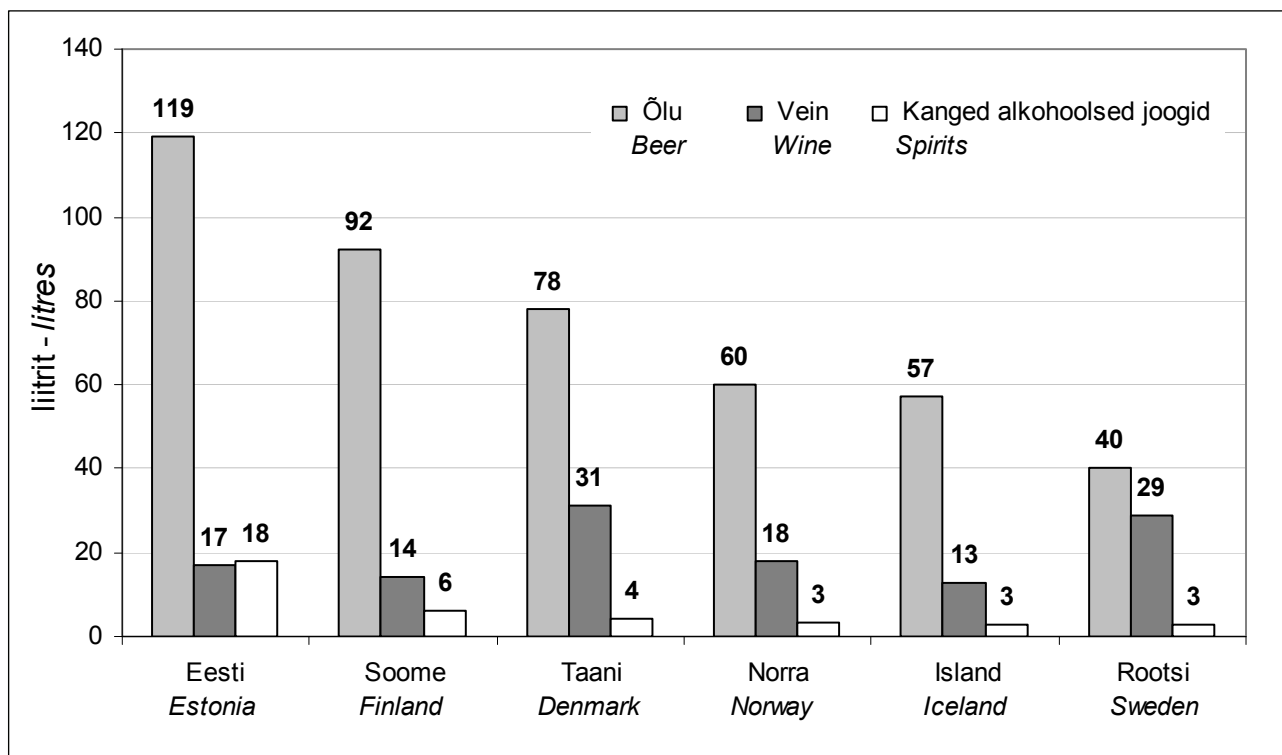
Tabel 68. **Alkoholsete jookide müük 2012. a**
Annual sales of alcoholic beverages in 2012
 liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - *litres per inhabitant aged 15 years and over*

	Kanged alkohoolsed joogid <i>Spirits</i>	Vein <i>Wine</i>	Õlu <i>Beer</i>	
Soome	5,99	13,88	92,09	<i>Finland</i>
Rootsi	2,79	28,85	39,62	<i>Sweden</i>
Taani	3,95	31,06	77,66	<i>Denmark</i>
Norra	2,85	18,44	59,59	<i>Norway</i>
Island	2,95	13,09	57,11	<i>Iceland</i>

Allikas: Valvira, Tal om alkohol 2012 - en statistisk årsrapport från Monitorprojektet, SoRad Stockholm 2013, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: Valvira, Tal om alkohol 2012 - en statistisk årsrapport från Monitorprojektet, SoRad Stockholm 2013, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 28. **Alkoholsete jookide müük 2012. a***
Annual sales of alcoholic beverages in 2012*
 liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - *litres per inhabitant aged 15 years and over*

* sisaldab turistide kaasaostusid ja tarbimist - *including exports and consumption by tourists*

Allikas: Valvira, Tal om alkohol 2012 - en statistisk årsrapport från Monitorprojektet, SoRad Stockholm 2013, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: Valvira, Tal om alkohol 2012 - en statistisk årsrapport från Monitorprojektet, SoRad Stockholm 2013, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Calculations of Estonian Institute of Economic Research

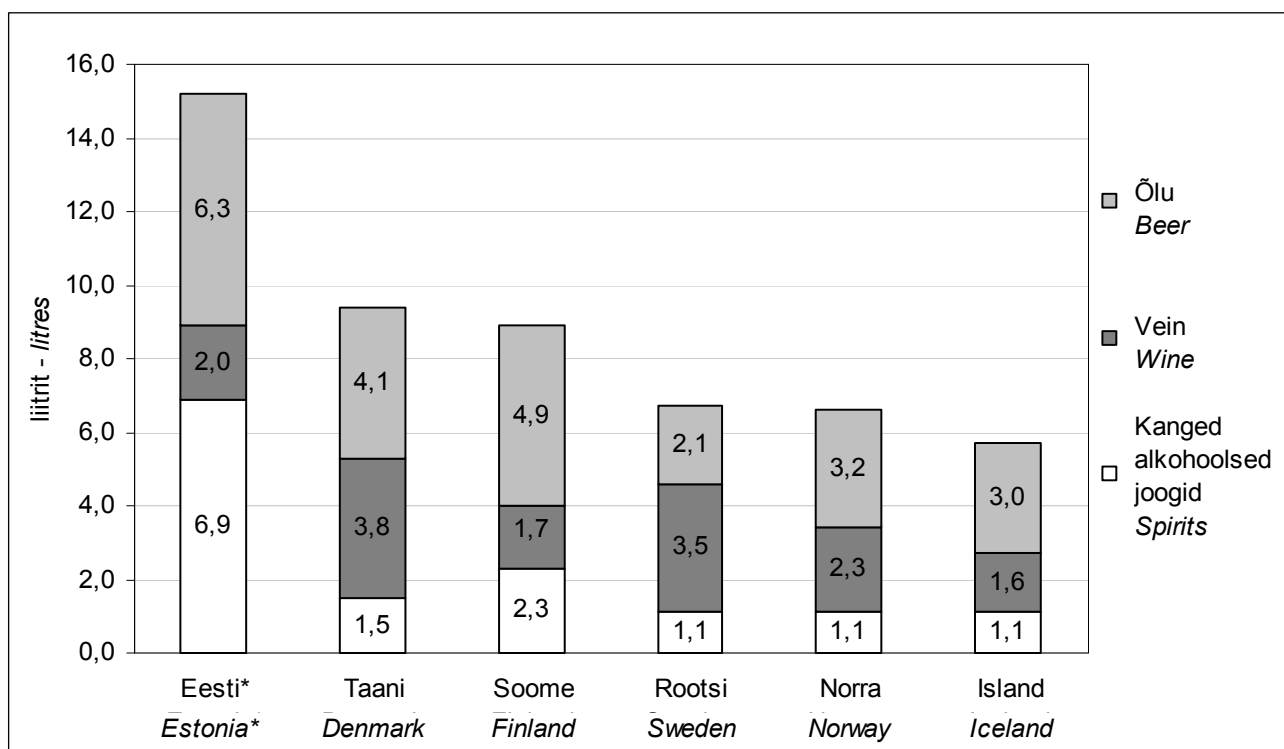
Tabel 69. Alkohoolsete jookide müük 2012. a
Annual sales of alcoholic beverages in 2012
 liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis
litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol

	Soome <i>Finland</i>	Rootsi <i>Sweden</i>	Taani <i>Denmark</i>	Norra <i>Norway</i>	Island <i>Iceland</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	2,27	1,06	1,50	1,08	1,12	<i>Spirits</i>
Vein	1,69	3,52	3,79	2,25	1,60	<i>Wine</i>
Õlu	4,88	2,10	4,12	3,16	3,03	<i>Beer</i>

Allikas: Valvira, Tal om alkohol 2012 - en statistisk årsrapport från Monitorprojektet, SoRad Stockholm 2013, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: Valvira, Tal om alkohol 2012 - en statistisk årsrapport från Monitorprojektet, SoRad Stockholm 2013, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 29. Alkohoolsete jookide müük 2012. a
Annual sales of alcoholic beverages in 2012
 liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis
litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol

* sisaldab turistide kaasaostusid ja tarbimist - including exports and consumption by tourists

Allikas: Valvira, Tal om alkohol 2012 - en statistisk årsrapport från Monitorprojektet, SoRad Stockholm 2013, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: Valvira, Tal om alkohol 2012 - en statistisk årsrapport från Monitorprojektet, SoRad Stockholm 2013, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Tabel 70. **Reisidelt kaasa toodud alkohoolsed joogid**
Alcoholic beverages imported by travellers
 100% alkoholis - in 100% alcohol

		Miljon liitrit Million litres	Liitrit elaniku kohta Litres per capita	
Soome	2012	7,7	1,4	Finland
Rootsi	2012	10,5	1,1	Sweden
Norra	2007	3,2	0,7	Norway
Taani	2010	5,0	0,9	Denmark

Allikas: Alko
 Source:

Tabel 71. **Alkoholipoodide lahtiolekuajad***
Opening hours of the alcohol shops*

	E <i>Mon</i>	T <i>Tue</i>	K <i>Wed</i>	N <i>Thu</i>	R <i>Fri</i>	L <i>Sat</i>	P <i>Sun</i>	Lahtiolekuageg nädalas, tundi <i>Total hours per week</i>	
Tavalised lahtiolekuajad seisuga 01.01.2013					The most common opening hours as of 01.01.2013				
Soome	9–20	9–20	9–20	9–20	9–20	9–18	kinni - closed	64	Finland
Rootsi	10–19	10–19	10–19	10–19	10–19	10–15	kinni - closed	50	Sweden
Norra	10–18	10–18	10–18	10–18	10–18	9–15	kinni - closed	46	Norway
Island	11–18	11–18	11–18	11–18	11–19	11–18	kinni - closed	43	Iceland
Pikimad lahtiolekuajad seisuga 01.01.2013					Longest opening hours as of 01.01.2013				
Soome	9–20	9–20	9–20	9–20	9–20	9–18	kinni - closed	64	Finland
Rootsi	10–20	10–20	10–20	10–20	10–20	10–15	kinni - closed	55	Sweden
Norra	10–18	10–18	10–18	10–18	9–18	9–15	kinni - closed	47	Norway
Island	10–20	10–20	10–20	10–20	10–20	11–18	kinni - closed	57	Iceland

* Riikliku alkoholimonopoli kauplused - Alcohol monopolies retail shops

Allikas: Alko
 Source:

Tabel 72. **Vanusepiirangud alkoholsete jookide jaemüügil***
Age limits on sales of alcoholic beverages*

	Lahjad alkohoolsed joogid <i>Light alcoholic beverages</i>	Kanged alkohoolsed joogid <i>Strong alcoholic beverages</i>	
Soome	18	20	<i>Finland</i>
Rootsi	20	20	<i>Sweden</i>
Norra	18	20	<i>Norway</i>
Taani	16	18	<i>Denmark</i>
Island	20	20	<i>Iceland</i>
Eesti	18	18	<i>Estonia</i>

* seisuga 01.01.2013 - as of 01.01.2013

Allikas: Alko
 Source:

Tabel 73. **Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv**
Number of on-premise sales points that sell alcohol

		Kõik alkohoolsed joogid <i>All alcoholic beverages</i>	Ainult vein ja õlu <i>Wine and beer only</i>	Ainult õlu* <i>Beer only*</i>	Kokku <i>Total</i>	100 000 elaniku kohta <i>Per 100 000 inhabitants</i>	
Soome	2012	5 916	351	2 024	8 291	154	<i>Finland</i>
Rootsi	2010	10 128	718	13	10 859	115	<i>Sweden</i>
Norra	2011	...	...	...	7 391	148	<i>Norway</i>
Taani	2006	8 777	0	0	8 777	158	<i>Denmark</i>
Island	2012	...	...	...	743	232	<i>Iceland</i>
Eesti	2012	2899	0	0	2899	224	<i>Estonia</i>

... andmed puuduvad - *not available*

* Soome restoranides on lubatud müüa kääritatud alkohoolseid jooke maksimaalse kangusega 4,7%; Rootsi ja Norra restoranides on lubatud müüa ainult kanget õlut
In Finland, restaurants are allowed to sell only fermented alcoholic beverages at most 4,7% by volume; in Sweden and Norway, restaurants are allowed to sell only strong beer

Allikas: Alko
 Source:

ISSN: 2228-0057